

ผลกระทบบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยว
อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เนาวรัตน์ เหล่าวีระกุล

การศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

IMPACTS OF ASEAN FREE TRADE ON TOURISM BUSINESSES
IN HUAHIN DISTRICT, PRACHUAP KHIRI KHAN

Navarat Laoveerakul

Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin
Academic Year 2016

Copyright of Rajamangala University of Technology Rattanakosin

ผลกระทบบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยว
อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เนาวรัตน์ เหล่าวีระกุล

การศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

IMPACTS OF ASEAN FREE TRADE ON TOURISM BUSINESSES
IN HUAHIN DISTRICT, PRACHUAP KHIRI KHAN

Navarat Laoveerakul

Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin
Academic Year 2016

Copyright of Rajamangala University of Technology Rattanakosin

ใบรับรองการศึกษาอิสระ
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ชื่อการศึกษาอิสระ ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยว
อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ชื่อผู้วิจัย นางสาวเนาวรัตน์ เหล่าวีระกุล
วิชาเอก นวัตกรรมการบริหารและการจัดการรัฐกิจ
อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.พ.อ.ดร.วรสิทธิ์ เจริญพัฒน์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีอนุมัติให้การศึกษาอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

..... ผู้อำนวยการวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
(นายรพี ม่วงนนท์)

คณะกรรมการสอบการศึกษาอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(ดร.หรรณ ชูเพ็ญ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศรี ฉิรินัง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรสิทธิ์ เจริญพัฒน์)

Independent Study Certificate
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Independent Study Title Impacts of ASEAN Free Trade on Tourism Businesses
in Huahin District, Prachuap Khiri Khan

Researcher Miss Navarat Laoveerakul

Major Innovative Public Administration and Management

Advisor Assist. Prof. Col. Vorasit Chareonput, Ph.D.

Rajamangala University of Technology Rattanakosin approved this Independent Study in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Public Administration

..... Director of College of Innovation
Management
(Mr.Rapee Moungnont)

Independent Study Committee

..... Chairperson
(Hhakuan Choopen, Ph.D.)

..... Member
(Assoc.Prof.Pensri Chirinang, Ph.D.)

..... Member
(Assist.Prof.Col.Vorasit Chareonput, Ph.D.)

ชื่อการศึกษาอิสระ	ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจ ท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ชื่อผู้วิจัย	นางสาวเนาวรัตน์ เหล่าวีระกุล
ชื่อปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผศ.พ.อ.ดร.วรสิทธิ์ เจริญพุด
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอหัวหินจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน การทดสอบค่าทีและการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) การเปิดการค้าเสรีอาเซียนส่งผลกระทบต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหินด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้านการจัดการบริการท่องเที่ยวและด้านการจัดการตลาดการท่องเที่ยว 2) เพศและการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอหัวหินเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน

คำสำคัญ: การค้าเสรีอาเซียน ธุรกิจท่องเที่ยว ผลกระทบ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลัก.....

Independent Study Title	Impacts of ASEAN Free Trade on Tourism Businesses in Huahin District, Prachuap Khiri Khan
Researcher	Miss Navarat Laoveerakul
Degree Sought	Master of Public Administration
Advisor	Assist.Prof.Col.Worasit Chareonput, Ph.D.
Academic Year	2016

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study and impact of ASEAN Free Trade on tourism businesses in Huahin District, Prachuap Khiri Khan Province, (2) to compare public opinion regarding an impact of ASEAN Free Trade on tourism businesses.

This was quantitative research population were applied for sampling. Questionnaires were data collecting means. Descriptive statistics were means, Standard deviation and percentages. Inferential Statistics; were T – Test and ANOVA – F mean while pair comparison was LSD.

The research found that 1) the impact of ASEAN Free Trade on tourism business in Huahin District could be seen in the sector of tourist attraction, tourist service and tourism marketing, 2) gender and educational background were factor affecting public opinion regarding an impact of ASEAN Free Trade on tourism businesses.

Keywords: ASEAN Free Trade, tourism businesses, impact

Advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์ ผศ.ดร.วรสิทธิ์ เจริญพูน อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ตลอดจนตรวจสอบแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ จนสำเร็จสมบูรณ์อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและความเอาใจใส่ และขอกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร. หศวน ชูเพ็ญ ประธานกรรมการสอบการศึกษาอิสระ ที่ให้คำแนะนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ร.ศ.ดร.เพ็ญศรี ฉรินัง ที่สละเวลารับเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบการศึกษาอิสระและให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขในการวิจัย

ผู้วิจัยขอน้อมระลึกถึงพระคุณของบิดามารดา ตลอดจนครอบครัว ที่คอยเป็นกำลังใจมาโดยตลอด ในการนี้ ขอขอบคุณ เพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ที่ให้กำลังใจและแนะนำผู้วิจัยให้ทำการศึกษาอิสระสำเร็จสมความมุ่งหมาย ตลอดจนขอขอบพระคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสาทวิชาความรู้ต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยรวมถึงเพื่อนๆ ที่ร่วมศึกษาปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิตทุกท่าน การศึกษาอิสระนี้ถึงแม้จะมีชื่อผู้วิจัยเพียงคนเดียว แต่ผู้อยู่เบื้องหลังในการให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำในการแก้ไขเนื้อหาที่เกี่ยวข้องจนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ที่มีส่วนช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในด้านที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

เนาวรัตน์ เหล่าวีระกุล

มกราคม 2560

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	6
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
1.5 สมมติฐานการวิจัย.....	9
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	9
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	10
2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้	9
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยว	29
2.3 บริบทการท่องเที่ยวในอำเภอหัวหิน.....	43
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	55
2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย	57
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	58
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	58
3.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	59
3.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย	60
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	61
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	61
บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัย	62
4.1 การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	63
4.2 ผลการวิเคราะห์ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยว อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	65

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3 ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับ ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	69
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลการศึกษาวิจัย และข้อเสนอแนะ	76
5.1 สรุปผลการวิจัย	76
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	78
5.3 ข้อเสนอแนะ	82
5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้	82
5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	83
บรรณานุกรม	84
ภาคผนวก	88
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	89
ภาคผนวก ข เครื่องมือการวิจัยและหาค่าความเที่ยงตรง	94
ประวัติผู้วิจัย	108

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เดือนมกราคม ถึง เดือนธันวาคม 2559.....	3
1.2 รายได้หมวดภาษีอากรประมาณการ ประจำปี 2555-2558.....	3
2.1 แหล่งที่มาของแนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจการค้าเสรีอาเซียน	28
2.2 แหล่งที่มาของแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจท่องเที่ยว	43
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	59
4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง.....	63
4.2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยว อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	65
4.3 ผลการวิเคราะห์ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยว อำเภอหัวหิน ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	66
4.4 ผลการวิเคราะห์ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยว อำเภอหัวหิน ด้านการจัดการบริการท่องเที่ยว	67
4.5 ผลการวิเคราะห์แนวทางการจัดการผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อ ธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน ด้านการจัดการตลาดการท่องเที่ยว	68
4.6 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบการ เปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จำแนกตามเพศ.....	69
4.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของแนวทางการจัดการผลกระทบการเปิดการค้าเสรี อาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน โดยเฉลี่ย และรายด้าน จำแนกตามกลุ่มอายุ....	70
4.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของแนวทางการจัดการผลกระทบการเปิดการค้าเสรี อาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน โดยเฉลี่ย และรายด้าน จำแนกตามระดับ การศึกษา	71
4.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของแนวทางการจัดการผลกระทบการเปิดการค้าเสรี อาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน โดยเฉลี่ย และรายด้าน จำแนกตามกลุ่มอาชีพ .	72
4.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของแนวทางการจัดการผลกระทบการเปิดการค้าเสรี อาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน โดยเฉลี่ย และรายด้าน จำแนกตามรายได้	73
4.11 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานและวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชน.....	74
4.12 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน โดยเฉลี่ย และรายด้าน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	75
ตารางผนวก	
ก.1 แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	90
ข.1 ค่าความเชื่อมั่น Reliability	95

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า	
1.1	สรุปเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อด้านการท่องเที่ยว ตั้งแต่ ม.ค.2558-ส.ค.2559.....	2
2.1	ตราอาเซียน	12
2.2	ธงอาเซียน.....	13
2.3	ทฤษฎีระบบ (System Theory)	19
2.4	กราฟจำนวนนักท่องเที่ยว	25
2.5	แสดงความสัมพันธ์ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกับธุรกิจโดยตรงและโดยอ้อม.....	39
2.6	กรอบแนวคิดการวิจัย	57
ภาพผนวก		
ข.2	การตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม	96

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยนับได้ว่าเป็นประเทศที่เต็มไปด้วยทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีความอุดมสมบูรณ์และหลากหลาย อีกทั้งยังมีเสน่ห์ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะแต่ละแหล่งท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติ ภูเขา แม่น้ำ ทะเล ป่าไม้ โบราณสถาน และโบราณวัตถุ เป็นต้น ซึ่งนโยบายด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลในปัจจุบันที่สนับสนุนและส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เกิดขึ้น ส่งผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทยมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและทำรายได้สูงสุดเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศซึ่งก่อให้เกิดการสร้างงาน การสร้างรายได้ และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ทั้งในระดับชาติและระดับชุมชนอย่างต่อเนื่อง อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงนับได้ว่ามีบทบาทสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย (ชาญชัย ชื่นรำพันธ์, 2552, หน้า 1)

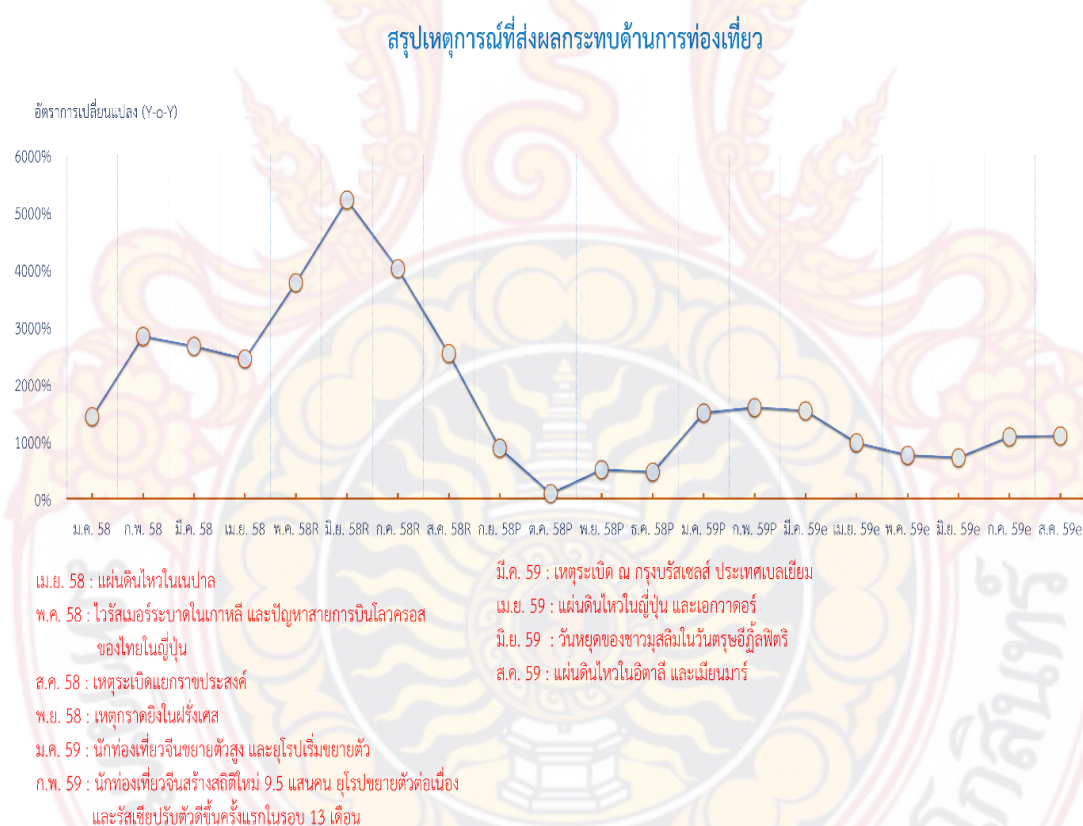
การท่องเที่ยว อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูงในปัจจุบัน ซึ่งมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศ ก่อให้เกิดการสร้างงาน การกระจายรายได้ และการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการค้าและการลงทุน รวมไปถึงการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคมเป็นต้น ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีนักท่องเที่ยวให้ความสนใจเป็นจำนวนมากในการท่องเที่ยวแต่ละปีเนื่องจากมีความพร้อมและอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจึงสร้างรายได้ให้แก่ประเทศจำนวนไม่น้อยในแต่ละปี เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างเต็มตัวในปี พ.ศ. 2558 การเตรียมความพร้อมของไทยด้านการท่องเที่ยวเพื่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากการเปิดเสรี ซึ่งจำนวนประชากรนักท่องเที่ยวอาจมีจำนวนเพิ่มขึ้นตามลำดับ ดังนั้นไทยจึงควรหันมาให้ความสนใจการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยการกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์และการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว รวมทั้งปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ของสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างชาญฉลาด และรักษาเอกลักษณ์ของธรรมชาติและวัฒนธรรมไว้ให้นานที่สุด

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมหลักที่มีความสำคัญซึ่งสามารถทำรายได้ให้กับประเทศไทยมากเป็นอันดับหนึ่งจึงอาจกล่าวได้ว่าการท่องเที่ยวมีความสำคัญโดยตรงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอันจะส่งผลให้ความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศดีขึ้นด้วย ดังนั้นรัฐบาลได้มี

การพัฒนาองค์ประกอบหลายอย่างทางการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควบคู่กันอีกทั้งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยก็มีส่วนสำคัญในการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักทั้งในประเทศและในระดับนานาชาติสำหรับสิ่งที่มีการพัฒนานั้นมีทั้งการปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยว การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานทางการท่องเที่ยว เช่นเส้นทางการคมนาคม ถนน และสิ่งปลูกสร้างอาคารต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการท่องเที่ยวของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่ออำนวยความสะดวกและมีความพร้อมสำหรับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558

สรุปสถานการณ์ท่องเที่ยว ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ.2558 ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ.2559 มีนักท่องเที่ยวจำนวน 2,874,420 คนขยายตัวร้อยละ 11.00 จากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมาจำนวน การขยายตัวของนักท่องเที่ยว ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยุโรป อเมริกา เอเชียใต้ โอเชียเนีย ตะวันออกกลาง และแอฟริกา ก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวจำนวน 139,088.12 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 9.37 จากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา

แผนภาพที่ 1.1 สรุปเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อด้านการท่องเที่ยว ตั้งแต่ ม.ค.2558-ส.ค.2559

ที่มา: ดาริษา ศิริสมบัติ, (2549, หน้า 5)

สถิตินักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย ปี 2559 (จำแนกตามสัญชาติและถิ่นที่อยู่)

ตารางที่ 1.1 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เดือนมกราคม ถึง เดือนธันวาคม 2559

Country of Nationality	Number		%Change 2016/15
	2016	2015	
East Asia	21,664,430	19,908,785	+8.82
ASEAN	8,658,051	7,920,481	+9.31
Brunei	14,032	13,836	+1.42
Cambodia	686,682	537,950	+27.65
Indonesia	535,625	469,125	+14.18
Laos	1,409,456	1,220,522	+15.48
Malaysia	3,533,826	3,418,855	+3.36
Myanmar	341,641	259,678	+31.56
Philippines	339,486	310,968	+9.17
Singapore	966,909	938,385	+3.04
Vietnam	830,394	751,162	+10.55
China	8,757,466	7,936,795	+10.34
Hong Kong	749,694	669,617	+11.96
Japan	1,439,629	1,381,702	+4.19
Korea	1,464,218	1,373,045	+6.64
Taiwan	522,231	552,699	-5.51
Others	73,141	74,446	-1.75
Europe	6,170,481	5,631,438	+9.57
Austria	100,287	97,869	+2.47
Belgium	110,997	106,090	+4.63
Denmark	165,548	159,435	+3.83
Finland	134,223	134,750	-0.39
France	738,763	681,114	+8.46
Germany	835,506	761,819	+9.67
Italy	265,532	246,094	+7.90
Netherlands	235,708	221,619	+6.36
Norway	131,036	135,382	-3.21
Russia	1,089,992	884,136	+23.28
Spain	168,843	150,995	+11.82
Sweden	332,866	321,690	+3.47
Switzerland	208,967	206,480	+1.20
United Kingdom	1,003,386	947,568	+5.89
East Europe	409,521	365,064	+12.18
Others	239,306	211,333	+13.24

The Americas	1,405,611	1,235,468	+13.77
Argentina	45,295	28,961	+56.40
Brazil	67,418	48,608	+38.70
Canada	244,268	227,601	+7.32
USA	974,632	867,505	+12.35
Others	73,998	62,793	+17.84
South Asia	1,522,873	1,404,271	+8.45
Bangladesh	100,272	107,394	-6.63
India	1,193,822	1,069,422	+11.63
Nepal	42,486	32,678	+30.01
Pakistan	75,307	78,635	-4.23
Sri Lanka	68,193	75,434	-9.60
Others	42,793	40,708	+5.12
Oceania	905,811	922,977	-1.86
Australia	791,631	807,450	-1.96
New Zealand	111,246	112,411	-1.04
Others	2,934	3,116	-5.84
Middle East	747,135	658,278	+13.50
Egypt	28,114	25,216	+11.49
Israel	161,502	141,031	+14.52
Kuwait	61,562	66,779	-7.81
Saudi Arabia	24,830	19,168	+29.54
U.A.E.	130,940	124,719	+4.99
Others	340,187	281,365	+20.91
Africa	171,962	161,968	+6.17
S.Africa	78,943	75,911	+3.99
Others	93,019	86,057	+8.09
Grand Total	32,588,303	29,923,185	+8.91

หมายเหตุ: หมายถึง ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: กรมการท่องเที่ยว (ณ วันที่ 10 มกราคม 2560)

ในปี 2558 ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ประเทศไทยในฐานะประเทศสมาชิกอาเซียนจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมวารสาร การเมืองการปกครอง ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2558 ประเด็นปัญหาปัจจุบันในอาเซียน ท่องเที่ยวและบริการซึ่งแนวโน้มการแข่งขันของการท่องเที่ยวและบริการในอนาคตทวีความรุนแรงมากขึ้น เนื่องจากความสะดวกทางด้านกฎระเบียบในการเดินทางระหว่างประเทศของสมาชิกกลุ่มประเทศอาเซียน เช่น นักท่องเที่ยวที่ถือหนังสือเดินทางของประเทศสมาชิกอาเซียน สามารถเดินทางไป

ยังประเทศต่าง ๆ ภายในอาเซียนได้โดยไม่ต้องขอวีซ่า ซึ่งจะส่งผลต่อการท่องเที่ยวภายในอาเซียนด้วยกัน ประเทศไทยมีเป้าหมายที่จะเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยว (Tourism Hub) ของภูมิภาคอาเซียนด้วยความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ ที่ตั้งอยู่ศูนย์กลางของภูมิภาคอาเซียน ทำให้สะดวกในการเดินทางเชื่อมต่อระหว่างประเทศ ทั้งทางบกและทางอากาศ

ด้านการเตรียมความพร้อมของไทยด้านการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะเห็นได้ว่ารัฐบาลให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว โดยมีมติให้การท่องเที่ยวเป็นวาระแห่งชาติ และให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยว โดยกำหนดแนวทางไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) นอกจากนี้ประเทศไทยยังมีความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวทั้งที่พักแรม ร้านอาหาร การคมนาคม ระบบสาธารณสุขปลอดภัย ระบบการเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรค มีการลงทุนภาคบริการของภาคเอกชนไทยอยู่ในระดับสูง มีความหลากหลายในสินค้าและบริการท่องเที่ยว ซึ่งผลการประเมินของนักท่องเที่ยวต่างชาติเปรียบเทียบกับอาเซียนพบว่าประเทศไทยเป็นรองเพียงสิงคโปร์เท่านั้น นอกจากนี้ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทยเหมาะสมสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวกล่าวคือ ประเทศไทยตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของคาบสมุทรเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สถานที่ตั้งประเทศไทยเป็นจุดศูนย์กลางของภูมิภาคแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นประตูสู่ประเทศในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง คือ พม่า จีน ลาว กัมพูชา และเวียดนาม จุดแข็งอีกจุดหนึ่งที่สำคัญของไทยก็คือ จุดดึงดูดใจที่เป็นเอกลักษณ์และนวัตกรรมด้านการบริการใหม่ ๆ เช่น มวยไทย สปา การให้บริการด้านสุขภาพ ความงาม อีกทั้งยังมีภูมิปัญญาดั้งเดิมซึ่งสามารถนำมาพัฒนาเป็นสินค้าท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นและน่าสนใจได้ รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว กระแสความนิยมท่องเที่ยวทางเลือกการขยายตัวของตลาดการท่องเที่ยวเฉพาะทาง ทำให้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) การท่องเที่ยวเชิงศาสนา (Spiritual Tourism) การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและนิทรรศการ (MICE) และการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) มีแนวโน้มขยายตัวและประเทศไทยก็มีความพร้อม จึงเป็นโอกาสให้ประเทศไทยสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อรองรับแนวทางการท่องเที่ยวเฉพาะทางในอนาคต

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2554 เพื่อให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาภายใต้บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน และการกำกับดูแลของคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ ซึ่งจากการประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่ายังมีข้อจำกัดหลายประการที่ยังไม่ได้บรรลุผลตามเป้าหมาย ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน

มอบหมายให้ทุกส่วนราชการ หาแนวทางปฏิบัติงานที่หน่วยงานรับผิดชอบให้บรรลุผลและสอดคล้องตามแผนปฏิรูปประเทศไทยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจึงได้ดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558-2560 ขึ้นโดยผ่านกระบวนการศึกษา วิเคราะห์ และประเมินผลการพัฒนา พร้อมทั้งจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสวงหาแนวทางการทำงานและการปรับปรุงกลไกการขับเคลื่อนแผนดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการโดยแท้จริง ทั้งนี้ เพื่อให้ยุทธศาสตร์ดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล รวมทั้งเป็นการวางรากฐานการพัฒนาในระยะ 3 ปี ซึ่งจะในช่วงรอยต่อเพื่อปูพื้นฐานไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564

การเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างสมบูรณ์ จนมาถึงปัจจุบันทรัพยากรดังกล่าวได้เสื่อมโทรมลง ส่วนหนึ่งมาจากการใช้อย่างฟุ่มเฟือย ขาดการบำรุงรักษา และไม่คำนึงถึงการพัฒนาให้ดีขึ้น ซึ่งที่ผ่านมาการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้เน้นแต่จำนวนนักท่องเที่ยวเป็นหลัก แต่ไม่เน้นการพัฒนาดูแลแหล่งท่องเที่ยวควบคู่ไปกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นในแต่ละพื้นที่ จากปริมาณนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากนั้นทำให้เกิดผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ตามมาอย่างต่อเนื่อง เช่น การทำลายป่าไม้ ขยะมูลฝอย ความแออัดของสิ่งก่อสร้างที่บดบังทัศนียภาพของแหล่งท่องเที่ยว การติดขัดของการจราจร ความเสื่อมโทรมของโบราณวัตถุ โบราณสถาน ตลอดจนค่านิยมของประชากรในท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลงไป จนแสดงความพยายามของภาครัฐในการจัดการถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการจัดการผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อการจัดการธุรกิจท่องเที่ยว อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและเป็นที่ยึดใจของคนทั่วไป และยังสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษาผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน

1.3 ขอบเขตของงานวิจัย

เพื่อให้ได้มาซึ่งผลการวิจัยที่ตรงกับวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ ดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับผลกระทบในการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจการท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.3.2 ขอบเขตด้านตัวแปร

จากแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมาใช้ประโยชน์ในการกำหนดตัวแปรที่ถือเป็นปัจจัยที่ผลมีต่อผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน และนำมากำหนดเป็นตัวแปรอิสระ ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ประกอบด้วย

- 1.1 เพศ
- 1.2 อายุ
- 1.3 การศึกษา
- 1.4 รายได้
- 1.5 อาชีพ

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) กำหนดศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนที่มีต่อการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน ประกอบไปด้วย 3 ประเด็นคือ

- 2.1 แหล่งท่องเที่ยว
- 2.2 บริการท่องเที่ยว
- 2.3 ตลาดท่องเที่ยว

1.3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ อำเภอหัวหินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.3.4 ขอบเขตด้านประชากร คือ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 155,0180 คน กลุ่มตัวอย่างคำนวณจากสูตรการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามาเน่ (Yamane, 1970, pp. 886) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

1.3.5 ขอบเขตระยะเวลา คือ การศึกษาครั้งนี้ใช้เวลาในการศึกษา เป็นระยะเวลา 12 เดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง เดือนธันวาคม 2559

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษางานวิจัยศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความหมายของนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

เพศ หมายถึง เพศของกลุ่มตัวอย่าง คือเพศหญิงกับเพศชาย

อายุ หมายถึง อายุจริงของประชาชนในเขตอำเภอหัวหินที่ตอบแบบสอบถาม โดยนับอายุเต็มปีบริบูรณ์

การศึกษา หมายถึง โครงสร้างทางการศึกษา จำนวนช่วงชั้นของการศึกษาประกอบด้วย ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายและระดับอุดมศึกษา

อาชีพ หมายถึง การทำมาหากิน ทำธุรกิจ ตามความชอบหรือความถนัด ได้รับค่าตอบแทนเป็นค่าจ้างหรือเงินเดือน

รายได้ หมายถึง จำนวนเงินเดือนและเบี้ยเลี้ยงต่อเดือนที่ได้รับ

ชุมชน (Community) ชุมชน หมายถึง พื้นที่ที่มีกลุ่มคนอาศัยอยู่ในอาณาเขต หรือบริเวณที่มีคนจำนวนหนึ่งที่อาศัยรวมกันอยู่เป็นกลุ่มมีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน มีขนบธรรมเนียม มีความสัมพันธ์จารีตประเพณี และมีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน

อัตลักษณ์ (Identity) อัตลักษณ์ หมายถึง ลักษณะเฉพาะตัว หรือลักษณะเด่นที่แสดงออกมา และบ่งบอกลักษณะของตัวบุคคล สังคมและชุมชน นั้น ๆ

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หมายถึง การกำหนดและการพัฒนาทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีอยู่อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรเหล่านี้ นั้นให้เกิดคุณค่ามากที่สุด เกิดผลกระทบน้อยที่สุด และใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Eco Tourism) การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การท่องเที่ยวที่ต้องการอนุรักษ์ รักษาทรัพยากรทางการท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้คงอยู่ในสภาพเดิมยาวนานที่สุด โดยประชาชนในท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรเหล่านั้น อันเป็นมรดกตกทอด ของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ ให้คงสภาพที่ดีต่อไป

การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism) การท่องเที่ยวโดยชุมชน หมายถึง การท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่ใช้การท่องเที่ยว เป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชน สร้างการมีส่วนร่วม และการบริหารจัดการในชุมชน เพื่อให้การท่องเที่ยวได้เข้าใจบทบาทของชุมชน วิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และการอนุรักษ์ธรรมชาติ ตลอดจนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น

การมีส่วนร่วม (Participation) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในหน้าใดหน้าที่หนึ่งที่มีการแก้ไข แสดงความคิดเห็น หรือลงปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ อีกทั้งการมีส่วนร่วมนั้นจะมาพร้อมกับการพัฒนา เพราะหากมีการร่วมมือกันเกิดขึ้นก็จะมีการพัฒนาตามมาด้วย

แหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

บริการการท่องเที่ยว หมายถึง ธุรกิจหลายประเภท ทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรง และธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อม หรือธุรกิจสนับสนุนต่าง ๆ การซื้อบริการของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ถือได้ว่าเป็น การส่งสินค้าออกที่มองไม่เห็นด้วยสายตา

ตลาดการท่องเที่ยว หมายถึง กระบวนการ วางแผนและการปฏิบัติตามแนวคิดการกำหนดราคาการส่งเสริมการตลาดและการจัดจำหน่าย สินค้าและบริการเพื่อสร้างให้เกิดการแลกเปลี่ยน ที่ทำให้ผู้บริโภคได้รับความสุขความพอใจและ บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

1.5 สมมติฐานการวิจัย

1.5.1 ประชาชนในพื้นที่อำเภอหัวหินที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน แตกต่างกัน

1.5.2 ประชาชนในพื้นที่อำเภอหัวหินที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน แตกต่างกัน

1.5.3 ประชาชนในพื้นที่อำเภอหัวหินที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน แตกต่างกัน

1.5.4 ประชาชนในพื้นที่อำเภอหัวหินที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน แตกต่างกัน

1.5.5 ประชาชนในพื้นที่อำเภอหัวหินที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน แตกต่างกัน

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบถึงผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.6.2 ทำให้ทราบถึงการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.6.3 ทำให้ทราบถึงความแตกต่างของผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.6.4 ทำให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวตามนโยบายการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อการท่องเที่ยวประเทศไทย

บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอาเซียน ต่อการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจการค้าเสรีอาเซียน

ประวัติความเป็นมาของอาเซียน

AEC เป็นการพัฒนามาจากการเป็น สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of South East Asian Nations : ASEAN) ก่อตั้งขึ้นตามปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok Declaration) เมื่อ 8 สิงหาคม 2510 โดยมีประเทศผู้ก่อตั้งแรกเริ่ม 5 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ต่อมาในปี 2527 บรูไน ก็ได้เข้าเป็นสมาชิกตามด้วย 2538 เวียดนาม ก็เข้าร่วมเป็นสมาชิก ต่อมา 2540 ลาวและพม่า เข้าร่วม และปี 2542 กัมพูชา ก็ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกลำดับที่ 10 ทำให้ปัจจุบันอาเซียนเป็นกลุ่มเศรษฐกิจภูมิภาคขนาดใหญ่ มีประชากรรวมกันเกือบ 500 ล้านคน

อาเซียน (ASEAN) เป็นการรวมตัวกันของ 10 ประเทศ ในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผู้นำอาเซียนได้ร่วมลงนามในปฏิญญาว่าด้วย ความร่วมมืออาเซียนเห็นชอบ ให้จัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) คือ เป็นองค์การระหว่างประเทศ ระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีจุดเริ่มต้นโดยประเทศไทย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ได้ร่วมกันจัดตั้งสมาคมอาสา (Association of South East Asia) เมื่อเดือน ก.ค.2504 เพื่อการร่วมมือกันทาง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม แต่ดำเนินการไปได้เพียง 2 ปี ก็ต้องหยุดชะงักลง เนื่องจากความผกผันทาง การเมือง ระหว่างประเทศอินโดนีเซียและประเทศมาเลเซีย จนเมื่อมีการฟื้นฟูสัมพันธ์ทางการทูต ระหว่างสองประเทศ

จึงได้มีการแสวงหาหนทางความร่วมมือกันอีกครั้ง และสำเร็จภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) แต่ต่อมาได้ตกลงร่นระยะเวลาจัดตั้งให้เสร็จในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) ในปีนั้นเองจะมีการเปิดกว้างให้ประชาชนในแต่ละประเทศสามารถเข้าไปทำงานในประเทศอื่น ๆ ในประชาคมอาเซียนได้อย่างเสรีเสมือนดังเป็นประเทศเดียวกัน

2.1.1 ประชาคมอาเซียน คือ

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) คือ การรวมตัวของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนให้เป็นชุมชนที่มีความแข็งแกร่ง สามารถสร้างโอกาสและรับมือส่งทำท้าย ทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยสมาชิกในชุมชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีสามารถ

ประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น และสมาชิกในชุมชนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2.1.2 “อาเซียน” สู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี 2558

ปัจจุบัน บริบททางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทำให้อาเซียนต้องเผชิญ สิ่งท้าทายใหม่ๆ อาทิ โรคระบาด การก่อการร้าย ยาเสพติด การค้ามนุษย์ สิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติ อีกทั้ง ยังมีความจำเป็นต้องรวมตัวกันเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถทางการแข่งขันกับประเทศในภูมิภาคใกล้เคียง และในเวทีระหว่างประเทศ ผู้นำอาเซียนจึงเห็นพ้องกันว่า อาเซียนควรจะร่วมมือกันให้เหนียวแน่น เข้มแข็ง และมั่นคงยิ่งขึ้น จึงได้ประกาศ “ปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ 2” (Declaration of ASEAN Concord II) ซึ่งกำหนดให้มีการสร้างประชาคมอาเซียนที่ประกอบไปด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่

- ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community - APSC) มุ่งให้ประเทศกลุ่มสมาชิกอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข แก้ไขปัญหาระหว่างกันโดยสันติวิธี มีเสถียรภาพและความมั่นคงรอบด้าน เพื่อความมั่นคงปลอดภัยของเหล่าประชาชน

- ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community - AEC) มุ่งเน้นให้เกิดการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจ และความสะดวกในการติดต่อค้าขายระหว่างกัน เพื่อให้ประเทศสมาชิกสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ได้โดย

- ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community - ASCC) มุ่งหวังให้ประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี มีความมั่นคงทางสังคม มีการพัฒนาในทุกๆ ด้าน และมีสังคมแบบเอื้ออาทร โดยจะมีแผนงานสร้างความร่วมมือ 6 ด้าน คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน การลดช่องว่างทางการพัฒนา

ซึ่งต่อมาผู้นำอาเซียนได้ตกลงให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จเร็วขึ้นมาเป็นภายในปี 2558

2.1.3 จุดประสงค์หลักของอาเซียน

ปฏิญญากรุงเทพฯ ได้ระบุวัตถุประสงค์สำคัญ 7 ประการของการจัดตั้งอาเซียน ได้แก่

1. ส่งเสริมความร่วมมือและความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และการบริหาร

2. ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงส่วนภูมิภาค

3. เสริมสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจพัฒนาการทางวัฒนธรรมในภูมิภาค

4. ส่งเสริมให้ประชาชนในอาเซียนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดี

5. ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในรูปของการฝึกอบรมและการวิจัย และส่งเสริมการศึกษาด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

6. เพิ่มประสิทธิภาพของการเกษตรและอุตสาหกรรม การขยายการค้า ตลอดจนการปรับปรุงการขนส่งและการคมนาคม

7. เสริมสร้างความร่วมมืออาเซียนกับประเทศภายนอก องค์การ ความร่วมมือแห่งภูมิภาคอื่น ๆ และองค์การระหว่างประเทศ

2.1.4 ภาษาอาเซียน

ภาษาทางการที่ใช้ในการติดต่อประสานงานระหว่างประเทศสมาชิกคือ ภาษาอังกฤษ

2.1.5 คำขวัญของอาเซียน

"หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม" (One Vision, One Identity, One Community)

2.1.6 อัตลักษณ์อาเซียน

อาเซียนจะต้องส่งเสริมอัตลักษณ์ร่วมกันของตนและความรู้สึกเป็นเจ้าของในหมู่ประชาชนของตนเพื่อให้บรรลุชะตา เป้าหมาย และคุณค่าร่วมกันของอาเซียน

2.1.7 สัญลักษณ์อาเซียน

คือ ตราอาเซียนเป็น รูปมาตรฐานข้าว สีเหลืองบนพื้นวงกลม สีแดงล้อมรอบด้วยวงกลม สีขาว และสีน้ำเงิน รวงข้าวสีเหลือง 10 ต้น หมายถึง ความใฝ่ฝันของบรรดาสมาชิกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้ง 10 ประเทศ ให้มีอาเซียนที่ผูกพันกันอย่างมีมิตรภาพและเป็นหนึ่งเดียววงกลมเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงเอกภาพของอาเซียนตัวอักษรคำว่า asean สีน้ำเงินอยู่ใต้ภาพรวงข้าว แสดงถึงความมุ่งมั่นที่จะทำงานร่วมกันเพื่อความมั่นคง สันติภาพ เอกภาพ และความก้าวหน้าของประเทศสมาชิกอาเซียน

สีเหลือง : หมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง

สีแดง : หมายถึง ความกล้าหาญและการมีพลวัติ

สีขาว : หมายถึง ความบริสุทธิ์

สีน้ำเงิน : หมายถึง สันติภาพและความมั่นคง

ภาพที่ 2.1 ตราอาเซียน

2.1.8 อัตลักษณ์อาเซียน

อาเซียนจะต้องส่งเสริมอัตลักษณ์ร่วมกันของตนและความรู้สึกเป็นเจ้าของในหมู่ประชาชนของตน เพื่อให้บรรลุชะตา เป้าหมาย และคุณค่าร่วมกันของอาเซียน

2.1.9 ธงอาเซียน

ธงอาเซียนเป็นธงพื้นสีน้ำเงิน มีดวงตราอาเซียนอยู่ตรงกลาง แสดงถึง เสถียรภาพ สันติภาพ ความสามัคคี และพลวัตของอาเซียน สีของธงประกอบด้วย สีน้ำเงิน สีแดง สีขาว และสีเหลือง ซึ่งเป็นสีหลักในธงชาติของบรรดาประเทศสมาชิกของอาเซียนทั้งหมด

ภาพที่ 2.2 ธงอาเซียน

2.1.10 วันอาเซียน

ให้วันที่ 8 สิงหาคม ของทุกปี เป็นวันอาเซียน

2.1.11 เพลงประจำอาเซียน (ASEAN Anthem)

คือ เพลง ASEAN WAY

2.1.12 กฎบัตรอาเซียน

กฎบัตรอาเซียน กำหนดให้อาเซียนและประเทศสมาชิกปฏิบัติตามหลักการดังต่อไปนี้

1. เคารพเอกราช อธิปไตย ความเสมอภาค บูรณภาพแห่งดินแดน และอัตลักษณ์แห่งชาติของรัฐสมาชิกอาเซียนทั้งปวง
2. ผูกพันและรับผิดชอบร่วมกันในการเพิ่มพูนสันติภาพ ความมั่นคง และความมั่งคั่งของภูมิภาค
3. ไม่รุกรานหรือข่มขู่จะใช้กำลังหรือการกระทำอื่นใดในลักษณะที่ขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ
4. ระงับข้อพิพาทโดยสันติ
5. ไม่แทรกแซงกิจการภายในของรัฐสมาชิกอาเซียน
6. เคารพสิทธิของรัฐสมาชิกทุกรัฐในการดำรงประชาชาติของตนโดยปราศจากการแทรกแซง การบ่อนทำลาย และการบังคับจากภายนอก
7. ปรีกษาหารือที่เพิ่มพูนขึ้นในเรื่องที่มีผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อผลประโยชน์ร่วมกันของอาเซียน

8. ยึดมั่นต่อหลักนิติธรรม ธรรมาภิบาล หลักการประชาธิปไตยและรัฐบาลตามรัฐธรรมนูญ

9. เคารพเสรีภาพพื้นฐาน การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และการส่งเสริมความยุติธรรมทางสังคม

10. ยึดถือกฎบัตรสหประชาชาติและกฎหมายระหว่างประเทศ รวมถึงกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ ที่ รัฐสมาชิกอาเซียนยอมรับ

11. ละเว้นจากการมีส่วนร่วมในการคุกคามอธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดนหรือเสถียรภาพทางการเมืองและเศรษฐกิจของรัฐสมาชิกอาเซียน

12. เคารพในวัฒนธรรม ภาษา และศาสนาที่แตกต่างของประชาชนอาเซียน

13. มีส่วนร่วมกับอาเซียนในการสร้างความสัมพันธ์กับภายนอกทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยไม่ปิดกั้นและไม่เลือกปฏิบัติ

14. ยึดมั่นในกฎการค้าพหุภาคีและระบอบของอาเซียน

2.1.13 ข้อมูลทั่วไปของประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ โดยมีข้อมูลดังนี้

1) ประเทศบรูไน ดารุสซาลาม (Brunei Darussalam)

เมืองหลวง : บันดาร์ เสรี เบกาวัน

ภาษา : ภาษามลายู เป็นภาษาราชการ รองลงมาเป็นอังกฤษและจีน

ประชากร : ประกอบด้วย มาเลย์ 66%, จีน 11%, อื่นๆ 23%

นับถือศาสนา : อิสลาม 67%, พุทธ 13%, คริสต์ 10%

ระบบการปกครอง : ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์

ข้อควรรู้

- ประชาชนของประเทศในกลุ่มอาเซียนสามารถทำวีซ่าที่ ตม.ที่ประเทศบรูไนฯ มีระยะเวลาอยู่ในบรูไนฯได้ 2 สัปดาห์

- ควรหลีกเลี่ยงเสื้อผ้าสีเหลืองเพราะถือเป็นสีของพระมหากษัตริย์

- การทักทายจะจับมือกันเบาๆ และสตรีจะไม่ยื่นมือให้บุรุษจับ

- การใช้นิ้วชี้ไปที่คนหรือสิ่งของถือว่าไม่สุภาพ แต่จะใช้หัวแม่มือชี้แทน

- จะไม่ใช้มือซ้ายในการส่งของให้ผู้อื่น

- สตรีเวลานั่งจะไม่ให้เท้าชี้ไปทางผู้ชายและไม่ส่งเสียงหรือหัวเราะดัง

2) ประเทศกัมพูชา (Cambodia)

เมืองหลวง : กรุงพนมเปญ

ภาษา : ภาษาเขมร เป็นภาษาราชการ รองลงมาเป็นอังกฤษ, ฝรั่งเศส, เวียดนามและจีน

ประชากร : ประกอบด้วย ชาวเขมร 94%, จีน 4%, อื่นๆ 2%

นับถือศาสนา : พุทธ (เถรวาท) เป็นหลัก

ระบบการปกครอง : ประชาธิปไตยแบบรัฐสภา โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ

ข้อควรรู้

- เมื่อเดินทางถึงท่าอากาศยานกรุงเทพมหานคร โดยกรอกแบบฟอร์ม Visa on Arrival พร้อมยื่นรูปถ่ายและค่าธรรมเนียม 20 ดอลลาร์สหรัฐ

- ผู้ที่เดินทางเข้ากัมพูชา และประสงค์จะอยู่ทำธุรกิจเป็นระยะเวลาเกิน 3 เดือน ควรฉีดยาป้องกันโรคไทฟอยด์ และไวรัสเอและบี

3) ประเทศอินโดนีเซีย (Indonesia)

เมืองหลวง : จาการ์ตา

ภาษา : ภาษาอินโดนีเซีย เป็นภาษาราชการ

ประชากร : ประกอบด้วย ชนพื้นเมืองหลายกลุ่ม มีภาษามากกว่า 583 ภาษาร้อยละ 61 อาศัยอยู่บนเกาะชวา

นับถือศาสนา : อิสลาม 87%, คริสต์ 10%

ระบบการปกครอง : ประชาธิปไตยที่มีประธานาธิบดีเป็นประมุข และหัวหน้าฝ่ายบริหาร

ข้อควรรู้

- ไม่ควรใช้มือซ้ายในการรับ-ส่งของ หรือรับประทานอาหารคนมุสลิมอินโดนีเซียถือว่ามือซ้ายไม่สุภาพ

- ไม่จับศีรษะคนอินโดนีเซียรวมทั้งการลูบศีรษะเด็ก

- การครอบครองยาเสพติด อาวุธ หนังสือรูปภาพอนาจาร มีบทลงโทษหนักอาทิ การนำเข้าและครอบครองยาเสพติดมีโทษถึงประหารชีวิต

- บทลงโทษรุนแรงเกี่ยวกับการค้าและส่งออกพืชและสัตว์กว่า 200 ชนิด จึงควรตรวจสอบก่อนซื้อหรือนำพืชและสัตว์ออกนอกประเทศ

4) ประเทศลาว (Laos)

เมืองหลวง : นครหลวงเวียงจันทน์

ภาษา : ภาษาลาว เป็นภาษาราชการ

ประชากร : ประกอบด้วย ชาวลาวลุ่ม 68%, ลาวเทิง 22%, ลาวสูง 9% รวมประมาณ 68 คนเผ่า

นับถือศาสนา : 75% นับถือพุทธ, นับถือผี 16%

ระบบการปกครอง : สังคมนิยมคอมมิวนิสต์ (ทางการลาวใช้คำว่า ระบบประชาธิปไตยประชาชน)

ข้อควรรู้

- ลาว มีตัวอักษรคล้ายของไทย ทำให้คนไทยอ่านหนังสือลาวได้ไม่ยากนัก ส่วนคนลาวอ่านหนังสือไทยได้คล่องมาก

- ลาวขับรถทางขวา

5) ประเทศมาเลเซีย (Malaysia)

เมืองหลวง : กรุงกัวลาลัมเปอร์

ภาษา : ภาษามาเลย์ เป็นภาษาราชการ รองลงมาเป็นอังกฤษและจีน

ประชากร : ประกอบด้วย มาเลย์ 40%, จีน 33%, อินเดีย 10%, ชนพื้นเมืองเกาะบอร์เนียว 10%

นับถือศาสนา : อิสลาม 60%, พุทธ 19%, คริสต์ 11%

ระบบการปกครอง : ประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา

ข้อควรรู้

- ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามจะได้รับสิทธิพิเศษ คือ เงินอุดหนุนทางการศึกษา สาธารณสุข การคลอดบุตรงานแต่งงานและงานศพ

- มาเลเซียมีปัญหาประชากรหลากหลายเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ในมาเลเซียประกอบด้วยชาวมาเลย์ กว่าร้อยละ 40 ที่เหลืออีกกว่าร้อยละ 33 เป็นชาวจีนร้อยละ 10 เป็นชาวอินเดีย และ อีกร้อยละ 10 เป็นชนพื้นเมืองบนเกาะบอร์เนียว

6.ประเทศพม่า (Myanmar)

เมืองหลวง : เนปีดอ (Naypyidaw)

ภาษา : ภาษาพม่า เป็นภาษาราชการ

ประชากร : ประกอบด้วยเผ่าพันธุ์ 135 มี 8 เชื้อชาติหลักๆ 8 กลุ่ม คือ พม่า 68%, ไทยใหญ่ 8%, กระเหรี่ยง 7%, ยะไข่ 4% จีน 3% มอญ 2% อินเดีย 2%

นับถือศาสนา : นับถือพุทธ 90%, คริสต์ 5% อิสลาม 3.8%

ระบบการปกครอง : เผด็จการทหาร ปกครองโดยรัฐบาลทหารภายใต้สภาสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐ

7) ประเทศฟิลิปปินส์ (Philippines)

เมืองหลวง : กรุงมะนิลา

ภาษา : ภาษาฟิลิปปิน และภาษาอังกฤษ เป็นภาษาราชการ รองลงมาเป็น สเปน, จีน ฮกเกี้ยน, จีนแต้จิ๋ว ฟิลิปปินส์ มีภาษาประจำชาติคือ ภาษาตากาล็อก

ประชากร : ประกอบด้วย มาเลย์ 40%, จีน 33%, อินเดีย 10%, ชนพื้นเมืองเกาะบอร์เนียว 10%

นับถือศาสนา : คริสต์โรมันคาทอลิก 83% คริสต์นิกายโปรเตสแตนต์, อิสลาม 5%

ระบบการปกครอง : ประชาธิปไตยแบบประธานาธิบดีเป็นประมุขและหัวหน้าฝ่ายบริหาร

ข้อควรรู้

- การเข้าไปประกอบธุรกิจในฟิลิปปินส์ในลักษณะต่างๆ เช่น การลงทุนร่วมกับฝ่ายฟิลิปปินส์จำเป็นต้องมีการศึกษาข้อมูลให้ละเอียด โดยเฉพาะในด้านกฎหมาย การจดทะเบียนภาษี และปัญหาทางด้านแรงงาน เป็นต้น

8) ประเทศสิงคโปร์ (Singapore)

เมืองหลวง : สิงคโปร์

ภาษา : ภาษามาเลย์ เป็นภาษาราชการ รองลงมาคือจีนกลาง ส่งเสริมให้พูดได้ 2 ภาษา คือ จีนกลาง และให้ใช้อังกฤษ เพื่อติดต่อกิจการและชีวิตประจำวัน

ประชากร : ประกอบด้วยชาวจีน 76.5%, มาเลย์ 13.8%, อินเดีย 8.1%

นับถือศาสนา : พุทธ 42.5%, อิสลาม 14.9%, คริสต์ 14.5%, ฮินดู 4%, ไม่นับถือศาสนา 25%

ระบบการปกครอง : สาธารณรัฐ (ประชาธิปไตยแบบรัฐสภา มีสภาเดียว) โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุข และนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร

ข้อควรรู้

- หน่วยราชการเปิดทำการวันจันทร์ – ศุกร์ ระหว่างเวลา 08.30 น.-13.00 น. และ 14.00 น. – 16.30 น. และวันเสาร์ เปิดทำการระหว่างเวลา 08.00 น. – 13.00 น.

- การหลบหนีเข้าสิงคโปร์และประกอบอาชีพเร่ขายบริการผิดกฎหมาย จะถูกลงโทษอย่างรุนแรง

- การลักลอบนำยาเสพติด อาวุธปืนและสิ่งผิดกฎหมายอื่นๆ จะได้รับโทษอย่างรุนแรงถึงขั้นประหารชีวิต

9) ประเทศเวียดนาม (Vietnam)

เมืองหลวง : กรุงฮานอย

ภาษา : ภาษาเวียดนาม เป็นภาษาราชการ

ประชากร : ประกอบด้วยชาวเวียดนาม 80%, เขมร 10%

นับถือศาสนา : พุทธนิกายมหายาน 70%, คริสต์ 15%

ระบบการปกครอง : ระบบสังคมนิยม โดยพรรคคอมมิวนิสต์เป็นพรรคการเมืองเดียว

ข้อควรรู้

- หน่วยงานราชการ สำนักงาน และองค์กรให้บริการสาธารณสุข เปิดทำการระหว่างเวลา 08.00 น. – 16.30 น. ตั้งแต่วันจันทร์ – ศุกร์

- เวียดนามไม่อนุญาตให้ถ่ายภาพอาคารที่ทำการต่างๆ ของรัฐ

- หากนำเงินตราต่างประเทศติดตัวเข้ามามากกว่า 7,000 ดอลลาร์สหรัฐ ต้องแจ้งให้ศุลกากรเวียดนามทราบการนำเงินตราออกประเทศมากกว่า 7,000 ดอลลาร์สหรัฐ ต้องได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งชาติหรือธนาคารกลางในท้องถิ่นก่อน มิเช่นนั้นจะถูกยึดเงิน

- บทลงโทษของเวียดนามในคดียาเสพติดการฉ้อโกงหน่วยงานของรัฐมีโทษประหารชีวิต

10) ประเทศไทย (Thailand)

เมืองหลวง : กรุงเทพมหานคร

ภาษา : ภาษาไทย เป็นภาษาราชการ

ประชากร : ประกอบด้วยชาวไทยเป็นส่วนใหญ่

นับถือศาสนา : พุทธนิกายเถรวาท 95%, อิสลาม 4%

ระบบการปกครอง : ระบบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับธุรกิจการค้าเสรีอาเซียน

ทฤษฎีเชิงระบบ(System Theory)

ทฤษฎีระบบ (System Theory) เมื่อประมาณ ปี ค.ศ. 1950 เริ่มจากนักชีววิทยาชาวออสเตรเลีย นำมาใช้อธิบายความหมายของระบบต่าง ๆ ในระบบกายภาพ ชีวภาพ และระบบสังคม เขามีความเห็นที่ องค์การเปลี่ยนแปลงได้เป็นระบบที่มีความเกี่ยวพันกันหลายด้านมีหลายระดับ และได้ให้ทัศนะถึงระบบไว้วา ระบบ คือ กลุ่มองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบและ

คุณลักษณะที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นระบบน่าจะหมายถึงส่วนต่าง ๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยต่อกันกลุ่มหนึ่งซึ่งเมื่อรวมกันแล้วจะกระทำหน้าที่ เพื่อให้ภารกิจนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ (วิเชียร วิทยาอุดม, 2548, หน้า 66-67)

ต่อมาในทศวรรษที่ 1960 แดเนล แคทซ์ (Daniel Katz) โรเบิร์ต คาห์น (Robert Kahn) และเจมส์ ทอมป์สัน (James Thomson) นักทฤษฎีเหล่านี้มีมุมมองเกี่ยวกับองค์กรเป็นระบบเปิด (Open System) ซึ่งเป็น “ระบบองค์การที่ได้นำทรัพยากรจากสภาพแวดล้อมภายนอกมาแปรสภาพเป็นสินค้าและบริการ เพื่อส่งกลับไปยังสภาพแวดล้อมในที่ตั้งสินค้าและบริการโดยขายให้กับลูกค้า”

นอกจากนั้นผู้นำทางทฤษฎีเชิงระบบ เช่น ฟรีมอนท คาสท (Fremon Kast) และเจมส์โรเซนซเวจ (James Rosenzweig) ผู้นำทางทฤษฎีเชิงระบบ ริชาร์ด จอห์นสัน (Richard Johnson) ได้ให้ความหมายของระบบว่าเป็นการรวบรวมหรือการผสมกันของสิ่งหรือส่วนต่าง ๆ ที่ประกอบด้วย 2 ส่วนขึ้นไป ที่ไม่สามารถแบ่งแยกกันได้อย่างสมบูรณ์

ที่ทำงานสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม และต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมระบบย่อยต่าง ๆ จะต้องทำงานสัมพันธ์กัน และเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานขององค์การจะต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมองค์การ (วันชัย มีชาติ, 2550, หน้า 59)

Hicks (1972, p. 461; Semprevivo, 1976, p. 1; Kindred, 1980, p. 6) กล่าวว่า ระบบคือการรวมตัวของสิ่งหลายสิ่ง เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันโดยแต่ละสิ่งนั้นมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน หรือขึ้นต่อกันและกัน หรือมีผลกระทบต่อกันและกัน เพื่อให้เกิดผลอย่างใดอย่างหนึ่ง

ความสำคัญของวิธีการเชิงระบบ

ในการศึกษาพฤติกรรมองค์การจะศึกษาแนวคิดทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งเพียงเท่านั้น อาจจะทำให้ไม่ครอบคลุม พฤติกรรมองค์การทั้งระบบ ทฤษฎีระบบจะเอื้อต่อการอธิบายพฤติกรรมองค์การทุกระดับ ทั้งบุคคล กลุ่ม และองค์การ ดังนั้น การนำเอาทฤษฎีระบบเข้ามาใช้ในการบริหารงานด้วยเหตุผลที่ว่าสิ่งแวดล้อมเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและรวดเร็ว องค์กรมีความซับซ้อนมากขึ้นจึงยากที่จะพิจารณาถึงพฤติกรรมองค์การได้ทุกแง่มุม Bertalanfy (1969) นำระบบชีววิทยา ซึ่งเป็นระบบเปิดที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ที่ช่วยให้แต่ละส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์การสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ ดังนั้น คำว่า “ระบบ” Systems จึงเป็นกลุ่มองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน และมีความเกี่ยวข้องกันในลักษณะที่ทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อกระทำกิจกรรมให้ได้ผลสำเร็จตามเป้าหมายองค์การ (จร สุนทรายุทธ, 2554, หน้า, 33-134)

สรุปได้ว่า วิธีการเชิงระบบ เป็นกระบวนการหนึ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารในองค์การประเภทต่าง ๆ โดยที่พิจารณาการบริหารในลักษณะองค์รวมที่มีเป้าหมายกระบวนการ ระบบย่อย และองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์กัน มีการปฏิบัติงาน แลกเปลี่ยนข่าวสารเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการบริหาร ประโยชน์จากการใช้วิธีการเชิงระบบ คือ วิธีการนี้จะเป็นการประกันว่า การดำเนินงานจะดำเนินต่อไปตามขั้นตอนที่วางไว้ โดยช่วยให้การทำงานตามระบบบรรลุตามเป้าหมาย โดยใช้เวลางบประมาณและบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่ามากที่สุด แนวคิดวิธีการเชิงระบบเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะมีบทบาทในการสร้างสรรค์และแก้ปัญหาในองค์การได้เป็นอย่างดี ทฤษฎีระบบ (System Theory) ประกอบด้วย 4 ส่วนที่เกี่ยวข้องกันคือ (วิทยา ตำนธำรงกุล, 2546, หน้า 62-63)

1. ปัจจัยนำเข้า (Input)
2. กระบวนการแปรสภาพในการจัดการ (Transformation Process)

3. ผลผลิต (Product)
4. การป้อนกลับ (Feedback)

ภาพที่ 2.3 ทฤษฎีระบบ (System Theory) (Kathryn & David,1998, p. 55)

ความเป็นมาของการเปิดการค้าเสรีอาเซียน

เนื่องจากประเทศแต่ละประเทศมีทรัพยากรไม่เท่ากัน จึงต้องแลกเปลี่ยนทรัพยากรที่ตนมีกับประเทศอื่น ซึ่งทำให้เกิดการค้าระหว่างประเทศ ทั้งนี้ แต่ละประเทศจะทำการค้ากันตามสินค้าที่คนผลิตได้ดีจนกระทั่งเมื่อ 30 ปีที่ผ่านมา ประมาณทศวรรษที่ 1980 สถานการณ์ทางการค้าโลกได้เปลี่ยนแปลงไปประเทศต่าง ๆ ประสบกับภาวะเศรษฐกิจถดถอย จึงต้องกำหนดมาตรการในการกีดกันทางการค้าในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ภาษีศุลกากร และรูปแบบอื่น เป็นระบบที่เรียกว่า การค้าแบบที่มีการเจรจาทางการค้าระหว่างคู่ค้าหรือทวิภาคี (คมคิด งามวิริยะพงศ์, 2546, หน้า 25)

การเจรจาการค้าแบบทวิภาคีทำให้เกิดการบิดเบือนเรื่องราคาราคาสินค้าและราคาปัจจัยการผลิต อันนำไปสู่การจัดสรรทรัพยากรที่ไม่มีประสิทธิภาพ เมื่อปัญหานี้รุนแรงขึ้น ประเทศต่าง ๆ ในโลกจึงเจรจาร่วมกันเพื่อจัดกฎระเบียบทางการค้าระหว่างประเทศของโลกให้ดำเนินไปอย่างเป็นระเบียบและเป็นธรรมมากขึ้น ในรูปการเจรจาหลายฝ่าย หรือแบบพหุภาคี เช่น ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (General Agreement on Tariffs and Trade) ซึ่งเป็นที่มาขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization) (สมเกียรติ ตรีรัตน์พันธ์, 2555, หน้า 13) นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจเสรี (Free Trade Area) ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มทางการค้าทางภูมิศาสตร์ หรือภูมิภาค แต่ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากมีเพียงประชาคมยุโรปหรือสหภาพยุโรปในปัจจุบัน ต่อมามีการจัดตั้งในระดับภูมิภาค เช่น สหรัฐอเมริกาได้ตัดสินใจให้เม็กซิโกและแคนาดาเข้าร่วมด้วย จึงกลายเป็น (North American Free Trade Agreement) นอกจากนี้ยังมี ASEAN, OPEC, BRICS, EU, P4 ฯลฯ

จากสภาพการณ์ดังกล่าวนี้การเจรจาการค้าแก่ตรรอบอุรุกวัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้การค้าระหว่างประเทศของโลกเป็นไปโดยเสรีและเป็นธรรม ไม่สามารถบรรลุผลได้ตามกำหนดเวลา คือ ภายใน พ.ศ. 2533 และยังหาข้อยุติไม่ได้ ทำให้แต่ละประเทศไม่แน่ใจว่าผลการเจรจาจะออกมาในรูปแบบใดและจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศของตนมากน้อยเพียงใด จึงต่างก็หันมาให้ความสนใจกับการเจรจาสองฝ่ายก่อน เช่น FTA, JC, JTC ฯลฯ แล้วจึงขยายการค้าเสรีออกไป ทำให้แนวคิดเรื่องการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจแพร่ขยายออกไป เพื่อประโยชน์และอำนาจในการเจรจาต่อรอง และสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศสมาชิก การเปิดเสรีทางการค้า จึงเป็นการรวมตัวกันของประเทศต่าง ๆ เป็นกลุ่มเพื่อลดหรือขจัดอุปสรรคทางการค้าการลงทุน ซึ่งไม่ใช่เป็นเพียงเรื่องของภาษีแต่รวมถึงการอำนวยความสะดวก การกำหนดกฎเกณฑ์ และการร่วมมือทางเศรษฐกิจด้วย

อาเซียนหรือประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นกลุ่มความร่วมมือภูมิภาคที่ก่อตั้งขึ้นใน ค.ศ. 1967 สมาชิกเริ่มแรก 5 ประเทศ คืออินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์และไทย ต่อมา บรูไน เข้ามาเป็นสมาชิก ใน ค.ศ. 1984 เวียดนามใน ค.ศ. 1997 และกัมพูชาใน ค.ศ. 1999 จนถึงปัจจุบันอาเซียนมีอายุกว่า 35 ปีแล้ว มีสมาชิกรวม 10 ประเทศ ทำให้อาเซียนเป็นตลาดขนาดใหญ่ ประกอบด้วยประชากรประมาณ 500 ล้านคน

การจัดตั้งอาเซียนมีวัตถุประสงค์เพื่อเร่งรัดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางสังคมและการพัฒนาทางวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาค เพื่อส่งเสริมให้มีความร่วมมือกันอย่างจริงจังในด้านต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม วิชาการ วิทยาศาสตร์ และการบริหาร ฯลฯ ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ลงนามกรอบความตกลงว่าด้วยการบริการของอาเซียน ใน ค.ศ. 1995 เพื่อจัดทำข้อผูกพันเปิดเสรีการค้าบริการ 7 สาขา ให้แก่กันและกันมากกว่าที่ประเทศสมาชิกได้ผูกพันไว้ภายใต้องค์การการค้าโลก ได้แก่ สาขาบริการด้านการเงิน ด้านการท่องเที่ยว ด้านการสื่อสาร โทรคมนาคมด้านการขนส่งทางทะเล ด้านการขนส่งทางอากาศ ด้านการก่อสร้างและบริการ ด้านธุรกิจ ซึ่งในขณะนี้อาเซียนอยู่ระหว่างการเจรจาเปิดเสรีเพื่อปรับปรุงวิธีการเจรจาและเร่งรัดการเปิดเสรีให้เร็วขึ้นประเทศสมาชิกในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีภูมิศาสตร์แตกต่างกันอยู่ 2 แบบ คือ แบบภาคพื้นทวีป ซึ่งได้แก่ ไทย พม่า ลาว เวียดนาม กัมพูชา มาเลเซีย และแบบภาคพื้นทะเล ซึ่งได้แก่ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ ประเทศไทย เป็นสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 2 รองจากประเทศอินโดนีเซีย มีภาคบริการเป็นภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ โดยใน พ.ศ. 2554 มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 44 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

การเปิดเสรีด้านบริการของอาเซียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกรอบความตกลงด้านบริการของอาเซียนริเริ่มขึ้นจากการประชุมสุดยอดอาเซียนที่กรุงเทพมหานคร เมื่อ พ.ศ. 2538 โดยรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนจาก 7 ประเทศ ซึ่งได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ไทย บรูไน และเวียดนาม ได้ลงนามความตกลงดังกล่าว เมื่อ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2538 เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านการบริการและพัฒนาประสิทธิภาพของผู้ให้บริการ ในภูมิภาค รวมถึงการเพิ่มความเท่าเทียมในการบริการผ่านการออกระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ตามมาตรฐานด้านความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการขององค์การการค้าโลก โดยตั้งเป้าหมายให้ความตกลงต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับกันได้ภายใน พ.ศ. 2558 ในขั้นแรกความตกลงว่าด้วยการค้าบริการในอาเซียนได้ครอบคลุมถึงสาขาการบริการต่าง ๆ เช่น การเงิน การขนส่งทางทะเล การขนส่งทางอากาศ การสื่อสารโทรคมนาคม การท่องเที่ยว การก่อสร้าง สาขาบริการธุรกิจ

อย่างไรก็ดี ในการประชุมการเปิดเสรีภาคบริการอาเซียนในรอบที่ 4 ในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2548-2549 ได้มีการขยายขอบเขตการเจรจาเปิดเสรีให้รวมทุกสาขาบริการ โดยเฉพาะในด้านการบริการและการท่องเที่ยว ที่เป็นสาขาสำคัญที่จะมีการเร่งรัดตามข้อตกลงทั้งในด้านการบริการในโรงแรมและร้านอาหารการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และด้านมัคคุเทศก์ ซึ่งเป็นธุรกิจการบริการที่มีความโดดเด่นของภูมิภาคการเปิดเสรีภาคบริการเสรีในอาเซียน ยังได้กำหนดเป้าหมายระดับการเปิดตลาดด้านการบริการ ที่จะให้ขจัดข้อกีดกันสำหรับการให้บริการข้ามพรมแดน ข้อจำกัดในการบริโภคข้ามพรมแดน และการสร้างความเท่าเทียมให้กับนักลงทุนในอาเซียนในการจัดตั้งธุรกิจและถือ หุ้น โดยเฉพาะในสาขาเร่งรัดด้านการบริการและการท่องเที่ยวที่นักลงทุนอาเซียนจะมีโอกาสถือหุ้นในกิจการของสาขาดังกล่าวในแต่ละประเทศได้ร้อยละ 70 จากที่เคยถือได้ร้อยละ 49 ใน พ.ศ. 2549 ส่วนสาขาบริการอื่น ๆ

จะทยอยปรับตัวให้เข้ากับกรอบความตกลงนี้ในลำดับต่อไป เช่น การบริการด้านโลจิสติกส์ ที่จะมีการปรับเปลี่ยนให้นักลงทุนถือหุ้นได้ร้อยละ 70 ใน พ.ศ. 2556 และสาขาอื่น ๆ จะมีการปรับสัดส่วนการถือหุ้นลักษณะนี้ได้ ใน พ.ศ. 2558

การเปิดเสรีทางการค้าภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะทำให้เกิดการไหลเวียนของสินค้าบริการ การลงทุน และแรงงาน ซึ่งต้องถามต่อไปว่าเมื่อมีการไหลเวียนของสินค้า อย่างนี้ผลประโยชน์จะตกอยู่ที่ใคร เพราะสินค้าที่จะไหลเข้ามาก็คือด้านการเกษตรที่ราคาถูกกว่าสินค้าเกษตรภายในประเทศ แต่สินค้าที่จะไหลออกก็คือด้านอุตสาหกรรมจากอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ รวมทั้งการไหลเวียนของการลงทุน เมื่อภาคธุรกิจสามารถย้ายการลงทุนได้อย่างอิสระ ก็ย่อมเลือกประเทศ ที่ค่าแรงถูกที่สุดเพื่อให้ต้นทุนราคาถูกที่สุด เรียกได้ว่าเป็นการย้ายทุนหาแรงงาน ซึ่งแน่นอนว่าจะเกิดผลกระทบต่อแรงงานไทยแน่นอน ซึ่งนอกจากจะกระทบแรงงานไร้ฝีมือแล้ว ยังกระทบถึงแรงงานฝีมืออย่างแพทย์ พยาบาลหรือสายสุขภาพจากประเทศฟิลิปปินส์ก็เริ่มทยอยเข้ามาในไทยแล้ว

ส่วนโอกาสที่ชุมชนจะได้รับจะพบว่ามีโอกาสทางเศรษฐกิจค่อนข้างน้อย สินค้าเกษตรราคาถูกที่เข้ามาอาจทำให้มีวัตถุดิบราคาถูก แต่จะสามารถพัฒนาและยกระดับได้หรือไม่ และยังมีโอกาสได้แรงงานไร้ฝีมือในราคาถูกเพราะแรงงานจากประเทศอื่นเข้ามาในไทยอย่างเสรีมากขึ้น ที่ผ่านมามีประเทศไทยมองการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพียงด้านเดียว คือด้านเศรษฐกิจ ทั้งที่ยังมีอีกถึงสองด้าน ให้ต้องนึกถึง คือด้านการเมืองและความมั่นคงของอาเซียน และด้านสังคมและวัฒนธรรม แต่ก่อนที่ประเทศไทยจะการเปิดเสรีทางการค้าภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อย่างเต็มตัวนั้น ควรจะต้องเรียนรู้ประเทศเพื่อนบ้าน ทำความเข้าใจถึงวัฒนธรรม ความแตกต่างในด้านต่าง ๆ ระหว่างประเทศในอาเซียนเสียก่อน

ใน พ.ศ. 2534 ประเทศไทยในฐานะประเทศสมาชิกได้เสนอแนวความคิดในการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน ในการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนครั้งที่ 23 ที่กัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ที่ประชุมมีมติให้มีการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) และในปี ต่อมา ในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 4 ที่ประเทศสิงคโปร์ ได้มีการลงนามข้อตกลงว่าด้วยการใช้อัตราภาษีศุลกากรพิเศษที่เท่าเทียมกันสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน เพื่อให้การค้าภายในอาเซียนเป็นไปโดยเสรีภายใต้อัตราภาษีศุลกากรระหว่างกันต่ำที่สุดและปราศจากข้อจำกัดที่ไม่ใช่ภาษีศุลกากร และเพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศให้เข้ามาสู่ภูมิภาคอาเซียน รวมทั้งเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับสถานการณ์เศรษฐกิจและการค้าโลกที่เสรียิ่งขึ้น จากผลการเจรจาทางการค้าแก็ตต์รอบอุรุกวัย นอกจากนี้มาตรการนี้ยังเป็นกลไกสำคัญให้ประเทศสมาชิกดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันภายในกำหนดระยะเวลา 15 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2536 ต่อมาใน พ.ศ. 2537 ในการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน ครั้งที่ 26 ที่จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีผลสรุปทางการปรับปรุงระยะเวลาในการดำเนินการตามข้อตกลงว่าด้วยการใช้อัตราภาษีศุลกากรพิเศษที่เท่าเทียมกัน โดยให้ลดระยะเวลาของการดำเนินการตามข้อตกลงอัตราภาษีพิเศษที่เท่าเทียมกันของประเทศสมาชิกอาเซียน จาก 15 ปีเหลือ 10 ปี หรือให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2546 เพื่อให้ระยะเวลาในการปฏิบัติตามข้อตกลงก่อนข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้าแก็ตต์ (คณาธิป สุขเจริญ, 2540, หน้า 57)

โครงการเตรียมความพร้อมและสร้างเครือข่ายความร่วมมือภาคอุตสาหกรรมการผลิต เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สังคมและวัฒนธรรม และเมื่อการค้าระหว่างประเทศในโลกมีแนวโน้มกีดกันการค้ารุนแรงขึ้น ทำให้อาเซียนได้หันมามุ่งเน้นการกระชับและขยายความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ

การค้าระหว่างกันมากขึ้น อย่างไรก็ตามก็ยังมีวัตถุประสงค์ในเรื่องการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในภูมิภาค การศึกษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความมั่นคงในภูมิภาค และการใช้เป็นเวทีแก้ไขปัญหาความขัดแย้งภายในภูมิภาคตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา การดำเนินงานความร่วมมือด้านเศรษฐกิจของอาเซียนมีความคืบหน้ามาตามลำดับ ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2535 การเจรจาเพื่อเปิดตลาดการค้าบริการ และการลงทุนในภูมิภาคจนถึงปัจจุบัน ผู้นำอาเซียนได้มุ่งให้ความสำคัญกับการดำเนินการเพื่อนำไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายใน พ.ศ. 2558 ซึ่งเร็วขึ้นกว่ากำหนดการเดิมที่ผู้นำอาเซียนได้เคยประกาศแสดงเจตนารมณ์ไว้ตามแถลงการณ์บาหลีถึง 5 ปี (คมคิด งามวิริยะพงศ์, 2546, หน้า 29)

สำหรับเสาหลักการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community หรือ AEC) ภายในปี 2558 เพื่อให้อาเซียนมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือ อย่างเสรี และเงินทุนที่เสรีขึ้นต่อมาในปี 2550 อาเซียนได้จัดทำพิมพ์เขียวเพื่อจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) เป็นแผนบูรณาการงานด้านเศรษฐกิจให้เห็นภาพรวมในการมุ่งไปสู่ AEC ซึ่งประกอบด้วยแผนงานเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ พร้อมกรอบระยะเวลาที่ชัดเจนในการดำเนินมาตรการต่าง ๆ จนบรรลุเป้าหมายในปี 2558 รวมทั้งการให้ความยืดหยุ่นตามที่ประเทศสมาชิกได้ตกลงกันล่วงหน้าเพื่อสร้าง พันธสัญญาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การก้าวไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่สำคัญดังนี้

1. การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน เป็นยุทธศาสตร์สำคัญของการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งจะทำให้อาเซียนมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น โดยอาเซียนได้กำหนดกลไกและมาตรการใหม่ ๆ ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินมาตรการด้านเศรษฐกิจที่มีอยู่แล้ว เร่งรัดการรวมกลุ่มเศรษฐกิจในสาขาที่มีความสำคัญ ลำดับแรกอำนวยความสะดวกการเคลื่อนย้ายบุคคล แรงงานฝีมือ และผู้เชี่ยวชาญ และเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกสถาบันในอาเซียนการเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกันของอาเซียนมี 5 องค์ประกอบหลัก คือ

- (1) การเคลื่อนย้ายสินค้าเสรี
- (2) การเคลื่อนย้ายบริการเสรี
- (3) การเคลื่อนย้ายการลงทุนเสรี
- (4) การเคลื่อนย้ายเงินทุนเสรีขึ้น
- (5) การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี

ทั้งนี้ อาเซียนได้กำหนด 12 สาขาอุตสาหกรรมสำคัญลำดับแรกอยู่ภายใต้ตลาดและฐานการผลิตเดียวกันของอาเซียน ได้แก่ เกษตร ประมง ผลิตภัณฑ์ยาง ผลิตภัณฑ์ไม้ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์ การขนส่งทางอากาศ สุขภาพ e-ASEAN ท่องเที่ยว และโลจิสติกส์ รวมทั้งความร่วมมือในสาขาอาหาร เกษตรและป่าไม้

การเป็นตลาดสินค้าและบริการเดียวจะช่วยสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายการผลิตในภูมิภาค และเสริมสร้างศักยภาพของอาเซียนในการเป็นศูนย์กลางการผลิตของโลก และเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทานโลก โดยประเทศสมาชิกได้ร่วมกันดำเนินมาตรการต่าง ๆ ที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถแข่งขันของอาเซียน ได้แก่ ยกเลิกภาษีศุลกากรให้หมดไป ทบอียกเลิกอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษี ปรับประสานพิธีการด้านศุลกากรให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและง่ายขึ้น ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนธุรกรรม

เคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี นักลงทุนอาเซียนสามารถลงทุนได้อย่างเสรีในสาขาอุตสาหกรรมและบริการที่ประเทศสมาชิกอาเซียนเปิดให้ เป็นต้น (รัฐพร ตรีณรงค์, 2540, หน้า 36)

2. การเป็นภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขันสูง เป้าหมายสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน คือ การสร้างภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขันสูง มีความเจริญรุ่งเรือง และมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขันมี 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

- (1) นโยบายการแข่งขัน
- (2) การคุ้มครองผู้บริโภค
- (3) สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา (IPR)
- (4) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- (5) มาตรการด้านภาษี
- (6) พาณิชยอิเล็กทรอนิกส์

ประเทศสมาชิกอาเซียนมีข้อผูกพันที่จะนำกฎหมายและนโยบายการแข่งขันมาบังคับใช้ภายในประเทศ เพื่อทำให้เกิดการแข่งขันที่เท่าเทียมกันและสร้างวัฒนธรรมการแข่งขันของภาคธุรกิจที่เป็นธรรม นำไปสู่การเสริมสร้างการขยายตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาคในระยะยาว

3. การเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน การพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน มี 2 องค์ประกอบ คือ

- (1) การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME)
- (2) ความริเริ่มในการรวมกลุ่มของอาเซียน (Initiatives for ASEAN Integration: IA)

ความริเริ่มดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดช่องว่างการพัฒนา ทั้งในระดับ SME และเสริมสร้างการรวมกลุ่มของกัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม ให้สามารถดำเนินการตามพันธกรณีและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน รวมทั้งเพื่อให้ประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่ม ทางเศรษฐกิจ

4. การเป็นภูมิภาคที่มีการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก อาเซียนอยู่ในท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่มีการเชื่อมต่อระหว่างกันและมีเครือข่ายกับโลกสูง โดยมีตลาดที่พึ่งพากันและอุตสาหกรรมระดับโลก ดังนั้น เพื่อให้ภาคธุรกิจของอาเซียนสามารถแข่งขันได้ในตลาดระหว่างประเทศ ทำให้อาเซียนมีพลวัตเพิ่มขึ้นและเป็นผู้ผลิตของโลก รวมทั้งทำให้ตลาดภายในยังคงรักษาความน่าดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ อาเซียนจึงต้องมองออกไปนอกภูมิภาคอาเซียนบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก โดยดำเนิน 2 มาตรการคือ

- (1) การจัดทำเขตการค้าเสรี (FTA) และความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจอย่างใกล้ชิด (CEP) กับประเทศนอกอาเซียน
- (2) การมีส่วนร่วมในเครือข่ายห่วงโซ่อุปทานโลก

ประเทศไทยจะได้ประโยชน์อะไรจาก AEC (ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน)

ประชาคมอาเซียนที่จะถือกำเนิดในปี 2558 นั้น คนไทยจะได้ประโยชน์อะไรแน่นอนเราคงอยากทราบ แต่ในขั้นนี้ขอจำกัดเฉพาะทางเศรษฐกิจก่อน

ประการแรก ไทยจะ “มีหน้ามีตาและฐานะ” เด่นขึ้นประชาคมอาเซียนจะทำให้เศรษฐกิจ “ของเรา” มีมูลค่ารวมกัน 1.8 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีขนาดใหญ่อันดับ 9 ของโลก ยังประโยชน์แก่คนไทยทุกคนที่จะได้ยื่นอย่างสง่างาม “ยิ้มสยาม” จะคมชัดขึ้น

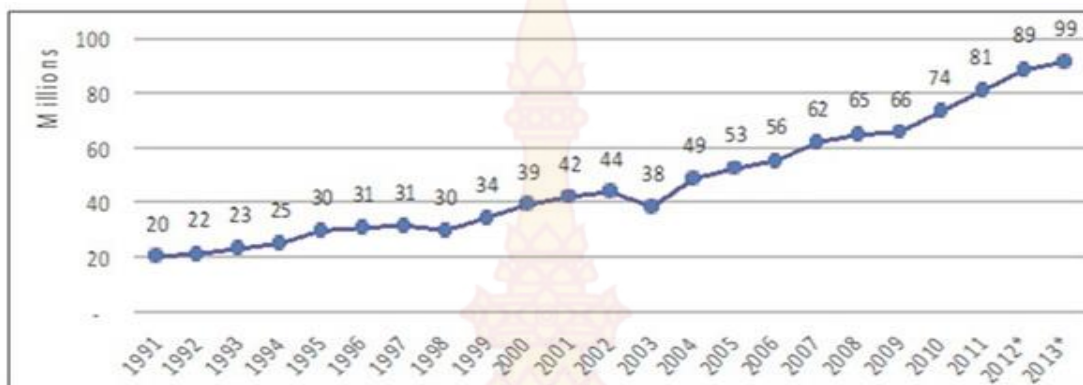
ประการที่สอง การค้าระหว่างไทยกับประเทศอาเซียนจะคล่องและขยายตัวมากขึ้น กำแพงภาษีจะลดลงจนเกือบจะหมดไป เพราะ 10 ตลาดกลายเป็นตลาดเดียว ผู้ผลิตจะส่งสินค้าไปขายในตลาดนี้และขยายธุรกิจของตนง่ายขึ้น ขณะเดียวกันผู้บริโภคก็จะมีทางเลือกมากขึ้นราคาสินค้าจะถูกลง

ประการที่สาม ตลาดของเราจะใหญ่ขึ้น แทนที่จะเป็นตลาดของคน 67 ล้านคน ก็จะเป็นตลาดของคน 590 ล้านคน ซึ่งจะทำให้ไทยกลายเป็นแหล่งลงทุนที่น่าสนใจ เพราะสินค้าที่ผลิตในประเทศไทยสามารถส่งออกไปยังอีกเก้าประเทศได้ราวกับส่งไปขายต่างจังหวัด ซึ่งก็จะช่วยให้เราสามารถแข่งขันกับจีนและอินเดียในการดึงดูดการลงทุนได้มากขึ้น

ประการที่สี่ ความเป็นประชาคมจะทำให้มีการพัฒนาเครือข่ายการสื่อสารคมนาคมระหว่างกันเพื่อประโยชน์ด้านการค้าและการลงทุน แต่ก็ยังผลพลอยได้ในแง่การไปมาหาสู่กัน ซึ่งก็จะช่วยให้คนในอาเซียนมีปฏิสัมพันธ์กัน รู้จักกัน และสนิทแน่นแฟ้นกันมากขึ้น เป็นผลดีต่อสันติสุข ความเข้าใจอันดีและความร่วมมือกันโดยรวม นับเป็นผลทางสร้างสรรค์ในหลายมิติด้วยกัน

ประการที่ห้า โดยที่ ไทยตั้งอยู่ในจุดกึ่งกลางบนภาคพื้นแผ่นดินใหญ่อาเซียน ประเทศไทยย่อมได้รับประโยชน์จากปริมาณการคมนาคมขนส่งที่จะเพิ่มขึ้นในอาเซียนและระหว่างอาเซียนกับจีน (และอินเดีย) มากยิ่งกว่าประเทศอื่นๆ บริษัทด้านขนส่ง คลังสินค้า ปิมน้ำมัน ฯลฯ จะได้รับประโยชน์อย่างชัดเจน จริงอยู่ ประชาคมอาเซียนจะยังผลทั้งด้านบวกและลบต่อประเทศไทย ขึ้นอยู่กับพวกเราคนไทยจะเตรียมตัวอย่างไร แต่ผลทางบวกนั้นจะชัดเจน เป็นรูปธรรมและจับต้องได้

อาเซียนถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งจากภายในภูมิภาคและระหว่างประเทศ โดยจำนวนนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มสูงขึ้นมาโดยตลอด ในปี 2013 นั้นมีนักท่องเที่ยวมาเยือนอาเซียนทั้งสิ้น 99.2 ล้านคน ถือเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.73 จากปีก่อนหน้า

แผนภาพที่ 2.4 กราฟจำนวนนักท่องเที่ยว

ที่มา : กรมการท่องเที่ยว (Department of Tourism)

มีความก้าวหน้าสำคัญในการอำนวยความสะดวกการเคลื่อนย้ายบริการและแรงงานมีทักษะอย่างเสรี โดยการดำเนินการตาม ASEAN Mutual Recognition Arrangement (MRA) on Tourism Professionals นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนามาตรฐานด้านการท่องเที่ยวสำหรับโรงแรมสีเขียว (Green Hotel) โฮมสเตย์ บริการสปา ห้องสุขาสาธารณะ เมืองท่องเที่ยวที่สะอาดและมีพื้นฐานจากชุมชน และรับรองมาตรฐาน ซึ่งจะเป็นการช่วยเสริมสร้างคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์และบริการด้านต่าง ๆ ในสาขาการท่องเที่ยว มีการทำการตลาดและส่งเสริมกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวอาเซียนร่วมกับภาคเอกชนผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ (Social media) นอกจากนี้ ยังมีการปรับปรุงเว็บไซต์ด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (www.aseantourism.travel) ให้มีคุณภาพดีขึ้น

ด้านการร่วมมือกับประเทศที่มีใช้สมาชิกอาเซียนนั้น ในปัจจุบันมีความร่วมมือกับจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศเหล่านั้นด้วย การท่องเที่ยวอาเซียนได้ร่วมกันกำหนดแผนการรวมกลุ่มสาขาการท่องเที่ยวของอาเซียน (Roadmap for Integration of Tourism Sector) ขึ้น โดยแผนการรวมกลุ่มสาขาท่องเที่ยวดังกล่าวจะมีส่วนสำคัญต่อการเร่งรัดการเปิดเสรี การบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในภูมิภาครวมถึงมาตรการต่าง ๆ ในการอำนวยความสะดวก การเดินทางของนักท่องเที่ยว เช่น กระบวนการออกวีซ่าให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน การยกเว้นวีซ่าให้คนชาติอาเซียน การเร่งรัดการจัดทำ ASEAN Single Visa และมาตรการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมและมาตรการส่งเสริมการตลาดร่วมกันเพื่อประชาสัมพันธ์อาเซียนในฐานะแหล่งท่องเที่ยวร่วมกัน (ASEAN Single Destination) ตลอดจนมีการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Strategic Plan : ATSP) โดยล่าสุดคือแผนระหว่างปี 2011-2015 เพื่อพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

แผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวเป็นผลจากการประชุมกลุ่มทำงานพิเศษด้านการบูรณาการการท่องเที่ยวอาเซียน ในปี 2009 ที่ต้องการพัฒนาพิมพ์เขียวในการกำหนดนโยบายและโครงการต่าง ๆ ขององค์กรท่องเที่ยวระดับชาติอาเซียน (ASEAN National Tourism Organizations : NTOs) ทั้งในด้านการตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ มาตรฐาน การพัฒนาบุคลากร การลงทุน และการสื่อสารระหว่างกัน โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

(1) ทบทวนปฏิญญา ความตกลงต่างๆ ในการจัดตั้งประชาคมอาเซียนและการบูรณาการภาคการท่องเที่ยว อาทิ กรอบข้อตกลงด้านการค้าบริการอาเซียน (AFAS)

(2) ปรึกษาหารือกับองค์กรพัฒนาเอกชนอาเซียน (ASEAN NGOs) และประธานหน่วยงานทำงานต่าง ๆ ตลอดจนภาคเอกชน (อาทิ ASEANTA) เพื่อหาข้อมูล แนวความคิด ข้อเสนอแนะ ในด้านวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ สำหรับการท่องเที่ยวอาเซียนภายในปี 2015

(3) ประเมินผลการดำเนินงานของ NTOs คณะทำงานต่าง ๆ มาตรฐานการพัฒนา ด้านกำลังคน การลงทุน การบริหารวิกฤตการณ์ และคณะกรรมการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(4) ระบุขอบข่ายงาน/กิจกรรมใหม่ๆ ของ NTOs และคณะทำงานต่าง ๆ ที่ควรดำเนินการ เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของการท่องเที่ยวอาเซียนภายในปี 2015

(5) จัดเตรียมแผนการดำเนินงานสำหรับการท่องเที่ยวอาเซียน โดยมีการระบุโครงการและ กิจกรรม กรอบระยะเวลา และผู้รับผิดชอบ

โดยการดำเนินงานตามแผนฯ นั้นจะยึดหลักการสำคัญ 6 ประการ คือ

- (1) การพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องเป็นการพัฒนาโดยมีการบูรณาการและมีรูปแบบ
- (2) มีความยั่งยืนและมีความรับผิดชอบต่อ
- (3) ได้รับความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงกว้าง
- (4) มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ
- (5) มีการบริการเป็นเลิศ และ
- (6) ได้รับความประทับใจที่โดดเด่นและการมีปฏิสัมพันธ์

การประชุมรัฐมนตรีด้านการท่องเที่ยวอาเซียนเป็นการประชุมเพื่อหารือและกำหนดนโยบาย ด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน โดยมีการประชุมปีละครั้ง การประชุมครั้งล่าสุดเป็นการประชุมครั้งที่ 18 เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2558 กรุงเนปิดอว์ ประเทศเมียนมา โดยมี ฯพณฯ U Htay Aung รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการท่องเที่ยว เป็นประธาน มีสาระสำคัญของการประชุมโดยสังเขป คือ

(1) มีความคืบหน้าในการดำเนินการตาม ASEAN Open Skies Agreement เพื่อเป็นการ ส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในอาเซียนซึ่งถือเป็นที่มาหลักของการเจริญเติบโตในด้านการท่องเที่ยว

(2) มีความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) 2011-2015 และเห็นพ้องว่าสำหรับแผนฯ ฉบับต่อไป ระหว่างปี 2016-2025 นั้น อาเซียนควรมุ่งเน้นใน การเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ โดยการนำเสนอประเด็นการท่องเที่ยวที่จะได้รับประสบการณ์ที่มี เอกลักษณะและมีความหลากหลายและยึดมั่นในหลักการแห่งความรับผิดชอบต่อ และการพัฒนาด้านการ ท่องเที่ยวที่ทั่วถึงและสมดุล

(3) ในด้านบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ได้มีการรับรองข้อเสนอที่จะจัดตั้งสำนักเลขาธิการ ระดับภูมิภาคขึ้นในกรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกและดำเนินการ ตามข้อตกลงยอมรับร่วม (MRA) ในด้านผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการท่องเที่ยว โดยจะมีการรับรองผู้ ประกอบวิชาชีพด้านการท่องเที่ยวประมาณ 6,000 ราย โดยอ้างอิงจาก ASEAN Common Competency Standard for Tourism Professionals (ACCSTP)

(4) มีความคืบหน้าในการพัฒนาระบบการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Professionals Registration System: ATPRS) และโครงการอื่น ๆ

(5) ด้านการปรับปรุงคุณภาพจะถือเป็นการเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของอาเซียนในฐานะแหล่งท่องเที่ยวร่วม นอกจากนี้จะมีความคืบหน้าในการจัดทำมาตรฐานด้านการท่องเที่ยวอาเซียนแล้ว ยังมีความคิดริเริ่ม ที่จะพัฒนามาตรฐานการจัดประชุมไมซ์ (MICE) อีกด้วย

(6) มีการริเริ่มจัดทำแนวปฏิบัติด้านความปลอดภัยการท่องเที่ยวอาเซียน และมีการจัดทำเว็บไซต์ (www.aseantssrc.org) เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการหาข้อมูลในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

(7) มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวอาเซียนในช่องทางต่าง ๆ ทั้งเว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ และความร่วมมือกับภาคเอกชน

(8) มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการท่องเที่ยวอาเซียนที่เน้นด้านธรรมชาติ โดยได้มีการพัฒนา แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์อาเซียน (ASEAN Ecotourism Strategic plan) และด้านวัฒนธรรมด้วย

(9) มีการปรับปรุงการเชื่อมโยงทางอากาศในอาเซียนผ่านทาง ASEAN Open Skies Agreements และมีการเจรจากับประเทศคู่เจรจา ได้แก่ จีน สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น และเกาหลี

(10) มีการจัดงาน ASEAN Tourism Forum (ATF) 2015 เมื่อวันที่ 22-29 มกราคม 2558 ณ กรุง เนปิตอร์ ประเทศเมียนมา ภายใต้ชื่องาน "ASEAN-Tourism Towards Peace, Prosperity and Partnership" มีผู้เข้าร่วมงานเป็นผู้ซื้อ 300 ราย ผู้ขาย 905 ราย การการจัดแสดงทั้งสิ้น 527 บูธ ตลอดจนมีสื่อต่างประเทศและในภูมิภาคเป็นจำนวนมาก

(11) สำหรับงาน ATF 2016 จะจัดขึ้นระหว่างวันที่ 18-25 มกราคม 2559 ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ โดยใช้ชื่องาน "ASEAN : One Community for Sustainability" ทั้งนี้ ในปี 2017 ประเทศสิงคโปร์ ได้ตกลงที่จะเป็นเจ้าภาพจัดงาน ATF แล้วอีกด้วย

ในวาระเดียวกันยังมีการประชุมรัฐมนตรีด้านการท่องเที่ยวอาเซียนบวกสาม (จีน ญี่ปุ่น และเกาหลี) ครั้งที่ 14 โดยมีผลการประชุมสำคัญคือ

(1) มีความคืบหน้าในการดำเนินการตาม APT Tourism Cooperation Work Plan 2013-2017 โดยมีการจัด APT Tourism Students Summit ระหว่างวันที่ 19-26 ตุลาคม 2014 และ APT Media

(2) มีการเน้นการพัฒนากรอบการดำเนินการด้านการแลกเปลี่ยนแนวคิดในด้านสถิติการท่องเที่ยว เพื่อสามารถเข้าใจถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวได้ดียิ่งขึ้น และ

(3) ที่ประชุมได้มีการชื่นชมศูนย์อาเซียน-จีน ศูนย์อาเซียน-ญี่ปุ่น และ ศูนย์อาเซียน-เกาหลี ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศอาเซียนและประเทศพันธมิตร ทั้ง 3 อีกด้วย (กรมประชาสัมพันธ์ ส่วนอาเซียน สำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2558, หน้า 26-28)

ตารางที่ 2.1 แหล่งที่มาของแนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจการค้าเสรีอาเซียน

แหล่งที่มา	ความหมาย
คม คิต งาม วิริยะ พงศ์ (2546, หน้า 20)	แต่ละประเทศจะทำการค้ากันตามสินค้าที่คนผลิตได้ดีจนกระทั่งเมื่อ 30 ปีที่ผ่านมา ประมาณทศวรรษที่ 1980 สถานการณ์ทางการค้าโลกได้เปลี่ยนแปลงไปประเทศต่าง ๆ ประสบกับภาวะเศรษฐกิจถดถอย จึงต้องกำหนดมาตรการในการกีดกันทางการค้าในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ภาษีศุลกากร และรูปแบบอื่น เป็นระบบที่เรียกว่า การค้าแบบที่มีการเจรจาทางการค้าระหว่างคู่ค้าหรือทวีภาคี
สมเกียรติ ตริรัตน์ พันธุ์, (2555, หน้า 18)	การเจรจาการค้าแบบทวีภาคีทำให้เกิดการบิดเบือนเรื่องราคาราคาสินค้าและราคาปัจจัยการผลิต อันนำไปสู่การจัดสรรทรัพยากรที่ไม่มีประสิทธิภาพ เมื่อปัญหานี้รุนแรงขึ้น ประเทศต่าง ๆ ในโลกจึงเจรจาร่วมกันเพื่อจัดกฎระเบียบทางการค้าระหว่างประเทศของโลกให้ดำเนินไปอย่างเป็นระเบียบและเป็นธรรมมากขึ้น ในรูปการเจรจาหลายฝ่าย หรือแบบพหุภาคี
คณาธิป สุขเจริญ, (2540, หน้า 10)	การเปิดเสรีทางการค้าภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะทำให้เกิดการไหลเวียนของสินค้าบริการ การลงทุน และแรงงาน ซึ่งต้องถามต่อไปว่าเมื่อมีการไหลเวียนของสินค้า อย่างนี้ผลประโยชน์จะตกอยู่ที่ใคร เพราะสินค้าที่จะไหลเข้ามาก็คือด้านการเกษตรที่ราคาถูกกว่าสินค้าเกษตรภายในประเทศ แต่สินค้าที่จะไหลออกก็คือด้านอุตสาหกรรมจากอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ รวมทั้งการไหลเวียนของการลงทุน เมื่อภาคธุรกิจสามารถย้ายการลงทุนได้อย่างอิสระ ก็ย่อมเลือกประเทศ ที่ค่าแรงถูกที่สุดเพื่อให้ต้นทุนราคาถูกที่สุด
รัฐพร ตริณรงค์, (2540, หน้า 51)	การเป็นตลาดสินค้าและบริการเดียวจะช่วยสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายการผลิตในภูมิภาค และเสริมสร้างศักยภาพของอาเซียนในการเป็นศูนย์กลางการผลิตของโลก และเป็นส่วนหนึ่งของ ห่วงโซ่อุปทานโลก โดยประเทศสมาชิกได้ร่วมกันดำเนินมาตรการต่าง ๆ ที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถแข่งขันของอาเซียน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยว

เพื่อจะได้เข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการจัดการท่องเที่ยวที่ดียิ่งขึ้น ในส่วนนี้จะได้อธิบายถึงมิโนทัศน์ของคำว่า การท่องเที่ยว รวมถึงมิติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

2.2.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวตามความหมายในภาษาไทยนั้น ใช้คำว่า “ไปเที่ยว” มีความหมายว่าการเดินทางไปยังสถานที่ใดที่หนึ่งทั้งใกล้และไกลเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน

ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2549 และ พ.ศ. 2525 ให้ความหมายของคำว่าท่องเที่ยว หมายถึง เที่ยวไป เมื่อแยกดูความหมายเฉพาะคำได้ความหมาย ดังนี้

“ท่องเที่ยว” หมายถึง เดินก้าวไปในน้ำ

“เที่ยว” หมายถึง หน้าที่ไปที่โน่นที่นี้เรื่อยไป มักใช้พูดประกอบกริยาอื่น เช่น เดินเที่ยวเตร็ดเตร่ไปหาความสนุกเพลิดเพลินตามที่ต่าง ๆ

คำว่า “การท่องเที่ยว” เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง ซึ่งไม่ได้หมายถึงเฉพาะเพียงการเดินทางเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อสนุกสนานบันเทิงเริงรมย์เท่านั้น หากแต่การเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาหาความรู้ เพื่อการกีฬา เพื่อการติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมเยียนญาติพี่น้องก็นับเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2535, หน้า 25)

ดังนั้นความหมายของ “การท่องเที่ยว” (Tourism) ตามนิยามสากล จึงหมายถึง ผลรวมของปรากฏการณ์ต่างๆ และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับธุรกิจและบริการต่างๆ อีกด้วย

หนังสือ “ปฐมบทแห่งการท่องเที่ยว” ว่าการท่องเที่ยวเป็นเรื่องของการเดินทาง ถ้าไม่มีการเดินทางก็ไม่มีการท่องเที่ยวและการเดินทางได้มีผู้ดำเนินการท่องเที่ยวกับการเดินทางปนๆกัน บางครั้งก็มักจะใช้คำว่า การท่องเที่ยวให้มีความหมายถึงทั้งการท่องเที่ยวและการเดินทาง สำหรับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ใช้ชื่อในภาษาอังกฤษว่า Tourism Authority of Thailand ส่วนการท่องเที่ยวประเทศอังกฤษใช้ชื่อว่า British Tourist Authority มีบางคำใช้คำ การเดินทางให้มีความหมายถึงทั้งการเดินทางและการท่องเที่ยว เช่น องค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ซึ่งจัดตั้งขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เรียกชื่อว่า International Union of Official Travel Organization (IUOTO) สถาบันอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยฮาวายสอนวิชาการท่องเที่ยวชื่อว่า School of Travel Industry Management และสมาคมการท่องเที่ยวสำหรับภาคพื้นแปซิฟิกได้ชื่อว่า Pacific Area Travel Association ซึ่ง (ชุมสาย และฉันทัน พรหมโยธี, 2527, หน้า 18) ได้สรุปความหมายของคำว่า Tourism ไว้ดังนี้

Tourism

1. การท่องเที่ยว
2. การเดินทางเพื่อความสำราญใจ
3. การบริหารงานธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

Tourism

1. นักท่องเที่ยว

2. ผู้เดินทางจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งเพื่อไฝ่หาสุขารมณ์ หรือ เพื่อความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม และกลับมาที่จุดเริ่มต้น

3. (เป็นคุณศัพท์) เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยว

4. (เป็นกริยา) ท่องเที่ยว

Tour

1. เส้นทางที่ผู้เดินทางใช้เดินทางโดยตั้งต้นจากที่พักอาศัย แล้วกลับมาที่เดิม

2. (เป็นกริยา) เดินทางตามนัยของความหมายที่ 1

คำว่า Tour ในภาษาอังกฤษเดิมเป็นคำในภาษาฝรั่งเศสซึ่งพัฒนามาจากคำ Tornus ในภาษาลาติน โดยนักศึกษาของชาวอังกฤษได้นำคำว่า Tour1 ไปใช้ในภาษาอังกฤษ

โดยกล่าวว่าคนผู้ที่ได้รับการศึกษาอย่างสมบูรณ์จะต้องเข้าไปท่องเที่ยวในประเทศต่างๆ ในยุโรปให้ทั่วถึง เขาใช้คำว่า To make a grand tour และต่อมาคำว่า Tourism ซึ่งหมายถึง “ลัทธิการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา” ที่เกิดขึ้นและขยายตัวขึ้น อันหมายถึง การท่องเที่ยวทั่วไปสำหรับในอังกฤษการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่มีคนมานานแล้วแต่ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Travel อย่างไรก็ตามห้วงสุดท้าย ชุมสาย ได้กล่าวว่า แม้คำว่า Tour กับคำว่า Travel จะเป็นคำที่มีความหมายเกือบเหมือนกันก็จริง แต่เมื่อถึงคราวที่จะใช้คำ “นักท่องเที่ยว” นั้น องค์กรทุกแห่งจะใช้คำว่า Tourist กันทั้งสิ้น ไม่มีการใช้คำว่า Traveler แต่ก็ยังมีบางประเทศที่ยังคงใช้คำว่า Travel เมื่อการท่องเที่ยวเกิดขึ้นเป็นวิชาการขึ้นมา จึงได้จัดจำพวกของนักท่องเที่ยวตามลักษณะของการท่องเที่ยว ดังนี้ คือ

Tourist หมายถึง นักท่องเที่ยวที่เดินทางจากที่พักอาศัยของตนแล้วกลับมาเกิน 24 ชั่วโมง และได้ไปพักผ่อนที่ไหนแห่งหนึ่งชั่วคาบเวลาหนึ่ง บางประเทศเรียกว่า Night Visitor

Excursionist หมายถึง นักท่องเที่ยวแบบเข้าไปเย็นกลับ หรือกลับมาถึงบ้านภายใน 24 ชั่วโมง โดยไม่พักผ่อน ณ ที่ใด บางประเทศเรียก Day Visitor

Visitor มีความหมายอย่างเดียวกับ Tourist แต่คะที่ประเทศหนึ่งเรียกนักท่องเที่ยวจากประเทศอื่นที่เข้ามาในประเทศตน และบางทีก็เรียก Foreign Visitor นอกจากนี้ประเทศที่ใช้คำว่า Visitor แทน Tourist มักจะใช้คำว่า Tourist หรือ Domestic Tourist ซึ่งหมายถึงนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศหนึ่งแล้วท่องเที่ยวแต่เฉพาะภายในประเทศของตน

ดังนั้น คำว่า การท่องเที่ยว จึงมิได้เป็นคำที่มีความหมายอย่างธรรมดาเพียงการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อความสนุกสนานเท่านั้น ยังหมายถึง การเคลื่อนย้ายประชากรจากแห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่งที่เป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน มีกิจกรรมร่วมกัน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ได้รับความรู้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางทั้งภายในประเทศหรือเดินทางระหว่างประเทศในปัจจุบันจึงเป็นธุรกิจที่กว้างขวาง

วรรณ วลัยวานิช (2539, หน้า 61) ได้สรุปความหมายของคำว่า “การท่องเที่ยว” ไว้ในหนังสือภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไว้ 3 ประการ คือ

1. เดินทางจากถิ่นที่อยู่อาศัยไปยังที่อื่นชั่วคราว
2. เดินทางด้วยความสมัครใจ
3. เดินทางด้วยจุดหมายใด ๆ ก็ได้ ที่มีใจเพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้

สำหรับคำว่า “ทัศนاجر” หม่อมหลวงด้อย ชุมสาย ได้อธิบายใน “ปฐมบทแห่งวิชาการท่องเที่ยว” ว่า เมื่อ พ.ศ. 2480 คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาคำว่า “ท่องเที่ยว” หรือ “เที่ยว” ซึ่งเดิมมีความหมายเป็นนัยไปในเชิงเที่ยวเตร่เหลวไหล จึงได้ให้นักปราชญ์ในสมัยนั้นคิดคำใหม่ขึ้นมาและเสด็จในกรม กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ ได้ประทานคำว่า ทัศนاجر สำหรับเรื่องการท่องเที่ยวและคำว่า นักทัศนاجر สำหรับนักท่องเที่ยว และประเทศไทยก็ใช้คำนี้อยู่พักหนึ่งทั้ง ๆ ที่มีสำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยวซึ่งสังกัดอยู่ในกระทรวงคมนาคมในสมัยนั้น แต่ก็ไม่มีการปฏิบัติการอะไรมากนัก จนถึง พ.ศ. 2492 สำนักนายกรัฐมนตรีจึงได้โอนสำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยวมาอยู่ในสังกัดของกรมโฆษณาการ นับแต่นั้นมาคำว่า ท่องเที่ยว จึงมีความหมายติดอยู่ในภาษาไทยจนถึงปัจจุบัน จนเรียกได้ว่าอุตสาหกรรมการชนิดหนึ่ง

ต้นกำเนิดและวิวัฒนาการของการท่องเที่ยว แต่เดิมในอดีตนั้นมนุษย์ยังใช้ชีวิตหรือดำรงชีวิตแบบเร่รอนไปตามที่ต่าง ๆ เพื่อแสวงหาแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์ เพราะยังไม่รู้จักการเก็บรักษาและถนอมอาหาร ตลอดจนถึงการความปลอดภัยจากสัตว์ร้ายและศัตรู โดยต้องการที่อยู่อาศัยที่สะดวกสบายกว่า เป็นประการสำคัญจนมนุษย์ได้มีการพัฒนามาโดยลำดับ ซึ่งเป็นไปได้ว่าการเดินทางท่องเที่ยวของมนุษย์เราในปัจจุบันนั้นเป็นเพราะความอยากรู้อยากเห็น อยากเปลี่ยนแปลงบรรยากาศ อยากพักผ่อน อยากได้รับสิ่งใหม่ ๆ และเมื่อพ้นวัยไปแล้วมนุษย์ก็ยังคงต้องการอยากรู้อยากเห็นและอยากเดินทางอยู่ตนเอง แต่ทำได้ไม่สะดวกเพราะมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้น เช่น ปัญหาการทำงานมีความรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ เพิ่มมากขึ้น แต่ก็ยังคงมีแนวโน้มที่ต้องการเดินทางท่องเที่ยวตลอดเวลา (วรรณวงษ์วานิช, 2539, หน้า 64)

องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization : WTO) ได้กำหนดความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า หมายถึง การเดินทางใด ๆ ก็ตามที่มีลักษณะ 3 ประการดังต่อไปนี้

1. การเดินทางจากที่อยู่อาศัย ปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว (Temporary) แต่ไม่ใช่ไปตั้งรกรากประจำ
2. การเดินทางนั้นเป็นไปด้วยความสมัครใจหรือความพึงพอใจของผู้เดินทางเอง (Voluntary) ไม่ใช่เป็นการบังคับ
3. เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้

ดังนั้น การเดินทางเพื่อความสนุกสนานบันเทิงเริงรมย์ และเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจที่เห็นชัดเจนว่าเป็นการเดินทางท่องเที่ยวแล้ว การเดินทางเพื่อประชุมสัมมนา การกีฬา การเยี่ยมเยือนญาติมิตร ก็นับว่าเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น

นพรัตน์ สุรพลักษ์ (2530, หน้า 30) กล่าวว่าสิ่งที่เป็นองค์ประกอบอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ หมายถึง สภาพทางกายภาพของธรรมชาติที่มีความสวยงามหรือความน่าสนใจต่อการเดินทางไปเที่ยวชม ได้แก่ ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก ชายทะเล เกาะแก่ง เป็นต้น

ประเภทที่ 2 ทรัพยากรประเภท ประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถาน และศาสนา หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์เราได้สร้างสรรค์ขึ้นตามวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของมนุษย์ที่มรดกในอดีตและได้สร้าง

ขึ้นมาในปัจจุบันแต่มีผลในการดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวได้ พระราชวัง ศาสนสถาน โบราณวัตถุสถาน เป็นต้น

ประเภทที่ 3 ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทเชิงศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม และประเพณีปฏิบัติที่ยึดถือและสืบทอดต่อกันมาตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ได้แก่ สภาพชีวิตไทยริมคลอง ตลาดน้ำ เรือนแพ หมู่บ้านชาวเขา งานเทศกาลประเพณีต่าง ๆ เป็นต้น

ราโพพรรณ แก้วสุริยะ (2544, หน้า 47) กล่าวว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญที่แต่ละท้องถิ่นและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) จัดส่งเสริมการขายการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้ รับทราบข้อมูล เกิดความสนใจอยากไปเที่ยวนั้น แบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ 2 ประเภทคือ

ประเภทที่ 1 คือ ทรัพยากรทางธรรมชาติ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ประเภทที่ 2 คือ ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต และแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการและบันเทิง

วาฮาบ (1997, อ้างอิงใน พลอยศรี โปราณนันทน์, 2544, หน้า 8) กล่าวถึงประเภทของการท่องเที่ยวว่าขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายซึ่งเป็นเหตุจูงใจที่ทำให้คนท่องเที่ยวไว้ 5 ประเภทดังนี้

1. การท่องเที่ยวเพื่อความเพลิดเพลิน (Recreation Tourism) เป็นการท่องเที่ยวโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการพักผ่อนและความเพลิดเพลิน เป็นการผ่อนคลายความเครียดจากหน้าที่การงานหรือต้องการหลีกเลี่ยงจากสิ่งแวดล้อมที่เคยชินไปสักชั่วระยะหนึ่ง กิจกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวประเภทนี้มีอยู่ในรูปแบบของการพักผ่อนจริงๆ เช่น นอนพักริมชายหาดหรืออบแดดในเวลากลางวัน มีนันทนาการในช่วงเวลาว่างเช่น ไปตีมีม กิน เพื่อความสนุกสนานและผ่อนคลาย

2. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) เป็นการท่องเที่ยวโดย มีวัตถุประสงค์ที่ต้องการมีความรู้ หรือมีประสบการณ์ในวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ กิจกรรมท่องเที่ยวประเภทนี้จะอยู่ในรูปแบบที่ได้รับความรู้หรือประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมจากแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้จะอยู่ในรูปแบบที่ได้รับความรู้หรือประสบการณ์ด้านวัฒนธรรม จากแหล่งท่องเที่ยว ขณะเดียวกันก็มีความเพลิดเพลินอยู่ด้วย เช่น การมีประสบการณ์ด้าน ดนตรี การละเล่น การพอรำ ที่เป็นวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยวที่ไปเยือน เป็นต้น

3. การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ (Health Tourism) เป็นการท่องเที่ยวโดยมีวัตถุประสงค์ด้านสุขภาพเป็นหลักยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ขึ้นชื่อว่าสามารถทำให้สุขภาพร่างกายดีขึ้นตามความเชื่อและความนิยมในสมัยนั้น เช่น การเดินทางไปยังสถานที่ที่มีน้ำแร่ บ่อน้ำแร่ที่มีชื่อเสียงในอดีตที่บุคคลสำคัญ ๆ ในเวลานั้นนิยมไปท่องเที่ยว เช่นที่เมืองสปา ในประเทศเบลเยียมหรือการเดินทางไปยังสถานที่ที่พิกตอากาศทางทะเลที่เกิดขึ้นมากมายในอังกฤษช่วงการปกครองของพระนางวิกตอเรีย เป็นต้น

4. การท่องเที่ยวเพื่อเกมกีฬา (Sport Tourism) เป็นการเดินทางหรือท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ในการเล่นกีฬาเป็นหลัก ซึ่งอาจจะเป็นการไปชมกีฬาหรือไปเล่นกีฬา เป็นต้น การท่องเที่ยวประเภทนี้เริ่มมาตั้งแต่สมัยอาณาจักรกรีกรุ่งเรือง และในสมัยนั้นมีการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเป็นครั้งแรกที่กรุงเอเธนส์ ซึ่งมีผู้คนต่างที่ต่าง ๆ เดินทางไปเที่ยวชมสถานที่สำคัญ ๆ เป็นต้น

5. การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมสัมมนา (Conference Tourism) เป็นการเดินทางโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการประชุมสัมมนา แต่ก่อนหรือหลังหรือระหว่างการประชุมสัมมนานั้นอาจจะมีกิจกรรมเชิงการท่องเที่ยวเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เช่น การเดินทางไปเที่ยวชมสถานที่สำคัญ ๆ เป็นต้น

สมิธ (1992, อ้างอิงใน พลอยศรี โปราณานนท์, 2544 หน้า 9) ได้เพิ่มประเภทการท่องเที่ยวขึ้นอีก 3 ประเภท ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Tourism) เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการมีความรู้หรือประสบการณ์ด้านประวัติศาสตร์ของสถานที่ไปท่องเที่ยวนั้น ๆ เช่น การไปชมโบราณสถานต่าง ๆ เข้าชมพิพิธภัณฑ์ เป็นต้น

2. การท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ของมนุษย์ (Ethnic Tourism) เป็นการท่องเที่ยวโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา หรือต้องการมีความรู้ หรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับชาติพันธุ์ของมนุษย์ในแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ เช่น การไปเยี่ยมชมหมู่บ้านชาวเขาในภาคเหนือของประเทศหรือแม้แต่การกลับไปเยือนแผ่นดินแม่ของเยาวชนเชื้อสายเอเชียในสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

3. การท่องเที่ยวเพื่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Tourism) เป็นการท่องเที่ยวโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการสัมผัสหรือได้อยู่ใกล้ชิดกับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ เช่น การท่องเที่ยวแบบทัวร์ป่า หรือการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติซึ่งนักท่องเที่ยวได้มีโอกาสสัมผัสกับธรรมชาติของป่าเขา สัตว์ป่า และบางโอกาสก็ยังมีกิจกรรมขี่ช้าง ล่องแพ รวมอยู่ด้วย

2.2.2 ความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Tourism Industry) เป็นอุตสาหกรรมที่ประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภทธุรกิจ และที่เกี่ยวข้องโดยตรงได้แก่ ธุรกิจด้านการขนส่ง ธุรกิจด้านที่พักและอาหาร ธุรกิจนำเที่ยว และธุรกิจการค้าของที่ระลึก ธุรกิจเหล่านี้จะขายบริการแก่นักท่องเที่ยวโดยตรง และยังมีธุรกิจเกี่ยวข้องทางอ้อม เช่น การผลิตสินค้าเกษตรกรรม การผลิตหัตถกรรมพื้นบ้าน เป็นต้น ในหนังสือเล่มนี้จะแยกกล่าวถึงธุรกิจนำเที่ยวซึ่งรวมเอาธุรกิจหลายประเภทเข้ามาสัมพันธ์กันต่อไป อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อประเทศดังนี้

1) ความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจของประเทศ

ความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจ สามารถจำแนกได้ ดังต่อไปนี้ การท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ในบางประเทศสามารถทำรายได้เป็นอันดับ 1 ของประเทศ เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้จากสินค้าส่งออกอื่น ๆ นอกจากนี้รายได้สุทธิในรูปแบบของเงินตราต่างประเทศจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังมีส่วนช่วยให้ดุลชำระเงินของประเทศมีสถานภาพทางการเงินที่น่าพึงพอใจรายได้จากการท่องเที่ยวจะมีผลทวีคูณในการสร้างรายได้หมุนเวียนในระบบ เศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ผลผลิตส่วนรวมของประเทศมีค่าทวีกว่า 2 เท่าตัวต่อรายได้จากการผลิตครั้งหนึ่ง

การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการหมุนเวียน และการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาค เมื่อเกิดการเดินทางท่องเที่ยวเข้าไปถึงแหล่งท่องเที่ยวในชนบท การพัฒนาความเจริญก็จะไปถึงภูมินาณานั้น ๆ ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ในท้องถิ่น เช่น โรงแรม ภัตตาคาร ร้านค้า สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีผู้ลงทุนในหลาย ๆ รูปแบบ ทำให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพ อย่างกว้างขวาง เป็นการสร้างรายได้สู่ประชาชน

การท่องเที่ยวมีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดการผลิตและนำเอาทรัพยากรของประเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในอัตราสูง ในรูปของการผลิตสินค้าพื้นเมืองและสินค้าของที่ระลึก ตลอดจนบริการในท้องถิ่น

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่สิ้นเปลืองวัตถุดิบ ผลผลิตขายได้ตลอดเวลาแล้วแต่ความเหมาะสมและความสามารถของผู้ขาย

การท่องเที่ยวช่วยกระตุ้นให้เกิด การผลิตเป็นวงจรมหุมนเวียนภายในประเทศ ทำให้เกิดการ สร้างงาน สร้างอาชีพของประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อมเป็นการลดการว่างงานลง ประชากรมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลให้รัฐบาลได้รับรายได้ในรูปของภาษีอากรประเภทต่าง ๆ

2) ความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อสังคม

การท่องเที่ยวมีส่วนในการส่งเสริม ความสัมพันธ์ของมนุษยชาติ ก่อให้เกิดสันติภาพ ความเป็นมิตรไมตรี และความเข้าใจอันดี ระหว่างเจ้าของบ้านและผู้มาเยือน

การท่องเที่ยวมีบทบาทในการพัฒนา สร้างสรรค์ความเจริญทางสังคมให้เกิดแก่ท้องถิ่น ทำให้มีการก่อสร้างสิ่งใหม่ ๆ มีการลงทุนทางด้านการผลิตเพื่อรองรับการบริการแก่ผู้มาเยือนท้องถิ่น ทำให้ประชาชนมีรายได้จากการมีงานทำ จึงทำให้อยู่ดีกินดีมีความสุขโดยทั่วกัน

การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการอนุรักษ์ฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรม ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ความสำนึกและตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนการรักษาเอกลักษณ์ของชาติ ก่อให้เกิด ความรู้สึกหวงแหนและรักผืนแผ่นดินที่อยู่อาศัยของตน

การท่องเที่ยวจัดปัญหาความแตกต่างระหว่างเมืองกับชนบทช่วยขจัดปัญหาการล้นไหลและ เคลื่อนย้ายเข้ามาหางานทำหรือเสี่ยงโชคในเมืองของประชาชนในชนบท

การท่องเที่ยวช่วยให้ประชาชนในชนบทรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รู้จักใช้ทรัพยากรใน ท้องถิ่นมาผลิตและประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ในรูปของสินค้าพื้นเมือง และของที่ระลึกไว้สำหรับขายผู้มา เยือนเป็นการหารายได้มาจุนเจือครอบครัวเพิ่มขึ้น

3) ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อการเมือง

การเดินทางท่องเที่ยวทำให้เกิดการรู้สึกถึงความมั่นคงปลอดภัยเพราะการที่นักท่องเที่ยวจะ เลือกเดินทางไปเยือนที่ใด ที่นั้นจะต้องมีความปลอดภัยเพียงพอ

การท่องเที่ยว เป็นวิถีทางที่มนุษย์ต่างสังคมจะได้พบปะ รู้จัก ทำความเข้าใจกัน การเดินทางไปมาหาสู่กันภายในประเทศทำให้ได้รู้จักคุ้นเคย รู้ปัญหา ฟังพาอาศัยกันเป็นการสร้างความ รักสามัคคี สมานฉันท์ของคนในชาติ ในทำนองเดียวกันการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะเป็นการ แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เสริมสร้างความเข้าใจอันดีที่จะนำไปสู่ความเป็นเพื่อนร่วมโลกที่จะช่วยสร้างสรรค์ สัมพันธไมตรีและความสงบสันติสุขในโลก

เนื่องจากการท่องเที่ยวมีผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบต่อสังคม เศรษฐกิจ ชนบทธรรมนิยม ประเพณี และสิ่งแวดล้อมของประเทศที่เป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยว โดยเฉพาะผลกระทบ เชิงลบเริ่มเป็นที่ประจักษ์แก่สังคมมากขึ้นและทวีความสำคัญตลอดเวลา จึงมีแรงผลักดันจากสังคม 3 ประการ ในด้านความต้องการในการเรียนรู้ผลกระทบ ความต้องการในการมีส่วนร่วมของผู้คนในสังคมที่ จะเข้ามาบริหารจัดการระบบการท่องเที่ยวให้มีผลดีต่อสังคมและความต้องการในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แรงผลักดัน 3 ประการนี้มีผลให้ทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของแต่ละประเทศเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ ผู้คนเริ่มตระหนักถึงผลกระทบ เชิงลบของการท่องเที่ยวที่จะมีผลต่อสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิตความ

เป็นอยู่และขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม ดังนั้นแนวคิดในการพัฒนาและให้ความสำคัญของการท่องเที่ยว จึงได้มีการคำนึงถึงการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable tourism) ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่มีจุดมุ่งหมายที่จะ ลดผลกระทบเชิงลบที่มีต่อสังคม และวัฒนธรรมท้องถิ่น

องค์การการท่องเที่ยวสากล (World Tourism Organization WTO) ได้เคยให้คำจำกัดความของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนไว้เมื่อ พ.ศ.2531 ไว้ดังนี้

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน คือ แนวคิดที่จะนำไปสู่การจัดการทรัพยากรทางการท่องเที่ยวทั้งหมดให้เกิดประโยชน์ต่อความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม และสุนทรียภาพ และในขณะเดียวกันการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนจะดำรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีทางวัฒนธรรมท้องถิ่น กระบวนการนิเวศวิทยา และระบบส่งเสริมคุณภาพชีวิต

แนวคิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนสามารถนำมาประยุกต์กับการท่องเที่ยวทุกรูปแบบ และมีขอบเขตครอบคลุมกิจกรรมและการปฏิบัติการทางการท่องเที่ยวทั้งหมด จะเห็นได้ว่าในปัจจุบัน การจัดนำเที่ยวไปยังสถานที่ต่างๆ มักจะมีการคำนึงถึงการอนุรักษ์ธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นอยู่เสมอ นอกจากนั้นการจัดนำเที่ยวบางประเภทเป็นการจัดการนำเที่ยวที่สะท้อนให้เห็นแนวคิดของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนโดยแท้จริง เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ (Ecotourism) วรรณคดีสัญจร (Literature Tourism) การท่องเที่ยววัฒนธรรม (Cultural Tourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม (Agro Tourism) การท่องเที่ยวเชิงโบราณคดี (Archeological Tourism) หรือการท่องเที่ยวเชิงมรดก (Heritage Tourism) เป็นต้น

2.2.3 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นกระบวนการทางสังคมและเศรษฐกิจที่จำเป็นต้องอาศัยกิจกรรมหรือธุรกิจอื่นเป็นองค์ประกอบจึงทำให้การท่องเที่ยวมีความสมบูรณ์ องค์ประกอบที่ทำให้การท่องเที่ยวสมบูรณ์ประกอบด้วยปัจจัย ดังนี้

1. ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว (Tourism Resource)
2. บริการการท่องเที่ยว (Tourism Service)
3. ตลาดการท่องเที่ยวหรือนักท่องเที่ยว (Tourism Market or Tourist)

องค์ประกอบดังกล่าวข้างต้นมีความสัมพันธ์และเป็นเหตุและผลซึ่งกันและกัน อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบย่อยเหล่านี้สร้าง ความแตกต่างในด้านรูปแบบของการจัดการท่องเที่ยว ถ้าองค์ประกอบย่อยมีความแตกต่างกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างระบบย่อยทั้ง 3 เกิดขึ้นเมื่อนักท่องเที่ยวได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการหรือทัศนศึกษา ซึ่งอาจเป็นการใช้ประโยชน์โดยตรงและจากบริการที่เกี่ยวข้อง โดยปกติทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นทรัพยากรที่ใช้ไม่มีวันหมด เพราะรูปแบบการใช้มักเป็นการสัมผัสแต่ภายนอกโดยไม่มีการเคลื่อนย้ายทรัพยากรใด ๆ หรืออาจมีการชดเชยได้อยู่ตลอดเวลา อย่างไรก็ตาม ในการท่องเที่ยวที่เป็นจริงนั้น การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรมีการแปรรูปทรัพยากร และ

อาจไม่มีการคำนึงถึงการสูญเสีย หรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับระบบย่อยต่าง ๆ รวมทั้งผลต่อสิ่งแวดล้อม อื่นๆ ในทางกลับกันสิ่งแวดล้อมที่เป็นระบบอื่น ๆ เช่น ระบบชุมชน ระบบอุตสาหกรรม ฯลฯ อาจมีผลกระทบมาสู่การท่องเที่ยวด้วย ดังนั้น การท่องเที่ยวที่ขาดระบบการจัดการที่ดี จึงเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ประสบความสำเร็จได้ นอกจากองค์ประกอบภายในระบบแล้ว การท่องเที่ยวยังมีสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอีกหลายประการ เช่น สภาพทางกายภาพและระบบนิเวศน์ สิ่งแวดล้อม โครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจและการลงทุน สังคมและวัฒนธรรม องค์กรและกฎหมาย เป็นต้น

1) ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว (Tourism Resource)

โดยปกติ หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญ และจัดเป็นอุปทาน การท่องเที่ยว (Tourism Supply) ซึ่งได้จัดหมวดหมู่ของแหล่งท่องเที่ยวเป็น 5 ประเภท คือ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Cultural Attractions) แหล่งท่องเที่ยวซึ่งแสดงออกถึงประเพณีต่าง ๆ (Traditional Attractions) แหล่งท่องเที่ยวซึ่งแสดงถึงความงดงามในรูปแบบต่างๆ ของภูมิภาค (Scenic Attractions) แหล่งท่องเที่ยวประเภทที่ให้ความบันเทิง (Entertainment Attractions) แหล่งท่องเที่ยว อื่นๆ ที่มีลักษณะเฉพาะตัว (Other Attractions)

สำหรับประเทศไทยนั้น ททท. โดยบริษัทถึงหน่วยงานที่ปรึกษาต่างๆ มักแบ่งแหล่งท่องเที่ยว ออกเป็น 3 ประเภท คือ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ โบราณคดีและแหล่งท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรม ส่วนแหล่งท่องเที่ยวที่ให้ความบันเทิงนั้น จัดเป็นส่วนหนึ่งในสถานบริการ นักท่องเที่ยว

2) บริการการท่องเที่ยว (Tourism Service)

บริการการท่องเที่ยว หมายถึง กิจกรรมการบริการที่เสนอแก่นักท่องเที่ยวและถือว่าเป็น อุปทานประเภทหนึ่ง ที่ไม่ได้เป็นความต้องการหลักของการท่องเที่ยว แต่เป็นกระบวนการที่ให้ความ สะดวกสบายและความบันเทิงแก่นักท่องเที่ยว แต่ในบางโอกาสบริการดังกล่าวอาจเป็นตัวดึงดูดใจ นักท่องเที่ยวได้และแนวโน้มให้นักท่องเที่ยวกลับมาใช้บริการอีก บริการการท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ ที่พัก อาหาร แหล่งจำหน่าย สินค้า แหล่งบันเทิง แหล่งกิจกรรมและบริการอื่น ๆ ทั้งนี้ รวมถึงโครงสร้าง พื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นอื่นๆ ด้วย

3) ตลาดการท่องเที่ยวหรือนักท่องเที่ยว (Tourism Market or Tourist)

ตลาดการท่องเที่ยวเป็นการแสดงออกของอุปสงค์ (Tourism Demand) หรือนักท่องเที่ยวซึ่งมี ความปรารถนาในการเดินทางไปยังที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เพื่อเข้าร่วมในกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ และเพื่อกิจกรรมอื่น ๆ ปกติตลาดการท่องเที่ยวจะเน้นที่นักท่องเที่ยว ซึ่งในกระบวนการจัดการได้หมาย รวมถึงการส่งเสริมและพัฒนาการขายและการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวนั่นเอง

รายได้จากนักท่องเที่ยว (Tourism Revenues) คือ รายได้ที่ประเทศที่เป็นเจ้าภาพ (Host Country) ได้รับทั้งทางตรงและทางอ้อม ในรูปของเงินตราต่างประเทศที่นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ

จ่ายเป็นค่าสินค้าและบริการ ทั้งนี้อาจไม่รวมค่าโดยสารระหว่างประเทศ เพราะ นักท่องเที่ยวอาจจะใช้สายการบินที่มีใช้สายการบินของประเทศเจ้าภาพ

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่ขึ้นต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และวัฒนธรรม และเป็นกิจกรรมที่ไม่สามารถแยกตัวออกจากภาคเศรษฐกิจอื่นได้กระบวนการท่องเที่ยวได้พัฒนาจนเกิดเป็นภาคที่สำคัญภาคหนึ่งในระบบเศรษฐกิจวัฒนธรรมที่มีทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย ผู้ให้บริการ จนขยายตัวเป็นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Tourism industry) ที่ก่อให้เกิดรายได้ที่สำคัญของประเทศ ในช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจหลายครั้ง อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแม้ได้รับผลกระทบ แต่มักฟื้นตัวได้เร็ว และสามารถสร้างรายได้ให้แก่ประเทศทดแทนรายได้อื่นที่ชะลอลงในภาวะชะงักงันทางเศรษฐกิจถดถอยได้ดี

ดังนั้นองค์กรเพื่อการท่องเที่ยวของแต่ละประเทศจึงมุ่งเน้นมิติทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามการที่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวดำเนินการควบคู่กับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และสร้างรายได้ให้แก่ประเทศชาติ การขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสังคม ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่นเดียวกับการพัฒนาในสาขาการผลิตอื่น ๆ โดยเฉพาะเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของประเทศ

ในปี 2530 ได้มีการเสนอทางเลือกใหม่ของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เรียกว่า การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยข้อสรุปของการประชุมได้มีการรวบรวมความคิดเพื่อให้นิยามความหมายของการพัฒนาแบบยั่งยืนว่า “เป็นการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของสังคมปัจจุบัน โดยไม่บั่นทอนศักยภาพในการพัฒนาของคนยุคหน้า ในการแสวงหาการตอบสนองความต้องการของคน” ซึ่งแนวความคิดนี้ได้ขยายครอบคลุมมาสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวด้วย เพื่อจะพลิกสถานะให้การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่เป็นประโยชน์แก่สังคมอย่างแท้จริง โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม

Robert and Charles (1995, p.269) ได้จัดแบ่งองค์ประกอบและอุปทานของการท่องเที่ยวไว้ 4 กลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้

1. ทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resources) ประกอบด้วยทรัพยากรธรรมชาติทั้งหลายที่มีอยู่ในพื้นที่ที่จะสามารถใช้เพื่อให้ความบันเทิงใจแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งองค์ประกอบหลักในกลุ่มนี้ก็ได้แก่ อากาศ ภูมิประเทศ พืชพันธุ์ไม้ แหล่งน้ำ ชายหาด ความสวยงามตามธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ
2. โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ซึ่งโครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้เกิดขึ้นจากการสร้างและพัฒนา ซึ่งได้แก่ ระบบประปา ระบบไฟฟ้า ระบบการกำจัดของเสีย รวมถึงสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ที่เป็นเครื่องอำนวยความสะดวก เช่น ทางด่วน ถนน ที่จอดรถ สนามบิน สถานีขนส่ง โรงแรม ที่พัก ร้านอาหาร ศูนย์การค้า ศูนย์กลางความบันเทิง พิพิธภัณฑ์
3. การคมนาคมขนส่ง (Transportation) เช่น เรือ เครื่องบิน รถไฟ รถโดยสารประจำทาง และรถยนต์ส่วนบุคคล เป็นต้น

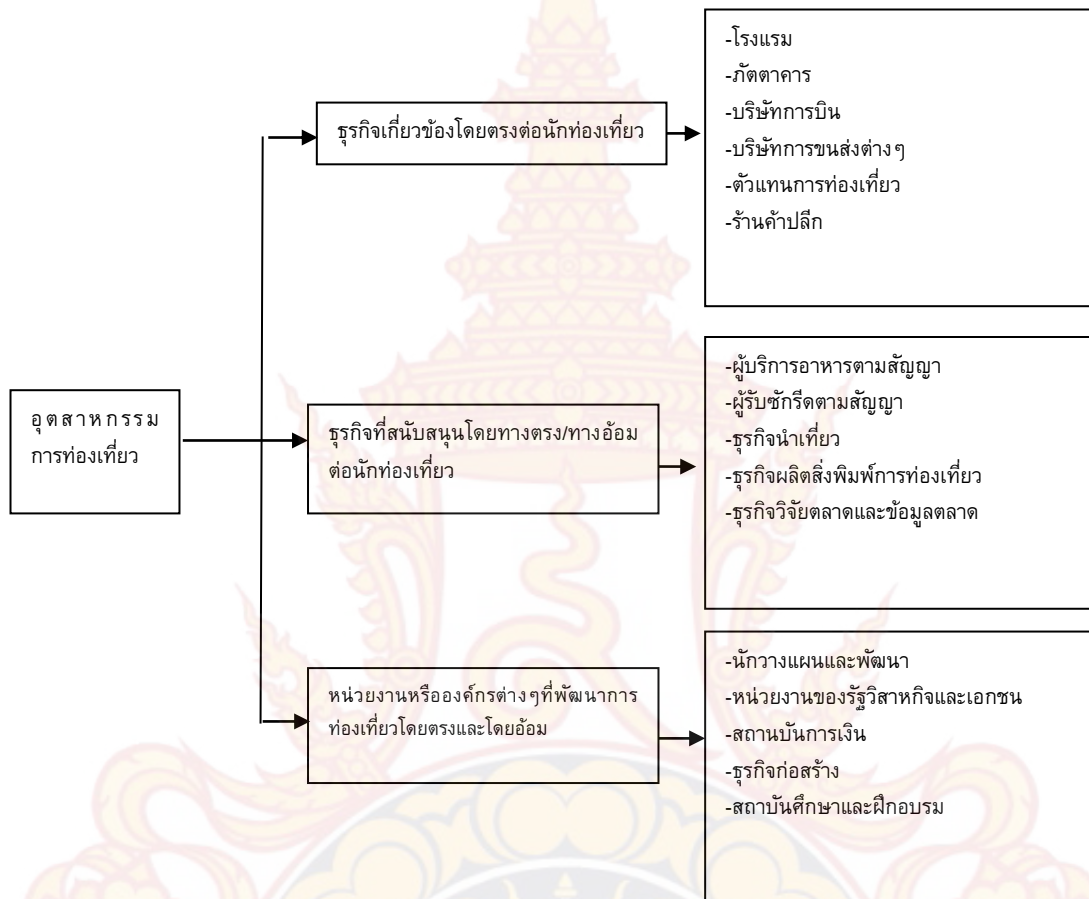
4. ทรัพยากรทางวัฒนธรรม (Hospitality and Culture Resources) ซึ่งรวมทุกสิ่งที่เป็นความมั่นคงทางวัฒนธรรมของพื้นที่ ที่จะทำให้นักท่องเที่ยวประทับใจ เช่น การให้บริการของพนักงานบริษัทท่องเที่ยว เช่น กรณีของไทย คือ มิตรภาพ ความใจดี และยิ้มแย้มแจ่มใส

ในขณะที่เมื่อเทียบกับคำจำกัดความที่ให้ไว้ โดยการท่องเที่ยวที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สุริย์ บุญญาพงศ์, 2539, หน้า 55) ซึ่งได้ให้คำจำกัดความถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยว หรืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวว่าหมายถึง ธุรกิจและการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว ซึ่งได้แก่ องค์ประกอบต่าง ๆ 8 ประการ ดังต่อไปนี้ คือ

1. ที่พัก
2. ร้านอาหารและภัตตาคาร
3. บริการนำเที่ยว
4. ร้ายขายของที่ระลึก
5. ความปลอดภัย
6. การเผยแพร่และการโฆษณา
7. การคมนาคมขนส่ง หมายถึง การคมนาคมขนส่งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ
8. สิ่งดึงดูดให้เกิดการท่องเที่ยว เช่น ทะเล ภูเขา แม่น้ำ รวมทั้งวัฒนธรรม ประเพณี

โบราณสถาน กล่าวคือ สิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจและต้องการมาเยี่ยมชม ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งที่มีอยู่แล้วในธรรมชาติ หรือสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นก็ได้

จากองค์ประกอบของการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นอย่าง Meintoch และคณะหรือของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวในยุคปัจจุบันที่มีการพัฒนาขึ้นเป็นอุตสาหกรรมนั้น จำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องมากขึ้น มิใช่เพียงแต่การมีวัตถุดิบทางการท่องเที่ยว คือ ความสวยงามของธรรมชาติ ศิลปกรรม โบราณสถาน วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมของคนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นสิ่งที่ดึงดูดให้เกิดการท่องเที่ยวเหมือนที่เป็นมาในอดีตเท่านั้น แต่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบต่าง ๆ อีกหลายประการเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งจากความสัมพันธ์กันขององค์ประกอบเหล่านี้ Chucky Gee and Other (1984 อ้างอิงใน สุริย์ บุญญาพงศ์, 2539, หน้า 56) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวกับธุรกิจต่าง ๆ แล้วพบว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับธุรกิจต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 2.5 แสดงความสัมพันธ์ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกับธุรกิจโดยตรงและโดยอ้อม

ที่มา: กุลวรา สุวรรณพิมล, 2548, หน้า 14

จากภาพจะเห็นได้ว่า ธุรกิจทางตรงของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ ธุรกิจด้านการขนส่ง ธุรกิจด้านที่พักแรม ร้านอาหาร และบริการนำเที่ยว ส่วนธุรกิจทางอ้อม ได้แก่ การผลิตสินค้าต่าง ๆ ทั้งภาคเกษตรกรรม หัตถกรรม และอุตสาหกรรม

จากแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดนี้ จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเหล่านี้ เป็นองค์ประกอบที่นำมาซึ่งความสำเร็จในการจัดการท่องเที่ยว ดังนั้นชุมชนใดที่ต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนนั้น จำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเหล่านี้ ซึ่งผู้ศึกษาจะใช้องค์ประกอบของการท่องเที่ยวนี้เป็นกรอบแนวคิดสำหรับวิเคราะห์รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวต่อไป

2.2.4 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับผลกระทบ

1) ความหมายของผลกระทบ

จิราวัฒน์ ใจสำราญ (2543, หน้า 12) กล่าวว่า ผลกระทบ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหรือผลที่ตามมาจากผลงานหรือผลผลิตของแผนหรือโครงการ กล่าวว่า ผลกระทบ หมายถึง ผล ทั้งหมดของนโยบายที่เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริง ได้แก่ ผลกระทบที่มีต่อสถานการณ์ ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต รวมถึงค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปจากการทำกิจกรรมใด ๆ

กนกพล ทิมางกูร (2552, หน้า 2) กล่าวว่า ผลกระทบ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจเป็นผลที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต เป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ และอาจเกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย และมีใช้กลุ่มเป้าหมาย หรือผลกระทบต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้ง ทางตรงและทางอ้อม

จากนิยามความหมายสามารถสรุปได้ว่า ผลกระทบหมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ซึ่งอาจเกิดเป็นผลกระทบได้ทั้งทางบวกและทางลบ

2) ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแม้จะมีความสำคัญหรือข้อดีที่เป็นประโยชน์มหาศาลแก่ประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง แต่ในขณะเดียวกัน การท่องเที่ยวก็มีผลกระทบหรือข้อเสีย ต่อระบบเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองเช่นกัน แต่ผลกระทบหรือข้อเสียของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวก็ยังมีแนวทางแก้ไขให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด ซึ่งสามารถสรุปผลกระทบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ที่มีต่อเศรษฐกิจ และสังคม (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548, หน้า 31) ดังนี้

1. ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ผลกระทบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจของประเทศ คือ ผลกระทบต่อราคาและค่าครองชีพ ผลกระทบต่อการจ้างงานและการเปลี่ยนแปลงอาชีพ ผลกระทบต่อคุณภาพแรงงาน การแก่งแย่งผลประโยชน์ ผลกระทบต่อ ประโยชน์อันควรได้ของท้องถิ่น

2. ผลกระทบต่อระบบสังคมและการเมืองของประเทศ ผลกระทบต่อความผูกพันของครัวเรือน ผลกระทบต่อความไม่เสมอภาคของสังคม ผลกระทบต่อการย้ายถิ่นของประชากรในชนบท ผลกระทบต่อปัญหาอาชญากรรม ผลกระทบต่อนิสัยของคนในท้องถิ่น ผลกระทบต่อ ประเพณีวัฒนธรรม ศิลปกรรม และผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม

จิตาภา ช่วยพันธุ์ (2556, หน้า 24-42) ได้สรุปผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว โดยกล่าวว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่กำลังได้รับความสนใจจากทุกฝ่าย เพราะสร้างผลดีให้แก่ ระบบเศรษฐกิจของท้องถิ่นและประเทศ สร้างความเจริญให้แก่พื้นที่ทำให้เกิดการพัฒนา ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมท่องเที่ยวก็สามารถสร้างปัญหาให้แก่ เศรษฐกิจ สังคม และสภาวะแวดล้อมได้เช่นกัน ผลกระทบจากการท่องเที่ยวนั้น สามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ผลกระทบเชิงบวก และผลกระทบเชิงลบ

โดยผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ผลกระทบต่อ ระบบเศรษฐกิจ ผลกระทบต่อสังคม ผลกระทบต่อวัฒนธรรม และผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ

(1) ผลกระทบทางบวก การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจจากการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อให้เพียงพอ ต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว เป็นการสร้างอาชีพและการจ้างงานทำให้เกิดรายได้ เป็นการเพิ่มรายได้ ประชาชาติและเป็นแหล่งที่มาของการลงทุน กระตุ้น ให้เกิดการลงทุนในสาขาการผลิตต่าง ๆ รัฐบาลได้ ประโยชน์จากการเก็บภาษี และเป็นการเพิ่มมูลค่า ให้แก่สินทรัพย์ในแหล่งท่องเที่ยว

(2) ผลกระทบทางลบ การท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้เป็นฤดูกาล ซึ่งในช่วงฤดูกาล ที่มี นักท่องเที่ยวน้อย ส่งผลให้มีรายได้น้อยตามไปด้วย เกิดปัญหาการว่างงานของแรงงานใน ท้องถิ่น แต่การ ที่มีนักท่องเที่ยวมากขึ้นนั้นส่งผลให้เกิดการเพิ่มราคาจากผู้ประกอบการ ทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น มูลค่า ของที่ดินและสิ่งก่อสร้างมีราคาแพง รายได้ ส่วนใหญ่ไม่กระจายสู่ประชาชน (วาริชต์ มัชฌิมบุรุษ, 2552, หน้า 25-29)

2) ผลกระทบต่อสังคม

(1) ผลกระทบทางบวก การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอาชีพของ ประชาชน เปลี่ยนจากอาชีพเกษตรกรรมสู่อาชีพด้านการท่องเที่ยว เช่น ลูกจ้าง นอกจากนี้การท่องเที่ยวยัง ก่อให้เกิดการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวสร้างความเจริญให้แก่ชุมชน เกิดการสร้างอาชีพแก่คนในชุมชน ส่งผลต่อความมั่นคงในครอบครัวของ ประชาชน อีกทั้งยังเปิดโอกาส ให้นักท่องเที่ยว เข้าใจและรับรู้ต่อขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละชาติ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่น คุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นดีขึ้น มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น ทำให้ชุมชนขยายตัว ลดอัตราการ เคลื่อนย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยเกิดมาตรการส่งเสริมความปลอดภัย

(2) ผลกระทบทางลบ การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและค่านิยม ของคน ในชุมชนแบบดั้งเดิมมาเป็นแบบสมัยใหม่ เกิดความห่างเหินในครอบครัวเนื่องจากมีงานทำและไม่มี วันหยุดที่แน่นอนเกิดความไม่เป็นธรรมในสังคม ปริมาณอาชญากรรมเพิ่มขึ้น เป็นแหล่งยาเสพติด การหย่าร้างเพิ่มขึ้น สังคมมีความแอดอด ปริมาณ ของหญิงขายบริการเพิ่มขึ้น

3) ผลกระทบต่อวัฒนธรรม

(1) ผลกระทบทางบวก การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมเกิดการ ฟื้นฟู และเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นให้กลับคืนมา เพิ่มการติดต่อสื่อสารระหว่างประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ทำให้ประชาชนตระหนักในคุณค่าวัฒนธรรมประเพณีของตนเอง เกิดความร่วมมือ กันในการอนุรักษ์ วัฒนธรรมของชุมชน

(2) ผลกระทบทางลบ การท่องเที่ยวเกิดความขัดแย้งทางวัฒนธรรม เกิดการ บิดเบือนวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น การลอกเลียนศิลปะ การเปลี่ยนค่านิยมของ ประชาชนในท้องถิ่นทำลายลักษณะดั้งเดิมของท้องถิ่น เกิดการทำลายวัตถุโบราณจากการ รู้เท่าไม่ถึงการณ์ของนักท่องเที่ยว คุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมลดลง

4) ผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อม

(1) ผลกระทบทางบวก การท่องเที่ยวทำให้เกิดการสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว เกิดการพัฒนาสภาพแวดล้อม มีการสร้างสถานที่พักผ่อน หย่อนใจ สร้าง พิพิธภัณฑสถานเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่น สร้างความตระหนักถึง คุณค่าของ

สิ่งแวดล้อมให้แก่คนในท้องถิ่น ช่วยกันรักษาสภาพภูมิทัศน์ของชุมชน การรักษา สิ่งแวดล้อมของชุมชนมี ประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นมีการออกกฎหมายควบคุมด้านสิ่งแวดล้อม

(2) ผลกระทบทางลบ การท่องเที่ยวก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรการท่องเที่ยว สภาพแวดล้อม การบุกรุกทรัพยากรท่องเที่ยว การบดบังทัศนียภาพ การทำลายธรรมชาติ และการเพิ่มขึ้นของมลภาวะ เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น มีปริมาณขยะเพิ่มมากขึ้น พื้นที่ป่าไม้ ลดลง น้ำเสียเกิดการขาดแคลนทรัพยากร เช่น ทรัพยากรน้ำ เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ ที่ดิน ส่งผลกระทบต่อพืชและสัตว์ในท้องถิ่น จากการรวบรวมผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว สามารถสรุปได้ว่า ผลกระทบที่ เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว นั้น มีหลายด้านด้วยกัน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและ สิ่งแวดล้อมและผลกระทบที่เกิดขึ้นยังสามารถแบ่งออก เป็นผลกระทบทางบวก และผลกระทบทางลบ ของแต่ละด้านได้ดังนี้

ด้านเศรษฐกิจ ผลกระทบทางบวก เกิดการสร้างอาชีพการจ้างงานเกิดการขยายตัวของระบบ เศรษฐกิจ ส่วนผลกระทบทางลบส่งผลให้ค่าครองชีพเพิ่มสูงขึ้น ราคาที่ดินเพิ่มสูงขึ้น

ด้านสังคม ผลกระทบทางบวก เกิดความมั่นคงในครอบครัวประชาชนมีคุณภาพชีวิต ดีขึ้น การ อพยพย้ายถิ่นฐานลดลง ส่วนผลกระทบทางลบ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและค่านิยมของคนใน ชุมชน มีปัญหาอาชญากรรมเพิ่มมากขึ้น

ด้านวัฒนธรรม ผลกระทบทางบวก เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เกิดความร่วมมือ กันในการ อนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน ส่วนผลกระทบทางลบ เกิดการบิดเบือนวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ท้องถิ่น เกิดการทำลายวัตถุโบราณ คุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมลดลง

ด้านสิ่งแวดล้อม ผลกระทบทางบวก เกิดการพัฒนาสภาพแวดล้อม สร้างความ ตระหนักด้าน คุณค่าของสิ่งแวดล้อมให้แก่คนในท้องถิ่น การออกกฎหมายควบคุมด้านสิ่งแวดล้อม ที่เคร่งครัดขึ้น ส่วน ผลกระทบทางลบ เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรการท่องเที่ยว เกิดปัญหา ด้านสิ่งแวดล้อม เกิดการ เปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ตารางที่ 2.2 แหล่งที่มาของความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยว

แหล่งที่มา	ความหมาย
ราชบัณฑิตยสถาน (2549, หน้า 115)	เมื่อแยกดูความหมายเฉพาะคำได้ความหมาย ดังนี้ “ท่องเที่ยว” หมายถึง เดินก้าวไปในน้ำ “เที่ยว” หมายถึง หน้าที่ไปทีไรนั้นเรื่อยไป มักใช้พูดประกอบกริยาอื่น เช่น เดินเที่ยวเตร็ดเตร่ไปหาความสนุกเพลิดเพลินตามที่ต่างๆ
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, (2553, หน้า 25)	“การท่องเที่ยว” เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง ซึ่งไม่ได้หมายถึงเฉพาะเพียงการเดินทางเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อสนุกสนานบันเทิงเริงรมย์เท่านั้น หากแต่การเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาหาความรู้ เพื่อการกีฬา เพื่อการติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมเยียนญาติพี่น้อง ก็นับเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น
วรรณภา วงษ์วานิช, (2539, หน้า 36)	สรุปความหมายของคำว่า “การท่องเที่ยว” ไว้ในหนังสือภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไว้ 3 ประการ คือ 1. เดินทางจากถิ่นที่อยู่อาศัยไปยังที่อื่นชั่วคราว 2. เดินทางด้วยความสมัครใจ 3. เดินทางด้วยจุดหมายใด ๆ ก็ได้ ที่มีค่าใช้จ่ายหรือประกอบอาชีพหรือหารายได้
รำไพพรรณ แก้วสุริยะ, (2544, หน้า 27)	ทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญที่แต่ละท้องถิ่นและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) จัดส่งเสริมการขายการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้ รับทราบ ข้อมูล เกิดความสนใจอยากไปเที่ยวขึ้น
Robert and Charles (1995, p.269)	ได้จัดแบ่งองค์ประกอบและอุปทานของการท่องเที่ยวไว้ 4 กลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้ 1. ทรัพยากรธรรมชาติ 2. โครงสร้างพื้นฐาน 3. การคมนาคมขนส่ง 4. ทรัพยากรทางวัฒนธรรม
สุรีย์ บุญญาอนุพงศ์, (2539, หน้า 55)	องค์ประกอบของการท่องเที่ยว หรืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวว่าหมายถึง ธุรกิจและการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว
กุลวรา สุวรรณ พิมล, (2548, หน้า 14)	ธุรกิจทางตรงของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ ธุรกิจด้านการขนส่ง ธุรกิจด้านที่พักแรม ร้านอาหาร และบริการนำเที่ยว ส่วนธุรกิจทางอ้อม ได้แก่ การผลิตสินค้าต่างๆ ทั้งภาคเกษตรกรรม หัตถกรรม และอุตสาหกรรม

2.3 บริบทการท่องเที่ยวในอำเภอหัวหิน

เทศบาลเมืองหัวหิน เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อันเป็นที่ตั้งของพระราชวังไกลกังวล ศูนย์ราชการอำเภอ หรือที่ว่าการอำเภอ ย่านธุรกิจประจำอำเภอหัวหิน และเป็นพื้นที่ท่องเที่ยว ดากอากาศที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย และระดับโลก เช่นเดียวกับเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

1) ประวัติ

ในอดีตหัวหินเป็นพื้นที่ขึ้นตรงกับแขวงปราณบุรี จังหวัดปราณบุรี (หลังจากได้ย้ายศาลากลางจังหวัดไปที่ ตำบลเกาะหลัก จึงได้เปลี่ยนเป็นจังหวัดประจวบคีรีขันธ์) บางช่วงสมัยแขวงเมืองปราณบุรีถูกยุบรวมกับเมืองเพชรบุรี หัวหินจึงถูกอยู่ในความดูแลของจังหวัดเพชรบุรี ภายหลังจึงได้มีการยกฐานะหัวหินขึ้นเป็น กิ่งอำเภอหัวหินขึ้นตรงกับอำเภอปราณบุรี และเป็นอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อพ.ศ. 2492 เทศบาลตำบลหัวหินจึงอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

พ.ศ. 2480 ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลตำบลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดูแลพื้นที่ตำบลหัวหิน และตำบลหนองแก กิ่งอำเภอหัวหินอำเภอปราณบุรีจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นเทศบาลตำบลหัวหิน มีพื้นที่รับผิดชอบ 72 ตารางกิโลเมตรต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลตำบลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ. 2538 โดยขยายเขตเพิ่มเติมจากเดิม 72 ตารางกิโลเมตร เป็น 86.36 ตารางกิโลเมตร มาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งขยายพื้นที่ลงไปทะเล 500 เมตรด้วย

ระยะแรกการจัดตั้งเทศบาลตำบลหัวหินมีราษฎรประมาณ 4,000 คน มีบ้านเรือนประมาณ 500 หลัง และมีรายได้ประมาณ 30,000-40,000 บาท และเมื่อ พ.ศ. 2492 กิ่งอำเภอหัวหินยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอหัวหิน และต่อมาเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 ได้มีการประกาศกระทรวงมหาดไทยเปลี่ยนแปลงฐานะจากเทศบาลตำบลหัวหินเป็นเทศบาลเมืองหัวหิน

2) ประชากร

เทศบาลเมืองหัวหิน มีจำนวนประชากร 101,867 คน (ข้อมูลจากผลสำรวจสิ้นปี พ.ศ. 2558 จากระบบสถิติทางการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)

3) พื้นที่อาณาเขต

เทศบาลเมืองหัวหิน มีพื้นที่ครอบคลุม 2 ตำบลคือ ตำบลหัวหินและตำบลหนองแก มีพื้นที่รวม 86.36 ตารางกิโลเมตรหรือ 53,975 ไร่

ทิศเหนือ ติดเขตเทศบาลเมืองชะอำอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ทิศใต้ ติดอำเภอปราณบุรีจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ทิศตะวันออก ติดทะเลอ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดตำบลทับใต้และตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน

4) ผลกระทบธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน

ดร.รุ่งโรจน์ สีเหลืองสวัสดิ์ นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวหัวหิน-ชะอำ เปิดเผย "ประชาชาติธุรกิจ" ว่า ภาพรวมธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตลอดปี 2557 ปริมาณนักท่องเที่ยวหดตัว 30% จากเมื่อปี 2556 มีนักท่องเที่ยว 2.4 ล้านคน แบ่งเป็นชาวต่างประเทศ 7 แสนคน คนไทย 1.7 ล้านคนตลาดต่างประเทศ ได้แก่ อังกฤษ เยอรมนี ฝรั่งเศส กลุ่มสแกนดิเนเวีย นอร์เวย์ มีอัตราการลดลงอย่างเห็นได้ชัดจนไตรมาส 2 เป็นต้นมาจนถึงไตรมาส 4/2557 ทำให้รายได้จากธุรกิจการท่องเที่ยวปี 2557 หายไปกว่า 1,000-2,000 ล้านบาท จากเมื่อปี 2556 มีรายได้ 20,000 ล้านบาท

ทั้งนี้ สาเหตุหลักที่นักท่องเที่ยวชะลอการเดินทาง ได้แก่ การที่รัฐบาลยังคงประกาศกฏอัยการศึก ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจโลกที่ยังไม่ฟื้นตัว และนักท่องเที่ยวที่วางแผนจะมาท่องเที่ยวหัวหินครึ่ง

แรกเริ่มเปลี่ยนแปลงแผนไปกระชี่ พังงามากขึ้น เนื่องจากเป็นเมืองที่เงียบสงบ อากาศบริสุทธิ์ เพราะปัจจุบันเมืองหัวหินขยายตัวไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดปัญหาความแออัด จราจรติดขัด ขยะล้นเมือง

นอกจากนั้น ยังมีนักท่องเที่ยวจากยุโรป เริ่มเปลี่ยนไปเที่ยวเกาะบาห์ลี ประเทศอินโดนีเซียมากขึ้นในปี นี้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อธุรกิจท่องเที่ยวหัวหินอย่างหนัก โดยเฉพาะธุรกิจโรงแรม รีสอร์ท ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายของฝากของที่ระลึก ธุรกิจเตียงผ้าใบริมชายหาด ปีนี้ตลาดต่างประเทศมีโอกาสชะลอตัวกว่าปีที่ผ่านมา ดังนั้นจะต้องหันมาเจาะตลาดคนไทย และตลาดอาเซียนแทน เช่น เศรษฐีลาว ที่มีกำลังซื้อสูงมาเที่ยวทะเลหัวหิน-ชะอำ

ปัจจุบันแม้กเนตท่องเที่ยวหัวหิน คือ ทะเล สวนน้ำ และกอล์ฟ มีห้องพักที่ถูกต้องตามกฎหมาย 15,000 ห้อง ขณะนี้ผู้ประกอบการโรงแรมระดับ 3 ดาว ราคาตั้งแต่ 1,500-2,500 บาท กำลังประสบปัญหาการแข่งขันที่สูงขึ้น เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวจากโรมากว่าวันซื้อคอนโดมิเนียมแล้วนำห้องมาปล่อยให้เช่ารายวัน ในราคาต่ำกว่า 30% ผู้ประกอบการโรงแรมที่ขาดสภาพคล่องจะแข่งขันลำบาก ไม่สามารถลดราคาลงสู้ได้ เพราะต้นทุนสูง

ส่วนโรงแรมระดับ 5-6 ดาว จะไม่มีการลดราคา ต้องรักษามาตรฐานแบรนด์ไว้ แต่ก็ทำการตลาดมากขึ้น หลังจากนักท่องเที่ยวตลาดต่างประเทศเปลี่ยนแปลงการท่องเที่ยวไปยังเดสทินชันอื่น ๆ

ขณะที่ตลาดในประเทศก็มีกำลังซื้อลดลง ซึ่งปีที่ผ่านมาคนไทยเดินทางเที่ยวหัวหินในงบประมาณไม่ลดลง แต่การใช้จ่ายใช้สอยลดลงเฉลี่ย 50% จากเดิมที่เคยใช้จ่าย 2,000/คน/วัน พัก 1 คืน ด้านตลาดต่างประเทศใช้จ่าย 4,000 บาท/วัน วันพักเฉลี่ย 10 คืน จากภาวะการท่องเที่ยวชะลอตัวทำให้ปีที่ผ่านมา มีร้านอาหารขนาดเล็ก-กลางปิดกิจการ 10 ราย

สำหรับการลงทุนด้านการท่องเที่ยวใหม่ ๆ กลุ่มไทยเบฟกำลังสร้างโรงแรมหรูระดับ 6 ดาว ตรงข้ามกับโรงเรียนหัวหินวิทยาลัย นอกจากนี้เดอะมอลล์ กรุ๊ปเปิดตัวศูนย์การค้ารูปลูฟวร์หัวหิน หอยหัวหิน 100 จัปนักท่องเที่ยวระดับไฮเอนด์

นายวสันต์ กิตติกุล นายกสมาคมโรงแรมไทยภาคตะวันตก เปิดเผยว่า ปี 2557 ที่ผ่านมา ธุรกิจการท่องเที่ยวอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ชะลอตัว นักท่องเที่ยวหดตัว 20-30% ทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวหายไปกว่า 2,000 ล้านบาท จากเดิมเมื่อปี 2556 มีนักท่องเที่ยว 3 ล้านคน รายได้ 25,000 ล้านบาท แนวโน้มปีนี้ก็ยังจะได้รับผลกระทบยาวไปจนถึงไตรมาส 3 หากรัฐบาลไม่กระตุ้นการจัดประชุม/สัมมนาในประเทศให้มากกว่านี้

ด้านนายหัสเวท น้อยพุด ผู้ประกอบการเตียงผ้าใบชายหาดชะอำ กล่าวว่า ขณะนี้รายได้ลดลง 50% จากเดิมที่มีรายได้เฉลี่ย 5,000-6,000 บาท/วัน ลดลงเหลือ 2,000-3,000 บาท/วัน นักท่องเที่ยวกลุ่มสแกนดิเนเวีย ไม่เดินทางหนีหนาวมาเที่ยวเหมือนในอดีต ประกอบกับนักท่องเที่ยวคนไทยใช้จ่ายลดลง ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยการนำเสื้อมาปฐพีริมหาดเอง ลดค่าใช้จ่ายเช่าเตียงผ้าใบ ขณะที่ผู้ประกอบการเตียงผ้าใบออกมาตัดราคากันอย่างรุนแรง บางรายลดราคาสูงสุด 50% ปีนี้จะแข่งขันกันอย่างดุเดือด (ประชาชาติธุรกิจ, <http://www.prachachat.net>)

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยลบในประเทศที่กังวลว่าจะมากระทบธุรกิจท่องเที่ยวหัวหิน ชะอำในปี 2559 คือ ปัญหาภัยแล้งที่คาดว่าจะมีความรุนแรงมากกว่าปี 2558 อาจทำให้น้ำประปาไหลช้า หรือหยุดไหลได้ จึงเตรียมประกาศเตือนผู้ประกอบการโรงแรม รีสอร์ท ให้เตรียมแผนสำรองรับมือขาดแคลนน้ำ ที่จะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ล่าสุดนี้มีโรงแรมขนาดใหญ่หลายแห่งเริ่มซื้อถังน้ำขนาดใหญ่เพื่อสำรองน้ำไว้ใช้ ส่วนสนามกอล์ฟขนาดใหญ่ 7-8 แห่ง ก็ได้เตรียมรับมือภัยแล้งปีหน้าเช่นกัน

สำหรับแผนรับมือระดับจังหวัดนั้น คณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดเพชรบุรี กำลังเสนอของบประมาณจากรัฐบาลวงเงิน 100 ล้านบาท เพื่อเช่าพื้นที่ราชพัสดุของกรมธนารักษ์ทำแก้มลิง เพื่อเก็บกักน้ำฝนไว้ใช้ในอนาคตรองรับการเติบโตของธุรกิจท่องเที่ยว และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ด้วย

ด้านนายอัศวินชัย เทพาสิต ผู้อำนวยการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานเพชรบุรี เปิดเผยว่า ช่วง 2 เดือนสุดท้ายของปีนี้ คาดว่าห้องพักในจังหวัดเพชรบุรีจะมีอัตราเข้าพักเฉลี่ย 50% ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดีในภาวะที่เศรษฐกิจชะลอตัว ตลาดในประเทศยังคงเลือกจังหวัดเพชรบุรีเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว เนื่องจากเดินทางสะดวก อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ ช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย

สำหรับตลาดต่างประเทศ ภาพรวมตลอดทั้งปีถือว่าชะลอตัว แต่ช่วงเดือนธันวาคมนี้มีทัวร์ขนาดใหญ่กว่า 300 คนจากประเทศนอร์เวย์มาจัดประชุมสัมมนา ทำให้การท่องเที่ยวชะงักกลับมาคึกคักส่งท้ายปี และในปี 2559 การท่องเที่ยวตลาดกลุ่มสแกนดิเนเวียจะฟื้นตัว ได้รับปัจจัยสนับสนุนจากเศรษฐกิจโลกฟื้นตัว ททท.จะใช้แคมเปญ 12 เมืองต้องห้าม...พลาด PLUS สร้างจุดขายท่องเที่ยวเชื่อมโยงเพชรบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี ชูเมืองศิลปะ ทัศนกรรม ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส ขณะเดียวกันจะทำคู่กับแคมเปญ "นักท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย" ที่จะเน้นให้นักท่องเที่ยวทำกิจกรรม CSR ถ่ายภาพประกวด และย้อนอดีตชิมอาหาร ขนมไทย

นอกจากนั้น ยังโพลัสเจาะตลาดใหม่ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้หญิง และเจน Y เพราะจากการวิจัยพบว่ากลุ่มดังกล่าวเป็นนักท่องเที่ยวคุณภาพสูง พฤติกรรมชื่นชอบการท่องเที่ยว ตัดสินใจง่าย และมีการใช้จ่ายใช้สอยสูง สำหรับตัวเลขนักท่องเที่ยวและรายได้ปี 2558 ตั้งเป้าเติบโต 10% จากเมื่อปี 2557 ที่มีจำนวนนักท่องเที่ยว 6 ล้านคน รายได้ 22,000 ล้านบาท (ประชาชาติธุรกิจ, <http://www.prachachat.net>)

5) แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในอำเภอหัวหิน

"หัวหิน" ในปัจจุบันเปลี่ยนไปจากในสมัยก่อนเป็นอย่างมาก และการมาเที่ยวที่หัวหินก็ไม่จำกัดว่า จะต้องเลือกเที่ยวทะเลเพียงอย่างเดียว เพราะด้วยความเจริญของยุคสมัย รวมทั้งการลงทุนบริเวณพื้นที่หัวหินมากขึ้น ทำให้อำเภอหัวหินกลายเป็นทำเลทอง แต่ในส่วนของแหล่งท่องเที่ยวแล้ว หัวหินก็ยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม รวมทั้งสถานที่ท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นใหม่มากมาย ซึ่งมีดังนี้

1. อุทยานราชภักดิ์

"อุทยานราชภักดิ์" ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ของกองทัพบก อำเภอหัวหิน มีวัตถุประสงค์สร้างขึ้นเพื่อเทิดทูนและประกาศเกียรติคุณสมเด็จพระมหา กษัตริย์แห่งสยาม 7 พระองค์ ได้แก่ พ่อขุนรามคำแหง สมเด็จพระนเรศวร สมเด็จพระนารายณ์ สมเด็จพระเจ้าตากสิน พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยชื่อ "อุทยานราชภักดิ์" เป็นชื่อที่พระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพื้นที่ประมาณ 222 ไร่ สถานที่แห่งนี้ นอกจากเป็นแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของบุคคลทั่วไปแล้ว ยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ไว้สำหรับพักผ่อนแห่งใหม่ของหัวหินอีกด้วย

2. ชายหาดหัวหิน

สถานที่ที่ยอดนียมตลอดกาลของหัวหินนั่นก็คือชายหาดหัวหิน ซึ่งตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของตัวเมือง มีทางลงหาดอยู่ที่ถนนดำเนินเกษม สองข้างทางลงหาดมีโรงแรมและร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก โดยหาดหัวหินมีความยาวประมาณ 5 กิโลเมตร ทRAYชาวละเอียดเหมาะสำหรับเล่นน้ำทะเล

3. ตลาดโต้รุ่ง

เริ่มต้นจากที่เที่ยวที่แรก ตลาดโต้รุ่งหัวหิน เป็นตลาดกลางถนนเดชาอนุชิต ที่มีการปิดถนนไม่ให้รถผ่าน เพื่อทำเป็นถนนคนเดิน ให้คนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวได้เดินจับจ่ายซื้อของกิน ของใช้ และของที่ระลึก โดยถนนดังกล่าวตัดตั้งฉากกับถนนเพชรเกษม จึงหาได้ไม่ยากนัก ตลาดเปิดทุกวันตั้งแต่เวลา 18.00–24.00 น. และหนึ่งในบรรดาร้านรวงต่าง ๆ ที่เหล่าบรรดานักท่องเที่ยวต่างยกนิ้วให้ ก็คือ โรตีสานเตอร์ และไอศกรีมโฮมเมดร้านเจ๊นิ

4. สถานีรถไฟหัวหิน

หนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวยอดนียมในอำเภอหัวหิน ซึ่งเอกลักษณ์ของสถานีรถไฟแห่งนี้ คือ พลับพลาพระมงกุฎเกล้าฯ เป็นพลับพลาจัตุรมุข สร้างขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยพลับพลานี้มีไว้ในการที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ เสด็จประทับทอดพระเนตรกองเสือป่าและลูกเสือทั่วประเทศทำการฝึกซ้อมยุทธวิธี เป็นประจำทุกปี หลังจากสิ้นรัชสมัยของพระองค์ การรถไฟแห่งประเทศไทยจึงได้รื้อถอนมาเก็บไว้ และเพื่อเป็นการรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2511 จึงได้มีการนำเครื่องอุปกรณ์ก่อสร้างของพลับพลา สนามจันทร์มาปลูกสร้างขึ้นใหม่ที่หัวหิน เพื่อเป็นที่ประทับขึ้นและลงรถไฟของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พร้อมทั้งตั้งชื่อใหม่ว่า "พลับพลาพระมงกุฎเกล้าฯ" ซึ่งถือเป็นสถานีรถไฟที่เข็ดหน้าชูตาของชาวอำเภอหัวหิน และยังเป็นทีเก็บห้วงจักรไอน้ำเก่าที่การรถไฟฯ สั่งซื้อมาจากประเทศอังกฤษ อีกทั้งยังเคยวิ่งให้บริการในเส้นทางรถไฟก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 อีกด้วย

นอกจากนี้ ในบริเวณใกล้เคียง ๆ ยังมีสถานที่ตั้งของห้องสมุดรถไฟ ตั้งอยู่ตรงข้ามสถานีรถไฟหัวหิน โดยการนำโบกี้รถไฟอายุกว่า 50 ปี มาแปลงโฉมกลายเป็นห้องสมุดประชาชนแห่งที่ 2 ของหัวหิน ซึ่งความยาว 2 โบกี้ มีหนังสือกว่า 2,000 เล่ม

5. เวเนเซีย หัวหิน

เป็นซอปปิงคอมเพล็กซ์ที่สร้างขึ้นใหม่ ซึ่งเป็นโครงการที่จำลองเมืองเวนิส ประเทศอิตาลี มาไว้ที่เมืองไทย โดยภายในโครงการมีสิ่งอำนวยความสะดวกสามารถตอบสนองไลฟ์สไตล์ของคนรุ่นใหม่ที่ต้องการสัมผัสความเป็นเวนิสได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ยังมีการจำลองจัตุรัสเซ็นต์มาร์ค (St. Mark Square) และหอรระฆัง (Bell Tower) สัญลักษณ์ของเมืองเวนิส ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงติดอันดับโลกมาไว้ที่ด้านหน้า โครงการ เพื่อเป็นลานกิจกรรมขนาดใหญ่

และจุดชมวิวกว้างอีกหนึ่งสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นเวนิสคือคลองแกรนด์คาแนล (Grand Canal) ความยาวกว่า 200 เมตร ที่มีเรือกอนโดลาล่องไปในบรรยากาศเสมือนอยู่ในเวนิสจริง ๆ ส่วนทางด้านสถาปัตยกรรมการออกแบบอาคารในแต่ละโซนจะมีรูปแบบสีสันทันที่แตกต่างกัน โดยล้อไปกับสถาปัตยกรรมในแต่ละเกาะของเมืองเวนิส ล้อมรอบด้วยการจัดวางภูมิทัศน์ที่งดงาม ประกอบด้วยสวนดอกไม้ นานาพรรณ ลานน้ำพุ และงานประติมากรรมที่บ่งบอกความเป็นเวนิสอย่างแท้จริง

6. ตลาดน้ำหัวหินสามพันนาม

เป็นตลาดน้ำในบรรยากาศรัตนโกสินทร์ย้อนยุคสมัยรัชกาลที่ 6 ตกแต่งด้วยสถาปัตยกรรมสไตล์หัวหินแบบใหม่ ที่เน้นโทนสีขาวและแดง คล้าย ๆ สถานีรถไฟหัวหิน ตั้งอยู่บนเนื้อที่กว่า 100 ไร่ มีร้านค้าทั้งหมด 193 ร้าน และเรือขายสินค้า 40 ลำ อีกทั้งตลาดยังถูกโอบล้อมไปด้วยขุนเขา และติดแหล่งน้ำธรรมชาติอย่าง "ลำห้วยสามพันนาม" จึงทำให้มีบรรยากาศเย็นสบาย ร่มรื่น เป็นธรรมชาติในแบบที่ไม่ต้องปรุงแต่งมากนัก แถมยังมีการแสดง โชว์แสง สี เสียงอันตรายการตาให้ชม ในส่วนของอาหารการกินที่ตลาดน้ำหัวหินสามพันนามที่ทั้งอาหารคาวหวานให้เลือกชิม เลือกรับประทานมากมาย โดยจะนั่งที่ซุ้มมุงร่มน้ำ หรือเดินไปนั่งรับประทานที่โต๊ะญี่ปุ่นเล็ก ๆ มีเสื่อปูให้นั่งสบาย ๆ ก็ได้ นอกจากนี้ยังมีสินค้าอื่น ๆ ทั้งเสื้อผ้า, กระเป๋า, ของที่ระลึก รวมทั้งสินค้าแฮนด์เมดอีกด้วย

7. "หัวหินทิวโชว์สัตว์แสนรู้" (Huahintique Animal Show)

เป็นที่เรียบร้อยแล้ว แคมยังเพิ่มสีสันการท่องเที่ยวจุกกว่าเดิม ด้วยรูปแบบถนนคนเดินที่ให้นักท่องเที่ยวได้เพลิดเพลินและเต็มอิมไปกับการ ซอปปิง เดินชม เดินชิมแบบจุกใจ รวมทั้งไฮไลท์เด็ดของที่นี่ก็คือการแสดงโชว์สัตว์แสนรู้ อาทิ โชว์ช้าง, งู, นก, ม้า, ลิง, สุนัข, จระเข้, กระบือ และการแสดงมายากล อีกทั้งยังถือเป็นศูนย์รวมโชว์สัตว์แสนรู้มากที่สุดในประเทศไทยที่จะมาโชว์ ความสนุกและความตื่นตาตื่นใจไปกับโชว์ความแสนรู้ที่หาได้ยากอีกด้วย

8. เพลินวาน หัวหิน

สถานที่สำหรับเข้าไปสัมผัสบรรยากาศความสดชื่นสไตล์ย้อนยุค เกิดขึ้นจากความตั้งใจที่จะให้เป็นศูนย์รวมแห่งความสุข และการเรียนรู้รากเหง้าการดำเนินชีวิตแบบดั้งเดิมในวันวาน ตามสโลแกน "Play and Learn ในวันวาน" โดยเพลินวานถูกสร้างขึ้นมาให้เป็นย่านการค้าย้อนยุคที่มีชีวิต ด้านในเป็นที่ตั้งร้านค้าต่าง ๆ กว่า 40 ร้าน เรียงรายให้ได้ชมกันอย่างเพลิดเพลิน ทั้ง ร้านอาหาร, ร้านกาแฟ, ร้านเสื้อผ้า, ร้านโชว์ห่วย และร้านขายเทปคลาสสิก ฯลฯ ซึ่งแต่ละร้านจะมีการออกแบบเน้นสไตล์ย้อนยุคด้วย

9. The Cicada Market หรือตลาดจ๊กจั่น

เป็นตลาดยามเย็น โดยปรับปรุงจากบ้านพักตากอากาศอายุเก่าแก่กว่า 60 ปี มาเป็นสวนยามเย็นที่เต็มไปด้วยต้นไม้เขียวขจี บนเนื้อที่ 10 ไร่ ตลาดแห่งนี้เกิดขึ้นภายใต้คอนเซ็ปต์ "Open Mind & Open Mat : เปิดเสื้อ-เปิดใจ-เปิดไอเดีย" ดังนั้น ที่นี่จึงเป็นแหล่งสำหรับจำหน่ายงานศิลปะร่วมสมัยแขนงต่าง ๆ รวมไปถึงสิ่งประดิษฐ์ งานแฮนด์เมด ของตกแต่งบ้าน เสื้อผ้า สิ่งของเครื่องใช้มือสอง สินค้าที่มีสไตล์การออกแบบอย่างสร้างสรรค์ ในส่วนของการเปิดใจและเปิดไอดีนั้น ในทุกวันศุกร์ เสาร์ และอาทิตย์ จะมีกิจกรรม Workshops จากกลุ่มชมรมต่าง ๆ เช่น กลุ่มเล่านิทาน กลุ่มละคร กลุ่มเต้นรำ กลุ่มถ่ายภาพ กลุ่มนักแสดงเปิดหมวก ฯลฯ ที่ผลัดกันมาสร้างสีสันและสุนทรียภาพให้กับนักท่องเที่ยวที่มาเยือน

10. รถก หัวหิน

ที่เที่ยวนำพาเราย้อนรำลึกเมืองหัวหินในช่วงอดีตแล้ว รถก หัวหิน ยังเป็นแหล่งรวมร้านค้า ร้านอาหาร เครื่องดื่มที่ทั้งอร่อย สะอาด ราคาอ่อมเยา บรรยากาศน่านั่งฟังดนตรีและชมการแสดงที่ถ่ายทอดวิถีชีวิตของคนสมัยก่อนผ่าน ภาพเก่าของหัวหิน บนเรือนไม้ร่วม 100 ปี คละเคล้าบรรยากาศทะเล ๆ ซึ่งที่นี่สร้างขึ้นภายใต้แนวคิดที่ว่า จุดพักริมชายทะเลใกล้เมือง ร้อยเรื่องราวอดีตหัวหินในวันวาน

ร่วมสืบสานความเป็นพื้นเมือง จำลึกลงถึงความเป็นหัวหิน ที่นัดพบและมูมอรร้อยภายใต้บรรยากาศสุดชิล ๆ พร้อมทั้งยังถือเป็นจุดนัดพบในบรรยากาศสไตล์สมัยใหม่กึ่งย้อนยุคให้เหล่าเพื่อน ๆ ได้ร่วมเฮฮาตลอดทั้งวัน ตื่นตากับบรรยากาศเรียบง่ายสบาย ๆ และรับรู้ถึงกลิ่นอายความเป็นหัวหินเมื่อครั้งอดีต

11. วัดห้วยมงคล

เป็นวัดที่ประดิษฐานรูปเหมือนหลวงพ่อดวงค์ใหญ่ที่สุดในโลก หน้าตักกว้าง 9.9 เมตร สูง 11.5 เมตร ฐานสูง 3 ชั้น แต่เดิมใช้ชื่อว่า "วัดห้วยคต" ต่อมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานนามใหม่จาก "ห้วยคต" เป็น "ห้วยมงคล" มากกว่าสี่สิบปีมาแล้ว นอกจากนี้บริเวณวัดยังมีรูปสลักหลวงพ่อดวงค์แกะจากไม้ตะเคียนทองขนาดใหญ่ ให้ประชาชนได้สักการบูชาเพื่อความเป็นสิริมงคล บริเวณรอบ ๆ องค์พระสามารถมองเห็นทิวเขาล้อมรอบได้อีกด้วย

12. ตลาดฉัตรไชย

เป็นตลาดเก่าแก่ที่มีชื่อเสียงของหัวหิน เป็นที่รู้จักดีในหมู่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ตั้งอยู่ริมถนนเพชรเกษมในตัวเมืองหัวหิน ตลาดแห่งนี้สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2469 ตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ในคราวเสด็จแปรพระราชฐานมาประทับ ณ วังไกลกังวล ครั้งแรกพร้อมกับ สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี โดยราชสกุลฉัตรไชย พลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยากร กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินฯ ทรงเป็นหัวหน้าจัดสร้างขึ้นน้อมเกล้าฯ ถวาย ตลาดก่อสร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ลักษณะของหลังคาเป็นรูป 7 โค้งอันเป็นสัญลักษณ์หมายถึง สร้างในสมัยรัชกาลที่ 7 ปัจจุบันตลาดแห่งนี้กลายเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าที่ระลึก อาหารสดและแห้ง

13. สวนสนประดิพัทธ์

เป็นสถานที่พักผ่อนอีกหนึ่งที่ตั้งอยู่ในส่วนของกองทัพบก ห่างจากตัวอำเภอหัวหินประมาณ 7 กิโลเมตร พื้นที่ด้านหน้าติดถนนเพชรเกษม ส่วนด้านหลังติดริมชายหาด ซึ่งมีความสวยงาม ใสสะอาด ความสวยงามของเม็ดทราย น้ำทะเลคล้ายกัน แต่เสน่ห์ของหาดสวนสนที่น่าน่าประทับใจกว่า ก็คือบรรยากาศที่เงียบสงบ ร่มรื่นด้วยทิวสนประดิพัทธ์ตลอดแนวหาด และยังคงความเป็นธรรมชาติไว้ได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันมีการแบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. พื้นที่ด้านทิศเหนือ มีการสร้างอาคารพัก อาคารรับรอง และบ้านพักปรับอากาศ ศูนย์พัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ตลอดแนวชายหาด เพื่อให้เป็นพื้นที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้า พักในสถานที่พักแห่งนี้
2. พื้นที่ด้านทิศใต้ เป็นพื้นที่เลียบชายหาดด้านทิศใต้ของอาคารรับรองกองทัพบก เป็นพื้นที่ลู่วิ่งเพื่อสุขภาพ สถานที่ถัดไปเป็นที่ตั้งค่ายพักแรมและพักผ่อนกองทัพบก ซึ่งบริเวณที่พักของสวนสนประดิพัทธ์จะอยู่ลึกเข้าไปอีก 1.5 กิโลเมตร

14. Black Mountain Water Park

เป็นสวนน้ำในหัวหินที่ได้รับมาตรฐานความปลอดภัยระดับสูงสุด ด้วยการมาพร้อมกับอุปกรณ์เครื่องเล่นอันทันสมัย คุณภาพเยี่ยม โดดเด่นด้วยหอคอยสูง 17 เมตร และเครื่องเล่นสไลเดอร์อันน่าตื่นเต้นกว่า 9 แบบ รวมไปถึง Wave Pool, Lazy River, ชายหาดเทียม, สวนน้ำสำหรับเด็ก ที่จะมาร่วม

สร้างคลื่นยักษ์ให้คุณได้สุดเหวี่ยงไปกับท้องทะเลในฝัน เปลี่ยนวันธรรมดาของคุณให้กลายเป็นวันสนุกกับสวนน้ำที่ดีที่สุด เหมาะเป็นอย่างยิ่งสำหรับพาเด็ก ๆ มาเล่นน้ำคลายร้อน

15. น้ำตกป่าละอู

เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ มีความสูง 15 ชั้น ไหลลดหลั่นลงมาเป็นทางยาว ชั้นที่ 1-3 เหมาะสำหรับการเล่นน้ำ ส่วนน้ำตกชั้นที่สวยงามที่สุด คือ น้ำตกชั้นที่ 7 เพราะมีแอ่งน้ำใหญ่อยู่ท่ามกลางป่าร่มครึ้ม ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะชมความงามของน้ำตกถึงบริเวณชั้น 7 เท่านั้น เนื่องจากน้ำตกชั้นที่สูงขึ้นไปต้องปีนป่ายไปตามโขดหินสูงชัน โดยจากชั้นที่ 7 เป็นทางสามแพร่ง หากไปทางขวาจะไป น้ำตกคลองปรมาณ ใช้เวลาเดินประมาณ 1 วัน จึงจะถึง หากไปทางซ้ายจะเข้าเขตป่าละอู ซึ่งเป็นถิ่นอาศัยของชาวกะเหรี่ยง กะเหรี่ยง และจากน้ำตกชั้นที่ 15 ไปอีกไม่กี่กิโลจะถึงเขตพรมแดนไทย-พม่า ทั้งนี้คำว่า ละอู เป็นภาษากะเหรี่ยง แปลว่า ไร่ ดังนั้นป่าละอู คือ "ป่าไร่" นั่นเอง แต่บางคนเห็นว่าป่าแห่งนี้เต็มไปด้วยหญ้าเลาที่ออกดอกสีเทาหม่น จึงเรียกป่าผืนนี้อีกชื่อว่าห้วยป่าเลา โดยวันที่ 2 มกราคมของทุกปี ที่หมู่บ้านป่าละอูจะมีงานวันอนุรักษ์วัฒนธรรม มีการแสดงการควงกระบองไฟและไหว้พระจันทร์

6) บริการท่องเที่ยว

บริการที่รับรองการท่องเที่ยวเป็นอุปทานประเภทหนึ่ง ซึ่งไม่ได้เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยว แต่เป็นบริการที่รองรับความสะดวกสบายและความบันเทิงแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งในบางโอกาสอาจเป็นตัวดึงดูดใจได้เช่นกัน การบริการการท่องเที่ยวที่สำคัญได้แก่ ที่พัก อาหาร แหล่งจำหน่ายสินค้า แหล่งบันเทิง แหล่งกิจกรรมและบริการอื่นๆ ทั้งนี้ รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นอื่นๆ ด้วย ซึ่งผู้ศึกษาขออนุญาตกล่าวโดยสังเขป ดังนี้

ธุรกิจท่องเที่ยวต้องมีส่วนประกอบการบริการการท่องเที่ยว ดังนี้

1. **มีจุดสนใจ (Attraction)** ที่นักท่องเที่ยวจะให้ความสนใจ ยกตัวอย่างเช่น ทัชมาฮาลในประเทศอินเดีย พีระมิดในประเทศอียิปต์ ฯลฯ จุดสนใจนี้สามารถที่จะเป็นจุดสนใจที่เกิดขึ้นใหม่หรือเป็นจุดสนใจที่มีอยู่ดั้งเดิมแล้ว จุดสนใจที่มีความสำคัญที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้หลายกรณี ยกตัวอย่างเช่น บั้งไฟพญานาค สุริยุปราคา หรือในบางกรณีอาจเป็นตัวบุคคลก็ได้ เช่น หลวงพ่อคุณ อย่างไรก็ตามจุดสนใจดังกล่าวสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ขึ้นอยู่กับความสนใจของนักท่องเที่ยว ซึ่งในอำเภอหัวหินสถานที่ที่จะเป็นจุดสนใจของนักท่องเที่ยวได้ดีคือ "อุทยานราชภักดิ์" ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ของกองทัพบก อำเภอหัวหิน มีวัตถุประสงค์สร้างขึ้นเพื่อเทิดทูนและประกาศเกียรติคุณสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งสยาม 7 พระองค์ ได้แก่ พ่อขุนรามคำแหง สมเด็จพระนเรศวร สมเด็จพระนารายณ์ สมเด็จพระเจ้าตากสิน พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยชื่อ "อุทยานราชภักดิ์" เป็นชื่อที่พระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพื้นที่ประมาณ 222 ไร่ สถานที่แห่งนี้นอกจากเป็นแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของบุคคลทั่วไปแล้ว ยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวไว้สำหรับพักผ่อนแห่งใหม่ของหัวหินอีกด้วย และยังมีอีกสถานที่หนึ่งที่น่าจะพัฒนาให้เป็นจุดสนใจของแหล่งท่องเที่ยวอำเภอหัวหินอีกแห่งหนึ่ง คือ วัดห้วยมงคล ซึ่งเป็นวัดที่ประดิษฐานรูปเหมือนหลวงพ่อดวงค์ใหญ่ที่สุดในโลก หน้าตักกว้าง 9.9 เมตร สูง 11.5 เมตร ฐานสูง 3 ชั้น แต่เดิมใช้ชื่อว่า "วัดห้วยคต" ต่อมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานนามใหม่จาก "ห้วยคต" เป็น "ห้วยมงคล" มากกว่าสี่สิบปีมาแล้ว นอกจากนี้บริเวณวัดยังมีรูป

สลักหลวงพ่อกวนแคะจากไม้ตะเคียนทองขนาดใหญ่ ให้ประชาชนได้สักการะบูชาเพื่อความเป็นสิริมงคล บริเวณรอบ ๆ องค์พระสามารถมองเห็นทิวเขาล้อมรอบได้

2. มีจุดหมาย (Destination) สถานที่ท่องเที่ยวควรเป็นจุดหมายหลักที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญ เช่น เป็นประเทศหรือเมือง หรือสถานที่ที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญ ตัวอย่างเช่น ประเทศอังกฤษ เป็นประเทศที่บุคคลสนใจไปเรียนภาษาอังกฤษ บาห์ลีมีชายหาดที่สวยงาม ซึ่งในอำเภอหัวหินนั้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีจุดหมายที่สำคัญในการมาท่องเที่ยวหัวหิน คือ ชายหาดหัวหิน สถานที่ยอดนิยมตลอดกาลของหัวหินนั้นก็คือนักท่องเที่ยวหัวหิน ซึ่งตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของตัวเมือง มีทางลงหาดอยู่ที่ถนนดำเนินเกษม สองข้างทางลงหาดมีโรงแรมและร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก โดยหาดหัวหินมีความยาวประมาณ 5 กิโลเมตร ทรายชาวละเอียดเหมาะสำหรับเล่นน้ำทะเล

3. สามารถเข้าถึงได้ (Accessibility) สถานที่ท่องเที่ยวต้องสามารถเข้าถึงได้ไม่ว่าจะเป็นทางใดก็ตาม การเข้าถึงได้ของนักท่องเที่ยวมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมาก ซึ่งหากนักท่องเที่ยวไม่สามารถจะเดินทางเข้าไปถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ ก็นับว่าสถานที่ดังกล่าวยังไม่พร้อมที่จะดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยว ตัวอย่างเช่น ใจกลางป่าอเมซอน ซึ่งไม่สามารถเดินทางไปถึงได้ หรือ ใต้ทะเลลึก ความสำคัญของความสามารถเข้าถึงได้เป็นส่วนสำคัญมากต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวและมีส่วนที่ทำให้ธุรกิจการท่องเที่ยวเติบโตได้มากหรือน้อย การเดินทางสามารถใช้ทั้งทางอากาศ ทางบก และทางน้ำ ซึ่งตราบดีที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงก็จัดอยู่ในส่วนธุรกิจการท่องเที่ยว ในอำเภอหัวหินนั้น ทุกสถานที่ที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ทุกสถานที่ และมีบุคลากรที่พร้อมให้บริการรองรับนักท่องเที่ยวให้ได้รับความสะดวกสบายในการพักผ่อน

4. สิ่งปลูกสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ธุรกิจท่องเที่ยวต้องประกอบด้วยสิ่งปลูกสร้างพื้นฐานอันจะนำนักท่องเที่ยวเข้าสู่พื้นที่ได้ เช่น ถนน สนามบิน ท่าเรือ ฯลฯ สิ่งปลูกสร้างนี้อาจมิใช่สิ่งถาวร หรืออาจทำขึ้นชั่วคราว เช่น บ้านพักบนต้นไม้ อำเภอหัวหินสิ่งปลูกสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว นั้น ทางอำเภอหัวหินมีความพร้อมทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นความสะดวกสบายในการเดินทาง การขนส่ง สถานที่ท่องเที่ยว หอมน้ำสาธารณะ มีการคมนาคมที่นักท่องเที่ยวสามารถเลือกเดินทางมายังอำเภอหัวหินได้ทุกช่องทาง

5. ความสะดวกสบาย (Facilities) เป็นปัจจัยสำคัญที่นักท่องเที่ยวจะพิจารณาความต้องการเบื้องต้นของอาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และความปลอดภัย ควรจัดให้มีในแหล่งท่องเที่ยวและจะเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวทำให้เกิดธุรกิจต่อเนื่อง ซึ่งอำเภอหัวหินนั้นหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เช่น เทศบาลเมืองหัวหิน ผู้ประกอบการการท่องเที่ยว และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว มีมาตรการรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวให้ได้รับความปลอดภัยทั้งทางร่างกายและทรัพย์สิน โดยมีการติดไฟให้ส่องสว่างทุกสถานที่ มีป้ายประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้ทราบอย่างทั่วถึง มีโรงพยาบาลที่ได้มาตรฐานการรักษา มีบริการอื่นๆของภาครัฐและเอกชนที่สามารถรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ครบทุกด้าน

7) การตลาดการท่องเที่ยว

ตลาดการท่องเที่ยว เป็นการแสดงออกของอุปสงค์ (Tourism Demand) ซึ่งมีความปรารถนาในการท่องเที่ยวจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เพื่อเข้าร่วมในกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ และเพื่อกิจกรรมอื่นๆ (ปกติตลาดการท่องเที่ยวจะเน้นที่นักท่องเที่ยว) ซึ่งในกระบวนการจัดการได้รวมถึงการส่งเสริมและพัฒนาการขายและการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวด้วย ผู้ศึกษาขอนำมากล่าวโดยสังเขป ดังนี้

1. Product (สินค้า) สินค้าทางการท่องเที่ยวนั้น แตกต่างจากสินค้าในกลุ่มธุรกิจอื่นโดยสิ้นเชิง สินค้าจากการท่องเที่ยวเป็นสินค้าที่ไม่สามารถจับต้องได้ (Intangible Product) ก่อนการตัดสินใจซื้อ ซึ่งแตกต่างจากสินค้าอื่น ๆ ที่สามารถจับต้องได้ (Tangible Product) หรือทดลองใช้ หรือสัมผัสก่อนการตัดสินใจซื้อของลูกค้าจะขึ้นอยู่กับความเชื่อมั่นและความต้องการของลูกค้าโดยตรง ซึ่งการตัดสินใจดังกล่าวนั้นคือการซื้อ ความคาดหวัง (Expectation) เท่านั้น ตัวอย่างเช่น นักท่องเที่ยวซื้อแพ็คเกจทัวร์โดยคาดหวังว่า เมื่อเดินทางไปถึงจะมีผู้มารับและพาไปเยี่ยมชมสถานที่ต่าง ๆ คาดหวังว่าจะมีโรงแรมที่พักที่มีห้องเครื่องปรับอากาศและน้ำร้อนภายในห้อง คาดหวังว่าสายการบินจะเดินทางตรงเวลาด้วยความปลอดภัย ฯลฯ ความคาดหวังดังกล่าวเป็นการยากที่จะทราบถึงความต้องการแท้จริงของผู้ซื้อสินค้าได้ เนื่องจากผู้ขายไม่ทราบถึงความคาดหวังอันแท้จริงของลูกค้าอันเกิดจากประสบการณ์ของลูกค้าที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น ลูกค้าเคยพักโรงแรมระดับ 4 ดาวที่มีอุปกรณ์ภายในห้องครบครันเมื่อลูกค้าคนดังกล่าวเดินทางไปยังสถานที่อื่น และขอจองโรงแรมระดับ 4 ดาว ความคาดหวังของลูกค้าโรงแรมระดับ 4 ดาว ต้องมีบริการเหมือนกันหมด อาจไม่ได้รับการตอบสนองเนื่องจากมาตรฐานที่ต่างกันของโรงแรม

ความคาดหวังนี้มักจะสูงขึ้นเรื่อยๆ และในฐานะผู้ให้บริการก็จำเป็นที่จะต้องพัฒนาตัวเองให้สูงขึ้นเช่นกัน หากผู้ให้บริการหรือผู้ประกอบการไม่ได้มีการพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวที่ตนเองประกอบอยู่ ก็ไม่อาจบรรลุถึงเป้าหมายได้

2. Price (ราคา) การกำหนดราคาของสินค้าของการท่องเที่ยวนั้นค่อนข้างลำบาก เนื่องจากสภาวะความต้องการของตลาด(Demand) และจำนวนของสินค้าที่มีอยู่ในตลาด (Supply) อีกทั้งยังมีปัจจัยอื่นที่เป็นตัวกำหนดราคาตั้งต่อไปนี้

1. ฤดูกาล (Seasonal) ความปรกติราคาสินค้าจะขึ้นอยู่กับฤดูกาลท่องเที่ยว ซึ่งในสินค้าชนิดเดียวกันอาจมีราคาที่แตกต่างกันมากกว่าเท่าตัวในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว

2. มาตรฐานการบริการ (Service Standard) ที่ต่างกันจะเป็นตัวกำหนดราคาสินค้า ซึ่งผู้ซื้อสินค้าจะต้องยอมรับในมาตรฐานดังกล่าว

1. ทิศทางและแนวโน้มความนิยม (Trend) จะเป็นตัวกำหนดราคาของสินค้าทางการท่องเที่ยวและนับเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ทิศทางและแนวโน้มความนิยมอาจแบ่งได้เป็นหลายลักษณะดังต่อไปนี้

- ลักษณะปกติตามวงจร (Lifecycle) ซึ่งจะขึ้นลงตามความนิยมภายในช่วงเวลา
- ลักษณะขึ้นลงแบบสลับ (Parabola) ซึ่งจะขึ้นลงในช่วงเวลาอันสั้นและจะสลับสับเปลี่ยนโดยต่อเนื่อง

- ลักษณะขึ้นแบบถาวร (Stable) ซึ่งจะขึ้นและรักษาระดับความนิยมอยู่โดยตลอด

- ลักษณะขึ้นและลงอย่างรวดเร็ว(Fashion) เป็นลักษณะขึ้นและลงอย่างรวดเร็ว

2. ลักษณะของตัวสินค้าของการท่องเที่ยวเองซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงหรือลดน้อยลงได้และจะเป็นการกำหนดราคาได้ ตัวอย่างเช่น การเที่ยวชมอุทยานเปิด ซึ่งต้องได้รับอนุญาตพิเศษ

3. Place (Distribution) ช่องทางการจัดจำหน่าย การท่องเที่ยวและสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวสามารถเปลี่ยนแปลง และเลือกช่องทางการจำหน่ายได้โดยไม่มีกฎหมายตัว ซึ่งจะถูกกำหนดโดยสถานะตลาด และผู้ประกอบการอย่างไรก็ตามช่องทางการจัดจำหน่ายนั้นสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. จัดจำหน่ายโดยตรงให้กับลูกค้า (Direct Sale) ช่องทางดังกล่าวนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นช่องทางที่เหมาะสมกับธุรกิจขนาดเล็ก หรือกับแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการนิยมนแบบถาวร ผู้ให้บริการหรือสินค้าจะจัดจำหน่ายโดยตรงกับลูกค้า โดยอาจจะใช้เครื่องมือบางอย่างเช่น Internet หรือ การโฆษณาโดยตรง สำหรับการจำหน่ายในลักษณะนี้มีจุดเด่น กล่าวคือ สินค้าสามารถขายได้ราคาโดยที่มิต้องเสียค่านายหน้า และผู้ขายสามารถควบคุมระบบการขายได้โดยตรง อย่างไรก็ตามช่องทางการจัดจำหน่ายในลักษณะนี้มีจุดด้อยและข้อจำกัด กล่าวคือสินค้า หรือบริการจะไม่สามารถขยายตลาดได้อย่างทั่วถึง และอาจจะผูกติดกับกลุ่มลูกค้ากลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากเกินไป

2. จัดจำหน่ายโดยผ่านตัวกลาง หรือ (Business to Business) การจัดจำหน่ายลักษณะนี้เป็นการจัดจำหน่ายโดยการผ่านตัวกลาง ทั้งในรูปแบบของการค้าปลีก(Retail) และการค้าส่ง(Wholesales) ตัวอย่างเช่น ซื้อบัตรโดยสารของสายการบินไทยได้โดยผ่าน บริษัทท่องเที่ยว บริษัทท่องเที่ยวกับสายการบินไทยถือว่าเป็นคู่ค้าทางธุรกิจในรูปแบบและบริษัทท่องเที่ยวกับลูกค้าถือว่าเป็นคู่ค้าทางธุรกิจแบบ การจัดจำหน่ายในช่องทางดังกล่าวจัดว่าเป็นการจัดจำหน่ายในช่องทางปกติในธุรกิจการท่องเที่ยว ซึ่งมีจุดเด่นและข้อดี กล่าวคือสามารถขยายฐานการตลาดได้กว้าง และลักษณะของลูกค้าแตกต่างกันออกไป ซึ่งถูกต้องตามหลักการตลาดแบบผสมผสาน(Mix Marketing) อย่างไรก็ตามข้อด้อยของการจัดจำหน่ายดังกล่าวสำหรับผู้ประกอบการจะต้องเสียส่วนแบ่งค่านายหน้าให้แก่ผู้ขาย อีกทั้งในบางกรณีไม่สามารถควบคุมสถานะการตลาด หรือตอบโต้คู่แข่งได้ทันท่วงที

3. การจัดจำหน่ายโดยการแต่งตั้งตัวแทนจำหน่าย (Business to Customer) ช่องทางการจัดจำหน่ายในลักษณะนี้มักจะนิยมใช้ในกรณีที่ผู้ประกอบการต้องการขยายฐานการตลาดให้กว้างออกไปในประเทศต่างๆที่ตนเองไม่มีความชำนาญ หรือ ไม่มีศักยภาพเพียงพอ ตัวอย่างเช่น สายการบินของประเทศฝรั่งเศส ต้องการเปิดเส้นทางบินมายังประเทศไทยเจ้าของสายการบินไม่ทราบถึงลักษณะการดำเนินธุรกิจในประเทศไทย และยังไม่พร้อมที่จะลงทุนอย่างเต็มรูปแบบในประเทศไทย จึงได้แต่งตั้งตัวแทนขึ้นเพื่อรับผิดชอบในการจัดจำหน่ายและวางแผนการดำเนินงาน ข้อดีของช่องทางดังกล่าวคือสามารถขยายธุรกิจได้อย่างรวดเร็วและเป็นการทดลองสถานะตลาดโดยไม่ต้องลงทุน และผูกพันมาก อย่างไรก็ตามวิธีการดังกล่าว จะมีข้อเสียหากผู้ดำเนินธุรกิจที่ได้รับการแต่งตั้งขาดประสบการณ์ และไม่พร้อมจะดำเนินธุรกิจในปัจจุบันวิธีการจัดจำหน่ายดังกล่าวเป็นที่นิยมในกลุ่มโรงแรม โดยจะเป็นบริษัทรับจ้างบริหารโรงแรมอย่างเป็นระบบ

ช่องทางการจัดจำหน่ายในธุรกิจท่องเที่ยวถือว่าเป็นหัวใจหลักในการทำตลาด ซึ่งจะมีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจได้ อนึ่ง สินค้าชนิดเดียวกันอาจเลือกช่องทางการจัดจำหน่ายที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง โดยที่กลุ่มเป้าหมายของลูกค้ายังคงเป็นกลุ่มเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น สายการบินแอร์เอเชียได้เลือกช่องทางการจัดจำหน่ายในลักษณะขายตรงเท่านั้น โดยใช้ระบบ Internet ให้ลูกค้าเข้ามาซื้อสินค้าได้

โดยตรง โดยอาศัยกลยุทธ์ทางด้านราคาเป็นจุดดึงดูดจากการวางแผนดังกล่าวถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดจำหน่าย และการวางจุดขายของสินค้า (Product Position) ที่แตกต่างโดยสิ้นเชิง

4) Promotion การจัดการส่งเสริมการขาย การจัดการส่งเสริมการขายถือเป็นกลยุทธ์ทางการตลาดที่สำคัญในการจัดการตลาดของสินค้าทางการท่องเที่ยว นอกจากกลยุทธ์ทางด้านราคาหรืออื่น ๆ การจัดการส่งเสริมการขายของสินค้าทางการท่องเที่ยววันนี้สามารถจัดทำได้หลายลักษณะดังต่อไปนี้

1. การจัดส่งส่งเสริมการขายแบบเน้นในตัวสินค้าเอง (Product Promotion) เป็นการจัดส่งส่งเสริมการขายโดยตรงสร้างความคุ้นเคยในตัวสินค้า (Product Awareness) อาจใช้กลยุทธ์หลายวิธี เช่น การโฆษณา การลดราคา การจูงใจรางวัล หรือข้อเสนอราคาพิเศษ

2. การจัดส่งส่งเสริมการขายแบบร่วมกับสินค้าอื่น (Joint Promotion) เป็นการจัดส่งส่งเสริมการขายโดยร่วมกับสินค้าอื่น ๆ ที่อาจจะเกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยวหรือไม่ก็ได้ เช่น ซื้อตั๋วเครื่องบินแถมโรงแรม ซื้อของในห้างสรรพสินค้าสามารถจูงใจจูงใจแพ็คเกจทัวร์ การจัดส่งส่งเสริมการขายในลักษณะนี้ถือว่าการสร้างคุณค่าเพิ่ม (Value Added) ให้กับตัวสินค้าโดยมิได้เน้นกลยุทธ์ทางด้านราคาเป็นหลัก การจัดส่งลักษณะดังกล่าวจะมีผลดีต่อการกระตุ้นตลาด หากสินค้าร่วมเป็นสินค้าที่ได้รับการยอมรับในตลาดอยู่แล้ว หรือเป็นสินค้าที่ตลาดมีความต้องการสูง อย่างไรก็ตามข้อเสียของการจัดส่งส่งเสริมการขายในลักษณะนี้ อาจเกิดขึ้นหากไม่สามารถให้บริการได้ตามความต้องการ เช่น ซื้อตั๋วแถมโรงแรม แต่ไม่สามารถจองห้องพักได้ตามความต้องการ

3. การจัดส่งส่งเสริมการขายแบบการเน้นที่เครื่องหมายการค้า (Brand Awareness) เป็นการจัดการที่ไม่เน้นการขายหรือกลยุทธ์การตลาดอื่นใด ส่วนใหญ่จะใช้การโฆษณา การบริจาค หรือกิจกรรมทางสังคมอื่น ๆ เพื่อสร้างภาพ (Reputation) และเน้นให้เครื่องหมายการค้าออกสู่มวลชนเป็นส่วนใหญ่ ตัวอย่างเช่น สายการบินสนับสนุนทีมนักกีฬา

จากที่กล่าวมาข้างต้นถึงความสำคัญของธุรกิจท่องเที่ยวที่สัมพันธ์กับหลักการตลาดเบื้องต้นนั้น จะเห็นได้ว่า กลยุทธ์ทางการตลาดมีความจำเป็นอย่างไรก็หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องนำหลักการดังกล่าวมาประยุกต์ใช้กับธุรกิจด้านการท่องเที่ยว

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นระดับปริมาณของผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อการจัดการธุรกิจท่องเที่ยว อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยศึกษาว่าผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอาเซียนมีความสัมพันธ์ต่อการจัดการธุรกิจท่องเที่ยว อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

อรนุช โกศล และ โชคชัย สุทธาเวศ (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” ผลการวิจัยพบว่า การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งเป็นอนาคตอันใกล้จำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการจัดการ ด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากในอดีตที่ผ่านมาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สร้างชื่อเสียงและรายได้ให้แก่ประเทศเป็นอย่างมาก เมื่อเริ่มการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีแนวโน้มว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจะเพิ่มปริมาณมากขึ้น ดังนั้นจึงควรให้ความสนใจและเตรียมความพร้อมด้านท่องเที่ยวโดยเฉพาะด้านนโยบายและการจัดการ ควรหันมาให้ความสนใจการจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยการกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์และการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว เพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาด และยังคงรักษาเอกลักษณ์ของธรรมชาติและวัฒนธรรมไว้ หรือเพื่อให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด ซึ่งการจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานราชการ องค์กร ภาคเอกชน เครือข่ายต่างๆ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในท้องถิ่น และการพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นควบคู่กัน นอกจากนี้ยังควรพิจารณาและทบทวนถึงผลงานด้านวิชาการและการวิจัยที่ผ่านมาในประเด็นที่เกี่ยวข้อง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

พิรุทธิ์ พัฒน์ธณานนท์ (2558, หน้า 95) ได้ศึกษาเรื่อง “ผลกระทบของการเปิดเสรีในอุตสาหกรรมบริการของอาเซียนที่มีต่อธุรกิจนำเที่ยวในประเทศไทย” ผลการวิจัย พบว่า การเปิดเสรีด้านการค้าสินค้าและบริการ 12 สาขา อันได้แก่ สาขาผลิตผลเกษตร สาขาประมง สาขาผลิตภัณฑ์ยาง สาขาสีทอ สาขายานยนต์ สาขาผลิตภัณฑ์ไม้ สาขาอิเล็กทรอนิกส์ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ สาขาสุขภาพ สาขาการท่องเที่ยว สาขาการบินและสาขาโลจิสติกส์ มีผลให้ธุรกิจนำเที่ยวพลอยได้รับผลกระทบต่อธุรกิจนำเที่ยวในด้านต่างๆ เช่น ด้านมัคคุเทศก์ ด้านนักท่องเที่ยว ด้านผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยว ด้านผู้ประกอบการ และด้านรัฐ การค้าเสรีด้านบริการทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานและการลงทุนในภูมิภาคอาเซียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจนี้จึงจำเป็นต้องพัฒนาความรู้และความสามารถของตนเพื่อให้ได้ความได้เปรียบในการแข่งขัน ซึ่งมาตรการดังกล่าวต้องอาศัยความสนับสนุนจากรัฐ

ดาริษา ศิริสมบัติ (2549, หน้า 5) ได้ศึกษาเรื่อง “ผลกระทบของความผูกพันรัฐสาขาการท่องเที่ยวในข้อตกลง GATS ของประเทศกลุ่มอาเซียนที่มีต่อกฎหมายไทย” ผลการศึกษาพบว่า ประเทศไทยจัดแจ้งความผูกพันตลาดสาขาบริการท่องเที่ยวมากกว่าสมาชิกอื่นในอาเซียน และพบว่า ไทยมีความได้เปรียบในด้านศักยภาพของการสร้างรายได้มากกว่าประเทศอื่นในอาเซียน นอกจากนี้ยังพบว่าการเปิดตลาดของสมาชิกกลุ่มอาเซียนมีผลกระทบต่อกฎหมายไทยเพียงเล็กน้อย กล่าวคือ กฎหมายบางฉบับมีบทบัญญัติที่เป็นการสร้างอุปสรรคหรือเป็นข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาดและการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติต่อ

แรงงานต่างด้าว หรือผู้ประกอบการธุรกิจที่มีสัญชาติต่างด้าว เนื่องจากกฎหมายบางฉบับกำหนดอาชีพที่สงวนไว้สำหรับคนไทยเท่านั้นที่จะประกอบธุรกิจหรืออาชีพดังกล่าวได้ อย่างไรก็ตามผลการวิเคราะห์พบว่า กฎหมายส่วนใหญ่ไม่เป็นการสร้างอุปสรรคหรือสร้างข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด

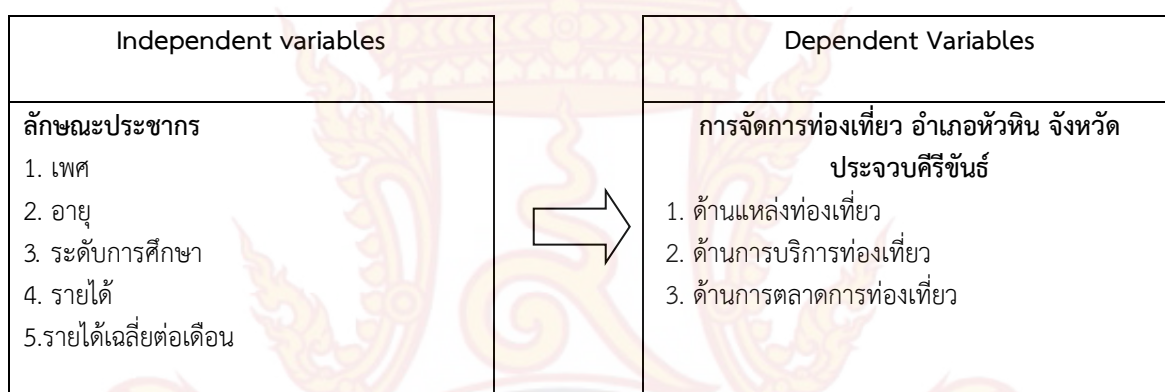
โสพิศ สืบศักดิ์ (2548, หน้า110) ได้ศึกษาเรื่อง “ผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงของประเทศไทยจากการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน” ผลการวิจัย พบว่า การขยายตัวของการลงทุนโดยตรงของประเทศไทยในอาเซียนได้เพิ่มขยายสูงขึ้นหลังจากที่มีการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน เหตุผลก็เนื่องมาจากการที่แต่ละประเทศได้มีโครงสร้างอัตราภาษีที่ลดลง ทำให้ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศสมาชิกสามารถเข้าไปลงทุนได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจากเดิมไม่สามารถลงทุนได้อย่างเต็มที่และยังมีความได้เปรียบเหนือกว่านักลงทุนภายนอกกลุ่มอาเซียน จากผลการวิเคราะห์พบว่า ประเทศที่มีความเหมาะสมในการเข้าไปลงทุนเพื่อขยายฐานการผลิตจาก 5 ประเทศที่ทำการศึกษาพบว่า ประเทศอินโดนีเซียจะมีความเหมาะสมในการลงทุนประเภทอุตสาหกรรมสิ่งทอ เซรามิก เนื่องจากเป็นประเทศที่มีทรัพยากรค่อนข้างเหมาะสมและมีปัจจัยแรงงานเป็นจำนวนมาก ส่วนประเทศมาเลเซียนั้นเป็นแหล่งที่มีปัจจัยที่เหมาะสมในอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม ประเทศเวียดนามควรเลือกลงทุนในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีปัจจัยการผลิตจำกัดอันเนื่องมาจากสภาพภูมิประเทศที่มีสภาพเป็นเกาะ แม้ว่าจะจะเป็นประเทศที่มีอัตราภาษีที่ต่ำก็ตาม ประเทศฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่มีอัตราโครงสร้างอัตราภาษีนำเข้าสูง แม้จะได้สิทธิประโยชน์จากการเข้าเป็นสมาชิกเขตการค้าเสรีอาเซียนแล้วก็ตาม ดังนั้นจึงไม่เหมาะสมที่จะเข้าไปลงทุนใน 2 ประเทศดังกล่าว

ดวงเดือน ตันติเวชกุล (2557, หน้า 102) ได้ศึกษาเรื่อง “การเปิดเสรีในยกรอบของอาเซียนด้านการท่องเที่ยวที่ไทยต้องเผชิญ กรณีศึกษาผู้ประกอบการนำเที่ยวและวิชาชีพมัคคุเทศก์ในประเทศไทย” ผลการวิจัย พบว่า กฎเกณฑ์ภายในของประเทศไทยในการเปิดเสรีการค้าการท่องเที่ยวนั้น เป็นเพียงการเปิดตลาดแบบมีเงื่อนไข ดังนั้นนอกจากประเทศไทยต้องปฏิบัติตามพันธกรณีที่มีแล้วนั้น ยังจะต้องมีการแก้ไขกฎหมายอีกด้วย เช่น แก้ไขพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 ในมาตรา 16-17 และมาตรา 50 ในส่วนของคุณสมบัติผู้ประกอบการนำเที่ยว และการเป็นมัคคุเทศก์ ประกอบกับพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 ที่กำหนดให้อาชีพมัคคุเทศก์เป็นอาชีพสงวนสำหรับคนไทยเท่านั้น การแก้ไขพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 โดยอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาประกอบธุรกิจนำเที่ยวในประเทศไทยได้มากขึ้น และเนื่องจากประเทศไทยมีพันธกรณีในการเปิดเสรีการค้าบริการเพื่อให้เพิ่มมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันตามหลักการเปิดเสรีก้าวหน้าตามลำดับ การวางมาตรการยอมรับร่วมกันในคุณสมบัติ MRA ของผู้ประกอบการนำเที่ยว เพื่อให้มีการควบคุมดูแลและใช้มาตรฐานที่เดียวกันในอาเซียนมากกว่าที่จะสร้างเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทย โดยควรทำการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ทั้งด้านภาษาและมาตรฐานในการให้บริการ ตลอดจนพัฒนาคุณสมบัติด้านการศึกษาของผู้ประกอบการวิชาชีพดังกล่าวให้มีความเป็นสากล

2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วพบว่า การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะมีผลโดยตรงต่อประเทศไทยโดยเฉพาะในด้านการท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญ สิ่งที่เราต้องกลับมาคิดทบทวนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง การปรับปรุงเพื่อยกระดับการท่องเที่ยวในประเทศไทยให้มีมาตรฐานสูงขึ้น ตลอดจนการคุ้มครองดูแลนักท่องเที่ยวให้มีความปลอดภัย ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อการท่องเที่ยวในประเทศไทย ซึ่งถ้าหากทำได้ โอกาสของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของมหานครอาเซียนก็คงไม่ไกลเกินฝัน ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดโดยมีตัวแปรดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

ในบทนี้ว่าด้วยเรื่องระเบียบวิธีวิจัย ประกอบด้วยเนื้อหาในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ แนวทางการวิจัย พื้นที่และประชากรการสร้างเครื่องมือการวิจัย การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยผลของการนำเสนอในแต่ละประเด็นจะนำไปสู่แนวทางการอธิบายและวิเคราะห์ผลการศึกษาในบทต่อไปสำหรับการศึกษาผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยขั้นตอนของระเบียบวิธีวิจัย มีดังนี้

3.1 พื้นที่และประชากรการวิจัย

1. พื้นที่การศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เลือกพื้นที่ศึกษา คือ พื้นที่ในเขตอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีประชากรในพื้นที่จำนวน 155,180 คน ประกอบด้วย ประชาชนในท้องถิ่น จำนวน 72,257 คน พนักงานในสถานบริการที่เกี่ยวข้อง จำนวน 49,556 คน และพนักงานเอกชนจำนวน 33,367 คน (ข้อมูลจากผลสำรวจสิ้นปี พ.ศ. 2558 จากระบบสถิติทางการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)

2. ประชากรการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 155,0180 คน

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม

คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทั้งนี้ผู้วิจัยทำการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ที่มีความคลาดเคลื่อนของการสุ่มร้อยละ 0.05 ได้จำนวนประชากรเป้าหมายที่ต้องการศึกษาทั้งหมด ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนหน่วยของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ที่ระดับ 0.05

จากสูตรของ Taro Yamane จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างดังนี้ เมื่อ $N =$ จำนวนประชากร คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของอำเภอหัวหิน ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 155,180 คน แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{155,180}{1 + 155,180 (0.05)^2}$$

$$n = 399.97 \text{ คน}$$

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปรับเป็นจำนวน 400 คน จำแนกประชากรออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามสัดส่วนของประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม ดังนี้

ตารางที่ 3.1 การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

ลำดับที่	พื้นที่เขตประชากร ในอำเภอหัวหิน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	ประชาชนในท้องถิ่น	72,257	186
2	พนักงานในสถานบริการที่เกี่ยวข้อง	49,556	128
3	พนักงานเอกชน	33,367	86
รวมจำนวน		155,180	400

ที่มา : (ฝ่ายทะเบียนอำเภอหัวหิน, 2558, ไม่ปรากฏเลขหน้า)

3.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยในเชิงปริมาณ จึงใช้ลักษณะของคำถามเป็นคำถามปลายปิด โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา เพื่อนำมาจัดทำแบบสอบถามให้มีความสัมพันธ์กับกรอบการศึกษา โดยได้กำหนดเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 3 ประการ และตัวแปรต้นของการศึกษานี้ ประกอบด้วย

- 1) ด้านแหล่งท่องเที่ยว
- 2) ด้านบริการการท่องเที่ยว
- 3) ด้านตลาดการท่องเที่ยว

ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามหลักการของลิเคิร์ท (Likert's Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

3.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย เพื่อรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยมีวิธีการสร้างดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดการผลกระทบต่อการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยกำหนดนิยาม และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับ และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่จากนั้น นำไปให้อาจารย์ผศ.ดร.วรสิทธิ์ เจริญพุดม อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. การหาค่า IOC โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ดังนี้

- 1) พระครูวัชรสุวรรณาทธ ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- 2) ดร.พรสวรรค์ โรจนพานิช ผู้อำนวยการศูนย์ภาษาและอาเซียนศึกษา
- 3) นายดำริ กำปับนงษ์ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสามร้อยยอด

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คนเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาค่า Reliability ของแบบสอบถามโดยใช้ค่า Cronbachs Alpha = 0.975 ได้ค่า Reliability ของแบบสอบถามมีค่าเชื่อถือสามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงได้ต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือใช้ในการศึกษาตามกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาวิจัยครั้งนี้อย่างเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถามและรวบรวมแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยให้หัวหน้าครอบครัว หรือตัวแทน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน
2. บันทึกข้อมูลเอกสารและข้อมูลแบบสอบถามเพื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติ
3. จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 400 ชุด โดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละชุมชน โดยที่แบบสอบถามได้รับกลับคืนมา และมีความสมบูรณ์ จำนวน 400 ชุด จึงคิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ คือ ค่าแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์แนวทางการจัดการผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน ในภาพรวม และรายด้านสถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้แปรความหมายของข้อมูลต่าง ๆ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้คู่กับค่าเฉลี่ยเพื่อแสดงลักษณะการกระจายของข้อมูล
3. ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมานทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตามโดยใช้สถิติ t-test สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต้นที่มี 2 กลุ่ม และใช้สถิติ One-way ANOVA สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต้นที่มี 3 กลุ่มขึ้นไปและหากพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LSD (Least significant difference test)

บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้จากการสำรวจข้อมูลจากประชากรในเขตของอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในประเด็นของผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการนำเสนอผลการวิเคราะห์สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ คือ

(1) เพื่อศึกษาศึกษาผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

(2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ที่มีข้อมูลครบถ้วน และนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ ซึ่งผลการวิเคราะห์ได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน และขอเสนอ ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ต่อเดือน

4.2 การวิเคราะห์ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

4.3 ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน

4.1 การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ซึ่งปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล (n=400)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1. ชาย	172	43.00
2. หญิง	228	57.00
รวม	400	100.00
2. อายุ		
1. ต่ำกว่า 30 ปี	84	21.00
2. 31-40 ปี	116	29.00
3. 41-50 ปี	142	35.50
4. 51 ปีขึ้นไป	58	14.50
รวม	400	100.00
3. ระดับการศึกษา		
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	96	24.00
2. ปริญญาตรี	263	65.75
3. สูงกว่าปริญญาตรี	41	10.25
รวม	400	100.00
4. อาชีพ		
1. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	115	28.75
2. พนักงานบริษัทเอกชน	53	13.25
3. รับจ้างทั่วไป	149	37.25
4. เกษตรกร	83	20.75
รวม	400	100.00
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
1. 5,000 - 10,000 บาท	68	17.00
2. 10,001 - 15,000 บาท	140	35.00
3. 15,001 - 20,000 บาท	113	28.25
4. สูงกว่า 20,001 บาท	79	19.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.1 ผลการศึกษาพบว่าข้อมูลทั่วไปมี ดังนี้

1) **เพศ** การศึกษาครั้งนี้ รวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า เป็นเพศหญิง จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 57.00 และ เพศชาย จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 43.00 ตามลำดับ

2) **อายุ** การศึกษาครั้งนี้ รวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 35.50 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.00 อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 21.00 และอายุมากกว่า 51 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50 ตามลำดับ

3) **ระดับการศึกษา** การศึกษาครั้งนี้ รวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 65.75 และ รองลงมาคือ การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 และการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.25 ตามลำดับ

4) **อาชีพ** การศึกษาครั้งนี้ รวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 37.25 รองลงมาเป็นอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.75 อาชีพเกษตรกร จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 20.75 และอาชีพพนักงานบริษัท จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.25 ตามลำดับ

5) **รายได้เฉลี่ยต่อเดือน** การศึกษาครั้งนี้ รวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 รองลงมาคือรายได้เฉลี่ยต่อเดือนราย 15,001-20,000 บาท จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.25 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สูงกว่า 20,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 19.75 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00 ตามลำดับ

4.2 การวิเคราะห์ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การวิเคราะห์ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านแหล่งท่องเที่ยว 2) ด้านการบริการท่องเที่ยว 3) ด้านตลาดการท่องเที่ยว ผลการศึกษาปรากฏผลการวิเคราะห์ซึ่งสอดคล้องตามวัตถุประสงค์การศึกษาข้อที่ 1 เพื่อศึกษาผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษารวมเป็น ดังนี้

ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D.=0.82) เมื่อพิจารณาจากรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านแหล่งท่องเที่ยว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.37$, S.D.=0.84) รองลงมาคือ ด้านการบริการท่องเที่ยว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D.=0.80) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านตลาดการท่องเที่ยว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D.=0.78) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่า S.D. ในภาพรวมพบว่าทุกประเด็นมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าข้อมูลผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน มีความเบี่ยงเบนน้อยรายละเอียดตามตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน

ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยว อำเภอหัวหิน	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. แหล่งท่องเที่ยว	4.37	0.84	มากที่สุด
2. การบริการท่องเที่ยว	4.15	0.80	มาก
3. ตลาดการท่องเที่ยว	4.04	0.78	มาก
รวมเฉลี่ย	4.19	0.82	มาก

1) **ด้านแหล่งท่องเที่ยว** ผลการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน ด้านแหล่งท่องเที่ยว ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.84) เมื่อพิจารณาจากรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.88) รองลงมาคือ ส่งเสริมธุรกิจบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.82) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ให้ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมกับประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.61$, S.D.=0.68) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่า S.D. ในภาพรวมพบว่าทุกประเด็นมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าข้อมูลผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน ด้านแหล่งท่องเที่ยว มีความเบี่ยงเบนน้อยรายละเอียดตามตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน
ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยว อำเภอหัวหิน	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว			
1.1 ปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการของโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาระบบฐานข้อมูลภาคบริการโดยรวมของประเทศ	4.23	0.80	มากที่สุด
1.2 สร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของประชาชนในท้องถิ่น	4.02	0.79	มาก
1.3 ให้ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมกับประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว	3.61	0.68	มาก
1.4 ส่งเสริมธุรกิจบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	4.34	0.82	มากที่สุด
1.5 พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	4.45	0.88	มากที่สุด
1.6 ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่	3.78	0.74	มาก
1.7 เพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจตราความปลอดภัยทั้งในและนอกเครื่องบินทุกจุด เพื่อให้เกิดความปลอดภัย	4.13	0.79	มาก
รวมเฉลี่ย	4.37	0.84	มากที่สุด

2) **ด้านการบริการท่องเที่ยว** ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน ด้านการบริการท่องเที่ยว ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.15, S.D.=0.82$) เมื่อพิจารณาจากรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจตราความปลอดภัยทั้งในและนอกเครื่องบินในทุกจุด เพื่อให้เกิดความปลอดภัย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.39, S.D.=0.82$) รองลงมาคือ เสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถปรับตัวเพื่อรองรับผลกระทบต่างๆ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.27, S.D.=0.80$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ภาครัฐบาลได้ดำเนินการช่วยเหลือดูแลนักท่องเที่ยวที่เสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.01, S.D.=0.70$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่า S.D. ในภาพรวมพบว่าทุกประเด็นมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าข้อมูลผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน ด้านการบริการท่องเที่ยว มีความเบี่ยงเบนน้อยรายละเอียดตามตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหินด้านการจัดการบริการท่องเที่ยว

ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
2. ด้านการบริการท่องเที่ยว			
2.1 ติดป้ายประชาสัมพันธ์ ให้นักท่องเที่ยวได้ทราบ ถึงกฎระเบียบและข้อบังคับของสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ	4.11	0.79	มาก
2.2 ฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด	4.09	0.75	มาก
2.3 เสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถปรับตัวเพื่อรองรับผลกระทบต่างๆ	4.27	0.80	มากที่สุด
2.4 ปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการของโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาระบบฐานข้อมูลภาคบริการโดยรวมของประเทศ	4.19	0.81	มาก
2.5 ภาครัฐบาลได้ดำเนินการช่วยเหลือดูแลนักท่องเที่ยวที่เสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บ	4.01	0.70	มาก
2.6 เพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจตราความปลอดภัยทั้งในและนอกเครื่องบินในทุกจุด เพื่อให้เกิดความปลอดภัย	4.39	0.82	มากที่สุด
2.7 สร้างเครือข่ายการให้บริการร่วมกับธุรกิจท่องเที่ยวในต่างประเทศ	4.17	0.78	มาก
2.8 บุคลากรในสายการท่องเที่ยวมีศักยภาพที่ทัดเทียมกัน และมีความสามารถสูงที่จะแข่งขันกับภูมิภาคอื่น	4.04	0.75	มาก
รวมเฉลี่ย	4.15	0.82	มาก

3) ด้านตลาดการท่องเที่ยว ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน ด้านตลาดการท่องเที่ยว ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.04, S.D.=0.78$) เมื่อพิจารณาจากรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สร้างงานสร้างอาชีพ และการพัฒนาอาชีพด้วยอาชีพที่เกิดเนื่องจากการท่องเที่ยว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.26, S.D.=0.82$) รองลงมาคือ ส่งเสริมการใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการพัฒนาสินค้าและบริการ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.19, S.D.=0.81$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ความพร้อมของการดำเนินโครงการเชื่อมโยงเส้นทางรถไฟ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.71, S.D.=0.65$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่า S.D. ในภาพรวมพบว่าทุกประเด็นมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าข้อมูลผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน ด้านตลาดการท่องเที่ยวมีความเบี่ยงเบนน้อย รายละเอียดตามตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน ด้านการจัดการตลาดการท่องเที่ยว

ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยว อำเภอหัวหิน	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
3. ด้านตลาดการท่องเที่ยว			
3.1 กระจายรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นรายได้ที่กระจายไปสู่ประชากรอย่างกว้างขวาง	3.84	0.68	มาก
3.2 สร้างงานสร้างอาชีพ และการพัฒนาอาชีพด้วยอาชีพที่เกิดเนื่องจากการท่องเที่ยว	4.26	0.82	มากที่สุด
3.3 ดำเนินการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการกิจกรรมระหว่างภาครัฐและเอกชน	4.10	0.79	มาก
3.4 ความพร้อมของการดำเนินโครงการเชื่อมโยงเส้นทางรถไฟ	3.71	0.65	ปานกลาง
3.5 การขยายถนนให้เชื่อมโยงและเพียงพอเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว	4.14	0.80	มาก
3.6 ส่งเสริมการใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการพัฒนาสินค้าและบริการ	4.19	0.81	มาก
3.7 พัฒนามาตรฐานธุรกิจและวิชาชีพให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล	3.82	0.69	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	4.04	0.78	มาก

4.3 ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน

ผลการทดสอบสมมติฐาน และวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน ซึ่งสอดคล้องตามวัตถุประสงค์การศึกษาข้อที่ 2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน จำแนกตามเพศ

ผลกระทบการเปิดการค้าเสรี อาเซียน	ชาย		หญิง		T	SIG
	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน		
1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว	3.89	0.776	4.15	0.722	1.565	0.011
2. ด้านการบริการท่องเที่ยว	0.90	0.820	4.10	0.765	1.875	0.062
3. ด้านตลาดการท่องเที่ยว	3.89	0.759	4.13	0.753	1.382	0.018
เฉลี่ย	3.89	0.750	4.13	0.709	1.382	0.018

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.6 ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมเพศชายมีค่าเฉลี่ย 3.89 เพศหญิงมีค่าเฉลี่ย 4.13 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทุกด้าน ทั้งด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการท่องเที่ยว และด้านตลาดการท่องเที่ยว

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน โดยเฉลี่ย และรายด้าน จำแนกตามกลุ่มอายุ (ต่ำกว่า 30 ปี, 31-40 ปี, 41-50 ปี, 51 ปีขึ้นไป)

ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียน	แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	SIG
1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	4.43	5	1.108	1.935	0.099
	ภายในกลุ่ม	23.42	395	0.561		
	รวม	27.86	400			
2. ด้านการบริการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	5.88	5	1.471	2.392	0.052
	ภายในกลุ่ม	35.25	395	0.615		
	รวม	41.13	400			
3. ด้านตลาดการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	4.22	5	1.057	1.840	0.122
	ภายในกลุ่ม	26.35	395	0.574		
	รวม	30.58	400			
เฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	4.55	5	1.139	2.156	0.075
	ภายในกลุ่ม	16.27	395	0.529		
	รวม	20.83	400			

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จำแนกตามอายุ โดยเฉลี่ย ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 2.156$, $Sig = 0.075$) เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทุกด้าน ทั้งด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการท่องเที่ยว และด้านตลาดการท่องเที่ยว จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของผลกระทบเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน โดยเฉลี่ย และรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา (ต่ำกว่าปริญญาตรี, ปริญญาตรี, สูงกว่าปริญญาตรี)

ผลกระทบเปิดการค้าเสรีอาเซียน	แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	SIG
1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	4.06	4	2.028	1.637	0.028
	ภายในกลุ่ม	23.80	396	0.558		
	รวม	27.86	400			
2. ด้านการบริการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	4.67	4	2.335	1.799	0.024
	ภายในกลุ่ม	36.46	396	0.615		
	รวม	41.13	400			
3. ด้านตลาดการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	2.91	4	1.455	1.530	0.082
	ภายในกลุ่ม	27.67	396	0.575		
	รวม	30.58	400			
เฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	3.74	4	1.874	1.553	0.030
	ภายในกลุ่ม	17.07	396	0.527		
	รวม	20.83	400			

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบผลกระทบเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยเฉลี่ยไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 1.553$, $Sig = 0.030$) เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทุกด้าน ทั้งด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการท่องเที่ยว และด้านตลาดการท่องเที่ยว จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน โดยเฉลี่ย และรายด้าน จำแนกตามอาชีพ (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ, พนักงานบริษัทเอกชน, รับจ้างทั่วไป, และเกษตรกร)

ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียน	แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	SIG
1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	2.86	3	0.715	1.259	0.287
	ภายในกลุ่ม	25.00	397	0.568		
	รวม	27.86	400			
2. ด้านการบริการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	3.70	3	0.927	1.484	0.208
	ภายในกลุ่ม	37.43	397	0.625		
	รวม	41.13	400			
3. ด้านตลาดการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	3.97	3	0.993	1.726	0.145
	ภายในกลุ่ม	26.61	397	0.536		
	รวม	30.58	400			
เฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	3.37	3	0.845	1.528	0.180
	ภายในกลุ่ม	17.46	397	0.535		
	รวม	20.83	400			

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จำแนกตามอาชีพ โดยเฉลี่ย ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 1.528$, $Sig = 0.180$) เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทุกด้าน ทั้งด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการท่องเที่ยว และด้านตลาดการท่องเที่ยว จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน โดยเฉลี่ย และรายด้าน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน (ต่ำกว่า 10,000บาท, 10,001-15,000บาท, 15,001-20,000 บาท, สูงกว่า 20,001 บาท)

ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียน	แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	SIG
1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	5.65	2	1.885	1.049	0.180
	ภายในกลุ่ม	22.21	398	0.553		
	รวม	27.86	400			
2. ด้านการบริการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	3.21	2	2.406	1.970	0.109
	ภายในกลุ่ม	37.92	398	0.606		
	รวม	41.13	400			
3. ด้านตลาดการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	3.95	2	1.319	1.302	0.178
	ภายในกลุ่ม	26.63	398	0.573		
	รวม	30.58	400			
เฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	4.13	2	1.812	1.470	0.117
	ภายในกลุ่ม	16.70	398	0.522		
	รวม	20.83	400			

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน โดยเฉลี่ย ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 1.470$, $Sig = 0.117$) เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทุกด้าน ทั้งด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการท่องเที่ยว และด้านตลาดการท่องเที่ยว จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4.11 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน และวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล ในด้านต่าง ๆ โดยเฉลี่ย และรายด้าน

แนวทางการจัดการผลกระทบ การเปิดการค้าเสรีอาเซียน	เพศ	อายุ	การศึกษา	อาชีพ	รายได้ ต่อเดือน
	Sig	Sig	Sig	Sig	Sig
1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว	0.011	0.099	0.028	0.287	0.180
2. ด้านการบริการท่องเที่ยว	0.062	0.052	0.024	0.208	0.109
3. ด้านตลาดการท่องเที่ยว	0.018	0.122	0.082	0.145	0.178
เฉลี่ย	0.018	0.075	0.030	0.180	0.117

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน โดยเฉลี่ยและรายด้าน จำแนกตามตัวแปร ลักษณะส่วนบุคคล สรุปผลดังนี้

1. เพศ พบว่า โดยเฉลี่ยและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
2. อายุ พบว่า โดยเฉลี่ยและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
3. การศึกษา พบว่า โดยเฉลี่ยและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
4. อาชีพ พบว่า โดยเฉลี่ยและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
5. รายได้ต่อเดือน พบว่า โดยเฉลี่ยและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน และวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล ในด้านต่าง ๆ โดยเฉลี่ย และรายด้าน

สมมติฐานที่	ต้นแปรต้น	ตัวแปรตาม	สถิติทดสอบ	ค่าระดับนัยสำคัญ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
1	เพศ	ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน	F-test	Sig	-	✓
2	อายุ	ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน	F-test	Sig	-	✓
3	การศึกษา	ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน	F-test	Sig	-	✓
4	อาชีพ	ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน	F-test	Sig	-	✓
5	รายได้ต่อเดือน	ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน	F-test	Sig	-	✓

สรุปว่าปัจจัยลักษณะประชากร ของกลุ่มตัวอย่างได้ส่งผลสะท้อนถึงความห่วงใยของผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในระดับมากที่สุดไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาครั้งนี้ ภาครัฐควรนำไปศึกษาหาแนวทางกำหนดนโยบายสาธารณะเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะการวิจัย

การวิจัยในเรื่อง “ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ได้กำหนดวัตถุประสงค์ขึ้น 2 ประการ คือ 1) ศึกษาผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งประกอบด้วย ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการท่องเที่ยว และด้านตลาดการท่องเที่ยว 2) ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน

5.1 สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง “ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ประชากรในเขตพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 400 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ ประชากรกลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนที่อาศัยในเขตของ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยทาโรยามาเน่ (Yamane Taro, 1970, pp. 886) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยใช้เครื่องมือในการศึกษาจำนวน 2 ตอน กล่าวคือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน โดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 57.00 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ขึ้นไป จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 35.50 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 65.75 ประชากร ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 37.25 และส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 มากที่สุดจากการศึกษาซึ่งผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยสอดคล้องตามวัตถุประสงค์การศึกษา ได้ดังนี้

5.1.1 ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งประกอบด้วย ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการท่องเที่ยว และด้านตลาดการท่องเที่ยว ในภาพรวมมีความคิดเห็นต่อผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหินอยู่ในระดับมากทุกดัชนี โดยเฉพาะด้านแหล่งท่องเที่ยว ที่ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปิดการค้าเสรีอาเซียนมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการบริการท่องเที่ยว และด้านตลาดการท่องเที่ยว ตามลำดับ ผลการศึกษาดังรายละเอียดดังนี้

1) ด้านแหล่งท่องเที่ยว จากการวิเคราะห์ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน ด้านแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ส่งเสริมธุรกิจบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ให้ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมกับประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

2) ด้านการบริการท่องเที่ยว จากการวิเคราะห์ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน ด้านการบริการท่องเที่ยว ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจตราความปลอดภัยทั้งในและนอกเครื่องบินทุกจุด เพื่อให้เกิดความปลอดภัย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ เสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถปรับตัวเพื่อรองรับผลกระทบต่าง ๆ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ภาครัฐบาลได้ดำเนินการช่วยเหลือดูแลนักท่องเที่ยวที่เสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3) ด้านตลาดการท่องเที่ยว จากการวิเคราะห์ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน ด้านตลาดการท่องเที่ยว ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สร้างงานสร้างอาชีพ และการพัฒนาอาชีพด้วยอาชีพที่เกิดต่อเนื่องจากการท่องเที่ยว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ส่งเสริมการใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการพัฒนาสินค้า และบริการ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ความพร้อมของการดำเนินโครงการเชื่อมโยงเส้นทางรถไฟ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

5.1.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน มีรายละเอียดผลการศึกษาดังนี้

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน

โดยเฉลี่ยและรายด้าน จำแนกตามตัวแปร ลักษณะส่วนบุคคล สรุป ผลดังนี้

1. เพศ พบว่า โดยเฉลี่ยและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
2. อายุ พบว่า โดยเฉลี่ยและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
3. การศึกษา พบว่า โดยเฉลี่ยและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
4. อาชีพ พบว่า โดยเฉลี่ยและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
5. รายได้ต่อเดือน พบว่า โดยเฉลี่ยและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

สรุปได้ว่า ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า อำเภอหัวหินมีการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และยังส่งเสริมธุรกิจบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีการเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจตราความปลอดภัยทั้งในและนอกเครื่องบินทุกจุด เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ และส่งผลให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพ และการพัฒนาอาชีพด้วยอาชีพที่เกิดต่อเนื่องจากการท่องเที่ยว ทำให้ประชาชนในเขตอำเภอหัวหินมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

5.2 การอภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง “ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ผู้ศึกษาจะขออภิปรายผลตามประเด็น ดังนี้

5.2.1 ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหินอภิปรายผลดังนี้

1. ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน ด้านแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ส่งเสริมธุรกิจบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ให้ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมกับประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน ด้านการบริการท่องเที่ยว ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจตราความปลอดภัยทั้งในและนอกเครื่องบินทุกจุด เพื่อให้เกิดความปลอดภัย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ เสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถปรับตัวเพื่อรองรับผลกระทบต่าง ๆ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ภาครัฐบาลได้ดำเนินการช่วยเหลือดูแลนักท่องเที่ยวที่เสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3) ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน ด้านตลาดการท่องเที่ยว ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สร้างงานสร้างอาชีพ และการพัฒนาอาชีพด้วยอาชีพที่เกิดต่อเนื่องจากการท่องเที่ยว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ส่งเสริมการใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการพัฒนาสินค้า และบริการ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ความพร้อมของการดำเนินโครงการเชื่อมโยงเส้นทางรถไฟ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยอรุณช โกลล และ โชคชัย สุทธาเวศ (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” ผลการวิจัยพบว่า การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งเป็นอนาคตอันใกล้นี้จำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยจะต้องเตรียมความพร้อมในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการจัดการ ด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากในอดีตที่ผ่านมาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สร้างชื่อเสียงและรายได้ให้แก่ประเทศเป็นอย่างมาก เมื่อเริ่มการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีแนวโน้มว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจะเพิ่มปริมาณมากขึ้น ดังนั้นจึงควรให้ความสนใจและเตรียมความพร้อมด้านท่องเที่ยวโดยเฉพาะด้านนโยบายและการจัดการ ควรหันมาให้ความสนใจการจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยการกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์และการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว เพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาด และยังคงรักษาเอกลักษณ์ของธรรมชาติและวัฒนธรรมไว้ หรือเพื่อให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด ซึ่งการจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานราชการ องค์กร ภาคเอกชน เครือข่ายต่าง ๆ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในท้องถิ่น และการพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นควบคู่กัน นอกจากนี้ยังควรพิจารณาและทบทวนถึงผลงานด้านวิชาการและการวิจัยที่ผ่านมาในประเด็นที่เกี่ยวข้อง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

5.2.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน

1. **จำแนกตามเพศ** ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน จำแนกตามเพศ พบว่า โดยเฉลี่ยและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพีรยุทธ์ พัฒน์ธณานนท์ (2558, หน้า 95) ได้ศึกษาเรื่อง “ผลกระทบของการเปิดเสรีในอุตสาหกรรมบริการ

ของอาเซียนที่มีต่อธุรกิจนำเข้าในประเทศไทย” ผลการวิจัย พบว่า การเปิดเสรีด้านการค้าสินค้าและการค้าบริการ 12 สาขา อันได้แก่ สาขาผลิตผลเกษตร สาขาประมง สาขาผลิตภัณฑ์ยาง สาขาสิ่งทอ สาขายานยนต์ สาขาผลิตภัณฑ์ไม้ สาขาอิเล็กทรอนิกส์ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ สาขาสุขภาพ สาขาการท่องเที่ยว สาขาการบินและสาขาโลจิสติกส์ มีผลให้ธุรกิจนำเข้าเกี่ยวพลอยได้รับผลกระทบต่อธุรกิจนำเข้าเกี่ยวในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านมัคคุเทศก์ ด้านนักท่องเที่ยว ด้านผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยว ด้านผู้ประกอบการและด้านรัฐ การค้าเสรีด้านบริการทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานและการลงทุนในภูมิภาคอาเซียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของกับธุรกิจนี้จึงจำเป็นต้องพัฒนาความรู้และความสามารถของตนเพื่อให้ได้ความได้เปรียบในการแข่งขัน ซึ่งมาตรการดังกล่าวต้องอาศัยความสนับสนุนจากรัฐ

2. จำแนกตามกลุ่มอายุ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน จำแนกตามอายุ พบว่า โดยเฉลี่ยและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดาริษา ศิริสมบัติ (2549, หน้า 5) ได้ศึกษาเรื่อง “ผลกระทบของความผูกพันรัฐสาขาการท่องเที่ยวในข้อตกลง GATS ของประเทศกลุ่มอาเซียนที่มีต่อกฎหมายไทย” ผลการศึกษาพบว่า ประเทศไทยจัดแจ้งความผูกพันตลาดสาขาบริการท่องเที่ยวมากกว่าสมาชิกอื่นในอาเซียน และพบว่า ไทยมีความได้เปรียบในด้านศักยภาพของการสร้างรายได้มากกว่าประเทศอื่นในอาเซียน นอกจากนี้ยังพบว่า การเปิดตลาดของสมาชิกกลุ่มอาเซียนมีผลกระทบต่อกฎหมายไทยเพียงเล็กน้อย กล่าวคือกฎหมายบางฉบับมีบทบัญญัติที่เป็นการสร้างอุปสรรคหรือเป็นข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาดและการปฏิบัติเยี่ยงคนงานต่อแรงงานต่างด้าว หรือผู้ประกอบการธุรกิจที่มีสัญชาติต่างด้าว เนื่องจากกฎหมายบางฉบับกำหนดอาชีพที่สงวนไว้สำหรับคนสัญชาติไทยเท่านั้นที่จะประกอบธุรกิจหรืออาชีพดังกล่าวได้ อย่างไรก็ตามผลการวิเคราะห์พบว่า กฎหมายส่วนใหญ่ไม่เป็นการสร้างอุปสรรคหรือสร้างข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด

3. จำแนกตามการศึกษา ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยเฉลี่ยและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโสพิศ สืบศักดิ์ (2548, หน้า 110) ได้ศึกษาเรื่อง “ผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงของประเทศไทยจากการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน” ผลการวิจัยพบว่า การขยายตัวของการลงทุนโดยตรงของประเทศไทยในอาเซียนได้เพิ่มขยายสูงขึ้นหลังจากที่มีการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน เหตุผลก็เนื่องมาจากการที่แต่ละประเทศได้มีโครงสร้างอัตราภาษีที่ลดลงทำให้ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศสมาชิกสามารถเข้าไปลงทุนได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจากเดิมไม่สามารถลงทุนได้อย่างเต็มที่และยังมีความได้เปรียบเหนือกว่านักลงทุนภายนอกกลุ่มอาเซียน จากผลการวิเคราะห์พบว่า ประเทศที่มีความเหมาะสมในการเข้าไปลงทุนเพื่อขยายฐานการผลิตจาก 5 ประเทศที่ทำการศึกษาพบว่าประเทศอินโดนีเซียจะมีความเหมาะสมในการลงทุนประเภทอุตสาหกรรมสิ่งทอ เซรามิค เนื่องจากเป็นประเทศที่มีทรัพยากรค่อนข้างเหมาะสมและมีปัจจัยแรงงานเป็นจำนวนมาก ส่วนประเทศมาเลเซียนั้นเป็นแหล่งที่มีปัจจัยที่เหมาะสมในอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม

ประเทศเวียดนามควรเลือกลงทุนในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีปัจจัยการผลิตจำกัดอันเนื่องมาจากสภาพภูมิประเทศที่มีสภาพเป็นเกาะ แม้ว่าจะเป็นประเทศที่มีอัตราภาษีที่ต่ำก็ตาม ประเทศฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่มีอัตราโครงสร้างอัตราภาษีนำเข้าสูง แม้จะได้สิทธิประโยชน์จากการเข้าเป็นสมาชิกเขตการค้าเสรีอาเซียนแล้วก็ตาม ดังนั้นจึงไม่เหมาะสมที่จะเข้าไปลงทุนใน 2 ประเทศดังกล่าว

4. จำแนกตามอาชีพ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน จำแนกตามอาชีพ พบว่า โดยเฉลี่ยและรายได้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงเดือน ตันติเวชกุล (2557, หน้า 102) ได้ศึกษาเรื่อง “การเปิดเสรีในกรอบของอาเซียนด้านการท่องเที่ยวที่ไทยต้องเผชิญ กรณีศึกษาผู้ประกอบการนำเที่ยวและวิชาชีพมัคคุเทศก์ในประเทศไทย” ผลการวิจัย พบว่า กฎเกณฑ์ภายในของประเทศไทยในการเปิดเสรีการค้าการท่องเที่ยว นั้น เป็นเพียงการเปิดตลาดแบบมีเงื่อนไข ดังนั้นนอกจากประเทศไทยต้องปฏิบัติตามพันธกรณีที่มีแล้วนั้น ยังจะต้องมีการแก้ไขกฎหมายอีกด้วย เช่น แก้ไขพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 ในมาตรา 16-17 และมาตรา 50 ในส่วนของคุณสมบัติผู้ประกอบการนำเที่ยว และการเป็นมัคคุเทศก์ ประกอบกับพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 ที่กำหนดให้อาชีพมัคคุเทศก์เป็นอาชีพสงวนสำหรับคนไทยเท่านั้น การแก้ไขพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 โดยอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาประกอบธุรกิจนำเที่ยวในประเทศไทย ได้มากขึ้น และเนื่องจากประเทศไทยมีพันธกรณีในการเปิดเสรีการค้าบริการเพื่อให้เพิ่มมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันตามหลักการเปิดเสรีก้าวหน้าตามลำดับ การวางมาตรการยอมรับร่วมกันในคุณสมบัติ MRA ของผู้ประกอบการนำเที่ยว เพื่อให้มีการควบคุมดูแลและใช้มาตรฐานที่ตีร่วมกันในอาเซียน มากกว่าที่จะสร้างเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทย โดยควรทำการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ทั้งด้านภาษาและมาตรฐานในการให้บริการตลอดจนพัฒนาคุณสมบัติด้านการศึกษาของผู้ประกอบการวิชาชีพดังกล่าวให้มีความเป็นสากล

5. จำแนกตามรายได้ต่อเดือน ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า โดยเฉลี่ยและรายได้นั้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฤทธิ อนุจรพันธ์ (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ” ผลการศึกษา พบว่า ผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้จ่ายที่ดิน สภาพเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนโดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่เขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน ซึ่งพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดซึ่งในการวิเคราะห์ได้นำแผนที่ใช้ที่ดินในช่วงปี พ.ศ.2523 กับปี พ.ศ.2540 นำมาวางซ้อนทับเพื่อที่จะศึกษาหาความเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายที่ดิน และพื้นที่ที่มีการขยายตัวของชุมชนเมืองเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน และได้ทำการเก็บข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 265 ชุด กับกลุ่มประชากร 3 กลุ่ม ได้แก่ นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และประชากรท้องถิ่น ผลที่ได้จากการศึกษาทำให้ทราบว่า การส่งเสริมการ

ท่องเที่ยวทำให้เกิดผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมในด้านการเปลี่ยนแปลงทั้ง 3 ด้านเนื่องจากปริมาณนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอนมีมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นของพื้นที่ย่านการค้าและบริการแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งในปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ที่ตั้ง อยู่บริเวณริมถนนสายหลักได้เปลี่ยนจากที่อยู่อาศัยเป็นพื้นที่พื้นที่การค้าและบริการซึ่งส่งผลให้เกิดการสร้างงานและสร้างรายได้แก่ประชากรในท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อมจากปริมาณนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นรวมทั้งการเข้ามาประกอบกิจการค้าขายและบริการของคนต่างถิ่นทำให้จำนวนประชากรในเขตเทศบาลมีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้พื้นที่เกิดปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ 2 ด้าน คือปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นในเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน และปัญหาน้ำเสียจากการปล่อยน้ำทิ้งของพื้นที่พักอาศัย อาคารพาณิชย์ และโรงแรมต่าง ๆ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

จากผลการวิจัย พบว่า ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหินอยู่ในระดับที่มาก โดยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนมีผลต่อการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน อันมีผลกระทบที่ทำให้การจัดการธุรกิจท่องเที่ยว ทั้งในด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการท่องเที่ยว ด้านตลาดการท่องเที่ยว ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวอำเภอหัวหินควรดำเนินการดังนี้

1. ควรส่งเสริมการใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการพัฒนาสินค้าและบริการ
2. ควรส่งเสริมการลงทุนในธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ โดยอาศัยความได้เปรียบของทำเลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศ ความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ความเป็นไทย
3. ควรเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือของธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการลงทุนในตลาดต่างประเทศ เพื่อสนับสนุนการขยายตลาดของธุรกิจบริการที่มีศักยภาพของไทย
4. ควรพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีทักษะการบริหารและความเชี่ยวชาญในสายอาชีพ และพัฒนามาตรฐานธุรกิจและวิชาชีพให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล
5. ควรปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการของโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาระบบฐานข้อมูลภาคบริการโดยรวมของประเทศ
6. ควรส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และกระแสความต้องการของตลาดโลก เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงศึกษาเรียนรู้ ประวัติศาสตร์วัฒนธรรม และสัมผัสวิถีชีวิตชุมชน
7. ควรเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถปรับตัวเพื่อรองรับผลกระทบต่าง ๆ

5.3.2 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นการเปิดเสรีในด้านการค้า การบริการ การลงทุน การเคลื่อนย้ายเงินทุน และด้านแรงงาน ภาคการท่องเที่ยวเป็นเพียงส่วนหนึ่งของภาคบริการเท่านั้น จึงยังคงมีประเด็นทางการศึกษาเกี่ยวกับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเหลือให้ศึกษาอีกหลายประเด็น การศึกษาครั้งต่อไปจึงควรที่จะทำการศึกษาประเด็นอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อให้ครอบคลุมถึงผลกระทบด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยต่อการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

บรรณานุกรม

- กนกพล ทิมางกูร. (2552). *การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน*. พิมพ์ครั้งที่ 1. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (2545). *การสร้างและประมวลแบบประเมินตนเอง: เข้มทิศชี้นำทิศทางให้ทันพัฒนาองค์กรไปสู่ผลสำเร็จได้อย่างฉับไว*. กรุงเทพฯ: กระทรวงอุตสาหกรรม.
- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2552). *ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงพาณิชย์.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ 2555-2559*. (ระบบออนไลน์. แหล่งที่มา: www.tceb.or.th)
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2543). *คู่มือแนวทางการบริหารและการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลและสภาตำบล*. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- กุลวรา สุวรรณพิมล. (2548). *หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ: ไทยอนุเคราะห์ไทย.
- คณาธิป สุขเจริญ. (2540). *ผลกระทบของการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการค้าระหว่างประเทศไทยกับ 5 ประเทศสมาชิกในกลุ่ม*. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คมคิด งามวิริยะพงศ์. (2546). *ผลกระทบทางด้านการค้าและสวัสดิการภายหลังจากการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน*. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการการท่องเที่ยวและกีฬา. (2540). *การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและให้เกิด ศักยภาพในการแข่งขันในยุคของการค้าเสรี*. กองกรรมาธิการ. สำนักเลขาธิการวุฒิสภา.
- คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2554). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด 2555-2559*. กรุงเทพมหานคร : สหมิตรพลันดีแอนด์พับลิชชิง.
- จิตาภา ช่วยพันธ์. (2556). *การเปิดเสรีภาคบริการภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: ไทยได้อะไร*. กรุงเทพฯ : ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- จิราวัฒน์ ใจสำราญ. (2543). *การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2542). *การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชาญชัย ชื่นรำพันธ์. (2552). *อุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.
- ชุมสาย และณีนัน พรหมโยธี. (2527). *การจัดการและการตลาดบริการ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ดวงเดือน ตันติเวชกุล (2557). *การเปิดเสรีในกรอบของอาเซียนด้านการท่องเที่ยวที่ไทยต้องเผชิญกรณีศึกษาผู้ประกอบการนำเที่ยวและวิชาชีพคูกเทศก์ในประเทศไทย*. การศึกษาอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

บรรณานุกรม (ต่อ)

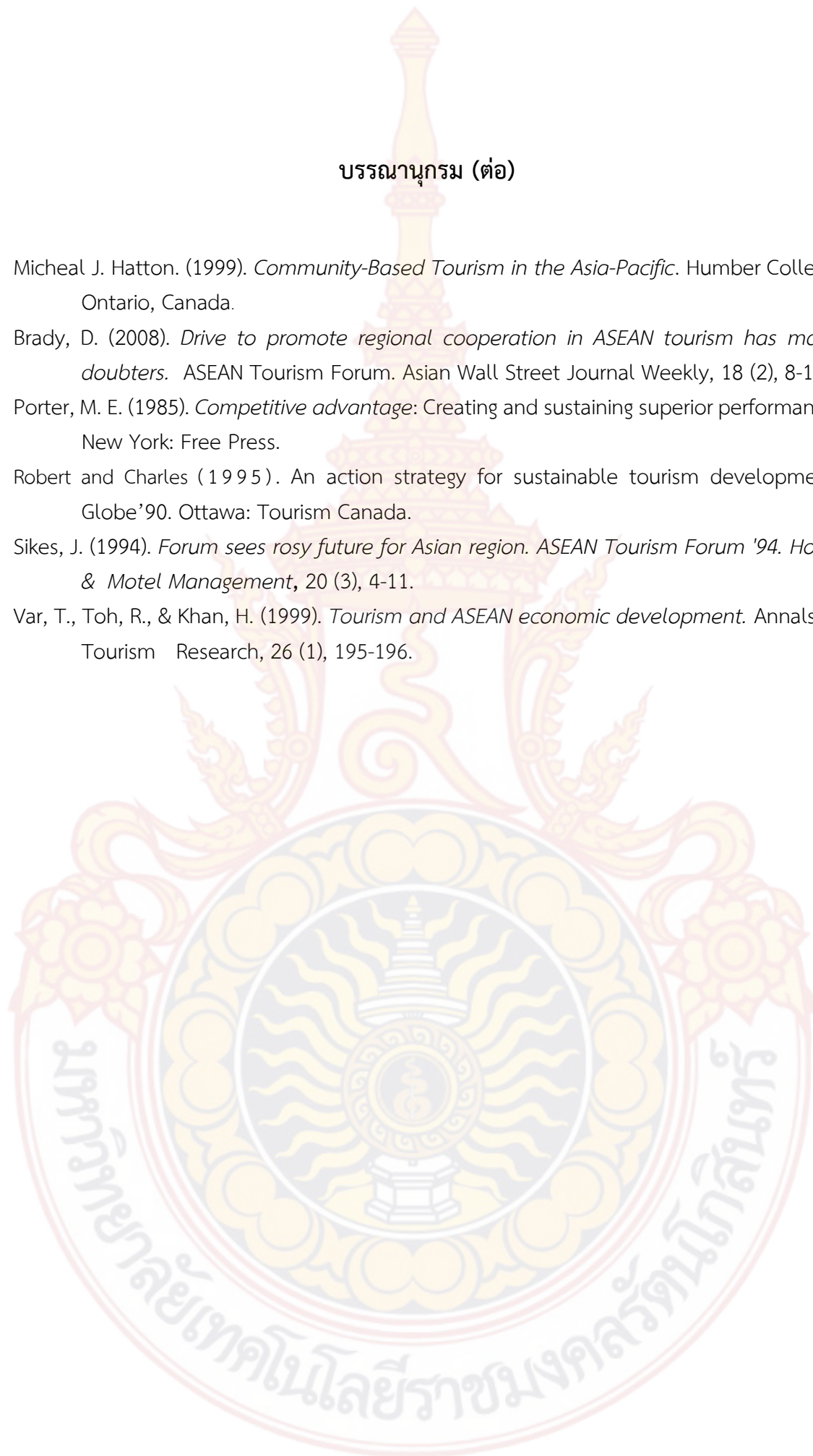
- ดาริษา ศิริสมบัติ (2549). ผลกระทบของความผูกพันรัฐสาขาการท่องเที่ยวในข้อตกลง GATS ของประเทศ กลุ่มอาเซียนที่มีต่อกฎหมายไทย. ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัย นานาชาติแสตมฟอร์ด.
- ธร สุนทรายุทธ, (2554). ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภูมิศาสตร์คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นพรัตน์ สุรพฤกษ์. (2530). แนวคิดในการพัฒนามนุษย์ในองค์การ มิติใหม่ของการบริหารงานบุคคลใน ภาครัฐบาลการเมืองค่านิยมและการจัดการทรัพยากรในองค์การ. กรุงเทพฯ: ไทยพัฒนาพานิช.
- นิคม จารุณณี. (2544). การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ โอ.เอส. พรินติ้งเฮาส์.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2542). การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. แผนยุทธศาสตร์การตลาดด้านการท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2555-2558. เชียงใหม่: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปทุมทริก สมิตติ. (2553). การพัฒนาศักยภาพกำลังแรงงานเพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน กรณีศึกษาการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีด้านโลจิสติกส์. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกัน ราชอาณาจักร.
- พลอยศรี โปราณานนท์. (2544). อุตสาหกรรมท่องเที่ยวกับผลกระทบต่อวัฒนธรรม. วารสาร ศิลปวัฒนธรรม.
- พัชรราวลัย วงศ์บุญสิน. (2555). การพัฒนาบุคลากรและผลิตภาพบุคลากรเพื่อรองรับการเปิดเสรี อาเซียน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พีรยุทธ์ พัฒนธณยานนท์ (2558). ผลกระทบของการเปิดเสรีในอุตสาหกรรมบริการของอาเซียนที่มีต่อ ธุรกิจนำเที่ยวในประเทศไทย. รายงานการศึกษาอิสระรัฐ. ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ราชบัณฑิตสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์ พัблиเคชั่นส์.
- รัฐพร ตรีนรงค์. (2540). แนวทางในการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยภายใต้ ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ. กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รำไพพรรณ แก้วสุริยะ. (2544). เศรษฐศาสตร์ภูมิภาคและเมือง หน่วยที่) 9-15. นนทบุรี: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วรรณ วังวานิช. (2539). การวิจัยเชิงบูรณาการแบบองค์รวม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาริชต์ มัชยมบุรุษ. (2552). การบริหารทรัพยากรบุคคลในทศวรรษหน้า. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วิทยา ด้านธำรงกุล. (2546). *กลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิเชียร วิทยาอุดม. (2548). *การเปลี่ยนแปลงสังคมและวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วันชัย มีชาติ. (2550). *ผลกระทบจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (2555). *ศึกษาการสร้างกลไกมาตรการ และองค์ความรู้ของสังคมเพื่อสร้างการปรับตัวของประชาชนอาเซียน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- สถาบันพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว. (2555). *ข้อตกลงร่วมกันว่าด้วยการยอมรับคุณสมบัติบุคลากรวิชาชีพการท่องเที่ยวอาเซียน 32 ตำแหน่งงาน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- สมเกียรติ ตริรัตน์พันธ์. (2555). *แผนงานแห่งชาติสำหรับการก้าวสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี 2558*. กรุงเทพฯ: กระทรวงพาณิชย์.
- สุพรรณิกา แก้วเกิดสี. (2549). *ผลของเขตการค้าเสรีอาเซียนต่อกระบวนการใช้แรงงานในอุตสาหกรรมรองเท้า: แรงงานกำลังจะกลายเป็นช่างรองเท้าหรือลูกจ้างผลิตรองเท้า*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- สุรีย์ บุญญาพวงศ์. (2539). *การจัดการทรัพยากรบุคคล*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสพิศ สืบศักดิ์ (2548). *ผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงของประเทศไทยจากการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขายุทธศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพมหานคร.
- อรนุช โกศล และ โชคชัย สุทธาเวช (2556). *การจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- อรรวรรณ สีลาวนิช. (2554). *ความพร้อมของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์กับการเข้าสู่ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน*. สารนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต. หลักสูตรพัฒนาแรงงานและสวัสดิการ มหาบัณฑิต. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- อัทธ์ พิศาลวานิช. (2555). *การวิเคราะห์ศักยภาพการแข่งขันของแรงงานวิชาชีพจากการเปิดเสรีภาคบริการภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ฤทธิ อนุจรพันธ์. (2553). *ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่ออำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน*. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- Aronson, Lars. (2000). *The Development of Sustainable Tourism*. London: Bath Press. Atlanta, Georgia State University Press.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Micheal J. Hatton. (1999). *Community-Based Tourism in the Asia-Pacific*. Humber College. Ontario, Canada.
- Brady, D. (2008). *Drive to promote regional cooperation in ASEAN tourism has many doubters*. ASEAN Tourism Forum. Asian Wall Street Journal Weekly, 18 (2), 8-16.
- Porter, M. E. (1985). *Competitive advantage: Creating and sustaining superior performance*. New York: Free Press.
- Robert and Charles (1995). *An action strategy for sustainable tourism development: Globe'90*. Ottawa: Tourism Canada.
- Sikes, J. (1994). *Forum sees rosy future for Asian region*. ASEAN Tourism Forum '94. *Hotel & Motel Management*, 20 (3), 4-11.
- Var, T., Toh, R., & Khan, H. (1999). *Tourism and ASEAN economic development*. *Annals of Tourism Research*, 26 (1), 195-196.

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง : ผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยว
ของอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คำชี้แจง : แบบสอบถาม

1. แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาเรื่อง “ผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ซึ่งท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่านอย่างแท้จริงให้ครบถ้วนทุกข้อคำถาม คำตอบของท่านผู้วิจัยจะรักษาไว้เป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่านหรือหน่วยงานที่ท่านรับผิดชอบ เนื่องจากผู้วิจัยจะนำคำตอบของท่านไปใช้วิเคราะห์ในภาพรวมเท่านั้น

2. แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียน

ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความเมตตาอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาว เนาวรัตน์ เหล่าวีระกุล

นักศึกษาปริญญาโทหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามในเขตอำเภอกุยเหนือ อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่าง และเสนอความคิดเห็นในช่องว่างที่เตรียมไว้ในแบบสอบถาม

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. ต่ำกว่า 30 ปี 2. 31 - 40 ปี

3. 41 - 50 ปี 2. มากกว่า 51 ปี

3. ระดับการศึกษา

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี

2. ปริญญาตรี

3. สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

1. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ 2. พนักงานบริษัทเอกชน

3. รับจ้างทั่วไป 4. เกษตรกรรม

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

1. ต่ำกว่า 10,000 บาท 2. 10,001 - 15,000 บาท

3. 15,001 - 20,000 บาท 4. สูงกว่า 20,001 บาท

ตอนที่ 2 แบบสอบถามของผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน
คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่าง และเสนอความคิดเห็นในช่องว่างที่เตรียมไว้
 ในแบบสอบถาม

- 5 มีความคิดเห็นต่อผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียน ในระดับมากที่สุด
- 4 มีความคิดเห็นต่อผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียน ในระดับมาก
- 3 มีความคิดเห็นต่อผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียน ในระดับปานกลาง
- 2 มีความคิดเห็นต่อผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียน ในระดับน้อย
- 1 มีความคิดเห็นต่อผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียน ในระดับน้อยที่สุด

ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1 แหล่งท่องเที่ยว					
1.1 ปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการของโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาระบบฐานข้อมูลภาคบริการโดยรวมของประเทศ					
1.2 สร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของประชนในท้องถิ่นอยู่ในระดับใด					
1.3 ให้ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมกับประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว					
1.4 ส่งเสริมธุรกิจบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม					
1.5 พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม					
1.6 ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่					
1.7 เพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจตราความปลอดภัยทั้งในและนอกเครื่องแบบในทุกจุด เพื่อให้เกิดความปลอดภัย					
2. การบริการท่องเที่ยว					
2.1 ติดป้ายประชาสัมพันธ์ ให้นักท่องเที่ยวได้ทราบ ถึงกฎระเบียบและข้อบังคับของสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ					
2.2 ฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด					
2.3 เสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถปรับตัวเพื่อรองรับผลกระทบต่างๆ					
2.4 ปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการของโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาระบบฐานข้อมูลภาคบริการโดยรวมของประเทศ					
2.5 ภาครัฐบาลได้ดำเนินการช่วยเหลือดูแลนักท่องเที่ยวที่เสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บ					
2.6 เพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจตราความปลอดภัยทั้งในและนอกเครื่องแบบในทุกจุด เพื่อให้เกิดความปลอดภัย					
2.7 สร้างเครือข่ายการให้บริการร่วมกับธุรกิจท่องเที่ยวในต่างประเทศ					
2.8 บุคลากรในสายการท่องเที่ยวมีศักยภาพที่ทัดเทียมกันและมีความสามารถสูงที่จะแข่งขันกับภูมิภาคอื่น					

ผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
3. ตลาดการท่องเที่ยว					
3.1 กระจายรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นรายได้ที่กระจายไปสู่ประชากรอย่างกว้างขวาง					
3.2 สร้างงานสร้างอาชีพ และการพัฒนาอาชีพด้วยอาชีพที่เกิดต่อเนื่องจากการท่องเที่ยว					
3.3 ดำเนินการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการกิจกรรมระหว่างภาครัฐและเอกชน					
3.4 ความพร้อมของการดำเนินโครงการเชื่อมโยงเส้นทางรถไฟ					
3.5 การขยายถนนให้เชื่อมโยงและเพียงพอเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว					
3.6 ส่งเสริมการใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการพัฒนาสินค้าและบริการ					
3.7 พัฒนามาตรฐานธุรกิจและวิชาชีพให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล					

ผู้วิจัยขอขอบคุณที่ได้รับความเมตตาอนุเคราะห์ ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ภาคผนวก ข
เครื่องมือการวิจัยและตรวจค่าความเที่ยงตรง

ค่าความเชื่อมั่น Reliability โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค จากโปรแกรม SPSS
ความคิดเห็นที่มีต่อผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยว

อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.935	26

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	80.2667	339.582	.317	.935
a2	81.2000	315.131	.741	.930
a3	81.1667	313.592	.785	.929
a4	81.2333	318.944	.730	.930
a5	81.3667	312.585	.733	.930
b1	81.1667	313.592	.785	.929
b2	81.2333	318.944	.730	.930
b3	81.3667	312.585	.733	.930
b4	80.6000	321.834	.708	.931
b5	81.3333	338.713	.377	.935
c1	81.3000	334.217	.367	.935
c2	80.5333	350.671	.013	.938
c3	80.6333	329.895	.649	.932
c4	80.6000	337.972	.379	.935
c5	80.7667	345.082	.128	.938
c7	80.8000	339.959	.333	.935
c8	80.7000	338.631	.303	.936
d1	80.6000	321.834	.708	.931
d2	81.1667	313.592	.785	.929
d3	81.2333	318.944	.730	.930
d4	81.3667	312.585	.733	.930
d5	80.6000	321.834	.708	.931

การทดสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

เรื่อง ผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คำชี้แจง : แบบสอบถาม

1. แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาเรื่อง “แนวทางการจัดการผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ซึ่งท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่านอย่างแท้จริงให้ครบถ้วนทุกข้อคำถาม คำตอบของท่านผู้วิจัยจะรักษาไว้เป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของท่านหรือหน่วยงานที่ท่านรับผิดชอบ เนื่องจากผู้วิจัยจะนำคำตอบของท่านไปใช้วิเคราะห์ในภาพรวมเท่านั้น

2. แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียน

ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความเมตตาอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ด้วยความเคารพอย่างสูง

นางสาว เนาวรัตน์ เหล่าวีระกุล

นักศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

แบบสอบถาม ผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง เขียนข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสมในช่องข้อเสนอแนะ

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. ต่ำกว่า 30 ปี 2. 31 - 40 ปี
 3. 41 - 50 ปี 4. มากกว่า 51 ปี

3. ระดับการศึกษา

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี
 2. ปริญญาตรี
 3. สูงกว่าปริญญาตรี

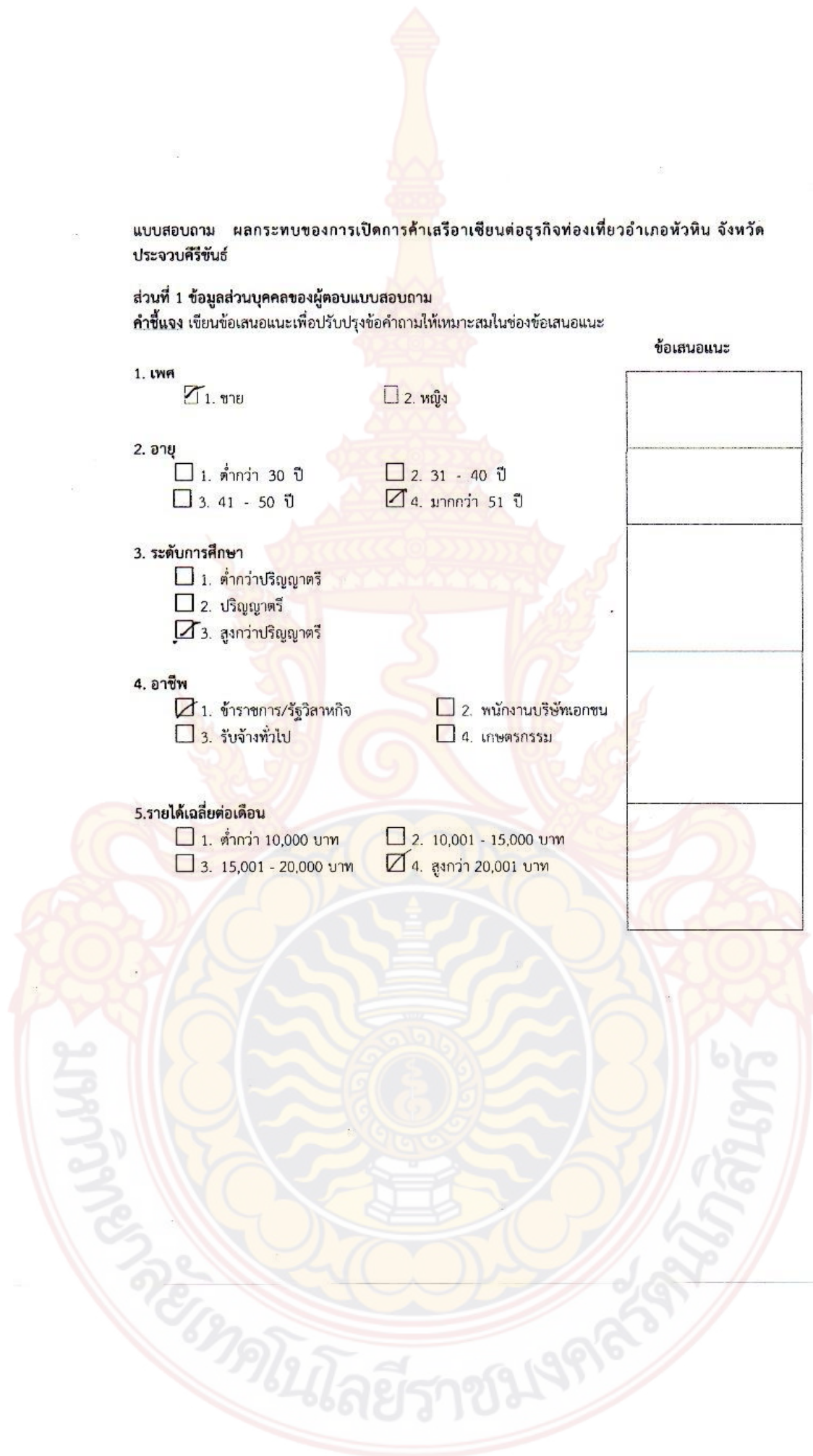
4. อาชีพ

1. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ 2. พนักงานบริษัทเอกชน
 3. รับจ้างทั่วไป 4. เกษตรกรรม

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

1. ต่ำกว่า 10,000 บาท 2. 10,001 - 15,000 บาท
 3. 15,001 - 20,000 บาท 4. สูงกว่า 20,001 บาท

ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 2 ผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับคะแนนความสอดคล้องระหว่างข้อความ
 กับวัตถุประสงค์ตามความคิดเห็นของท่าน และเพิ่มเติมข้อเสนอแนะถ้าท่านเห็นว่าควรปรับปรุง

ผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยว อำเภอหัวหิน	คะแนน IOC			ข้อเสนอแนะ
	-1	0	1	
1 แหล่งท่องเที่ยว				
1.1 ปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการของโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาระบบฐานข้อมูลภาคบริการโดยรวมของประเทศ			✓	
1.2 สร้างทัศนียภาพอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของปะชนในท้องถิ่น			✓	
1.3 ให้ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมกับประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว			✓	
1.4 ส่งเสริมธุรกิจบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม			✓	
1.5 พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม			✓	
1.6 ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่			✓	
1.7 เพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจตราความปลอดภัยทั้งในและนอก เครื่องแบบในทุกจุด เพื่อให้เกิดความปลอดภัย			✓	
2. การบริการท่องเที่ยว				
2.1 ติดป้ายประชาสัมพันธ์ ให้นักท่องเที่ยวได้ทราบ ถึงกฎระเบียบ และข้อบังคับของสถานที่ท่องเที่ยวนั้นๆ			✓	
2.2 พัฒนาและพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด			✓	
2.3 เสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมให้สามารถปรับตัวเพื่อรองรับผลกระทบต่างๆ			✓	
2.4 ปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการของโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาระบบฐานข้อมูลภาคบริการโดยรวมของประเทศ			✓	
2.5 ภาครัฐบาลได้ดำเนินการช่วยเหลือดูแลนักท่องเที่ยวที่เสียชีวิต และได้รับบาดเจ็บ			✓	
2.6 เพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจตราความปลอดภัยทั้งในและนอก เครื่องแบบในทุกจุด เพื่อให้เกิดความปลอดภัย			✓	
2.7 สร้างเครือข่ายการให้บริการร่วมกับธุรกิจท่องเที่ยวใน ต่างประเทศ			✓	
2.8 บุคลากรในสายการท่องเที่ยวนั้นมีศักยภาพที่ทัดเทียมกันและมี ความสามารถสูงที่จะแข่งขันกับภูมิภาคอื่น			✓	

ผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจ ท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน	คะแนน IOC			ข้อเสนอแนะ
	-1	0	1	
3. ตลาดการท่องเที่ยว				
3.1 กระจายรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นรายได้ที่ กระจายไปสู่ประชากรอย่างกว้างขวาง			✓	
3.2 สร้างงานสร้างอาชีพ และการพัฒนาอาชีพด้วยอาชีพที่เกิด ต่อเนื่องจากการท่องเที่ยว			✓	
3.3 ดำเนินการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการ กิจกรรมระหว่างภาครัฐและเอกชน			✓	
3.4 ความพร้อมของการดำเนินโครงการเชื่อมโยงเส้นทางรถไฟ			✓	
3.5 การขยายถนนให้เชื่อมโยงและเพียงพอเพื่อรองรับ นักท่องเที่ยว			✓	
3.6 ส่งเสริมการใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการ พัฒนาสินค้าและบริการ			✓	
3.7 พัฒนามาตรฐานธุรกิจและวิชาชีพให้เป็นที่ยอมรับใน ระดับสากล			✓	

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ นายดำริ กำปับวงศ์
 ตำแหน่งงาน รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสามร้อยยอด
 หน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบลสามร้อยยอด
 วุฒิการศึกษา ปริญญาโท

การทดสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

เรื่อง ผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คำชี้แจง : แบบสอบถาม

1. แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาเรื่อง “แนวทางการจัดการผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ซึ่งท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่านอย่างแท้จริงให้ครบถ้วนทุกข้อคำถาม คำตอบของท่านผู้วิจัยจะรักษาไว้เป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของท่านหรือหน่วยงานที่ท่านรับผิดชอบ เนื่องจากผู้วิจัยจะนำคำตอบของท่านไปใช้วิเคราะห์ในภาพรวมเท่านั้น

2. แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียน

ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความเมตตาอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ด้วยความเคารพอย่างสูง

นางสาว เนาวรัตน์ เหล่าวีระกุล

นักศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

แบบสอบถาม ผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง เขียนข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสมในช่องข้อเสนอแนะ

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. ต่ำกว่า 30 ปี 2. 31 - 40 ปี
 3. 41 - 50 ปี 4. มากกว่า 51 ปี

3. ระดับการศึกษา

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี
 2. ปริญญาตรี
 3. สูงกว่าปริญญาตรี

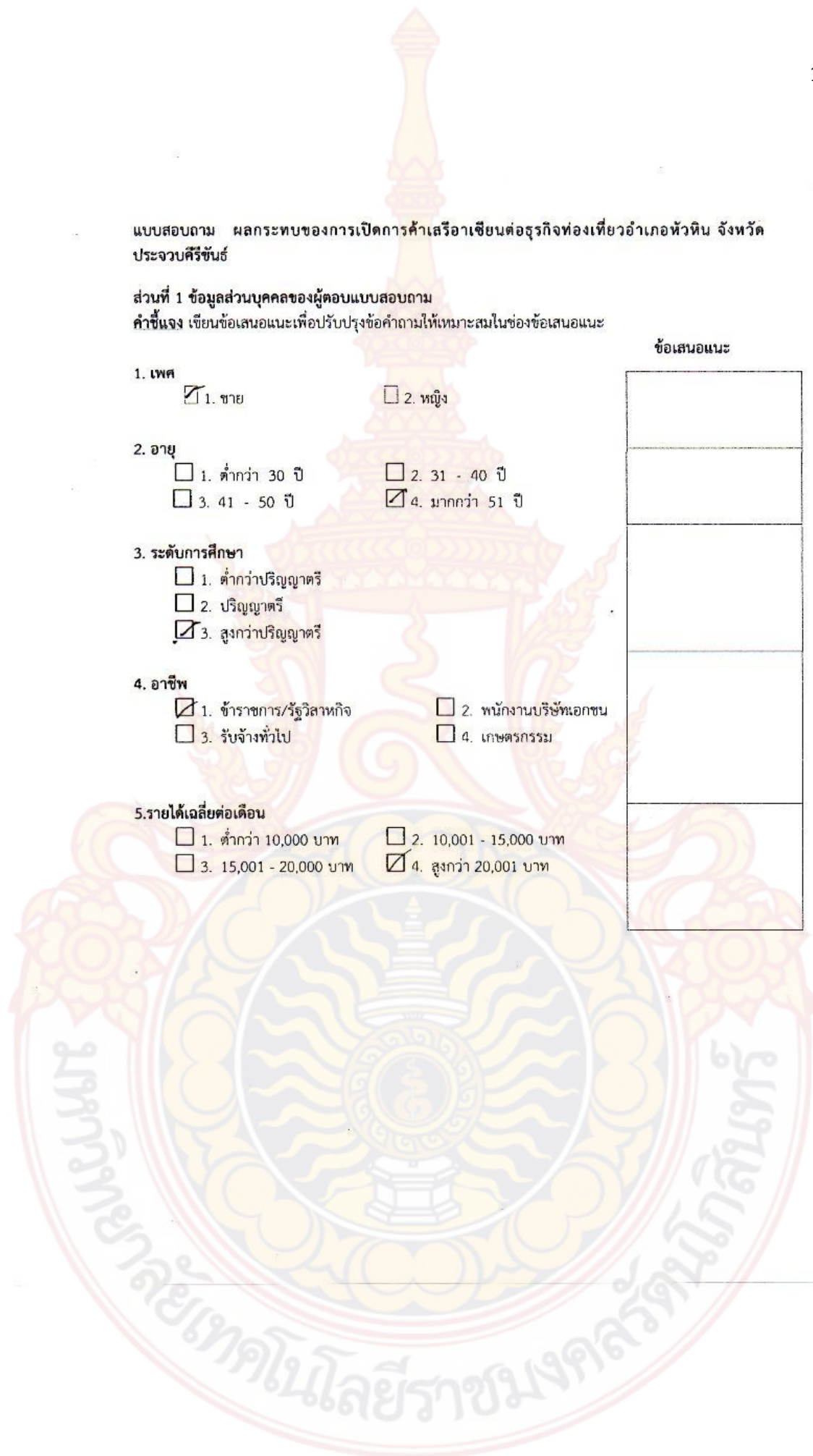
4. อาชีพ

1. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ 2. พนักงานบริษัทเอกชน
 3. รับจ้างทั่วไป 4. เกษตรกรรม

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

1. ต่ำกว่า 10,000 บาท 2. 10,001 - 15,000 บาท
 3. 15,001 - 20,000 บาท 4. สูงกว่า 20,001 บาท

ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 2 ผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับคะแนนความสอดคล้องระหว่างข้อความ
 กับวัตถุประสงค์ตามความคิดเห็นของท่าน และเพิ่มเติมข้อเสนอแนะถ้าท่านเห็นว่าควรปรับปรุง

ผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยว อำเภอหัวหิน	คะแนน IOC			ข้อเสนอแนะ
	-1	0	1	
1 แหล่งท่องเที่ยว				
1.1 ปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการของโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาระบบฐานข้อมูลภาคบริการโดยรวมของประเทศ			✓	
1.2 สร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของปะชนในท้องถิ่น			✓	
1.3 ให้ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมกับประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว			✓	
1.4 ส่งเสริมธุรกิจบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม			✓	
1.5 พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม			✓	
1.6 ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่			✓	
1.7 เพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจตราความปลอดภัยทั้งในและนอก เครื่องแบบในทุกจุด เพื่อให้เกิดความปลอดภัย			✓	
2. การบริการท่องเที่ยว				
2.1 ติดป้ายประชาสัมพันธ์ ให้นักท่องเที่ยวได้ทราบ ถึงกฎระเบียบ และข้อบังคับของสถานที่ท่องเที่ยวนั้นๆ			✓	
2.2 พัฒนาและพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด			✓	
2.3 เสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมให้สามารถปรับตัวเพื่อรองรับผลกระทบต่างๆ			✓	
2.4 ปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการของโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาระบบฐานข้อมูลภาคบริการโดยรวมของประเทศ			✓	
2.5 ภาครัฐบาลได้ดำเนินการช่วยเหลือดูแลนักท่องเที่ยวที่เสียชีวิต และได้รับบาดเจ็บ			✓	
2.6 เพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจตราความปลอดภัยทั้งในและนอก เครื่องแบบในทุกจุด เพื่อให้เกิดความปลอดภัย			✓	
2.7 สร้างเครือข่ายการให้บริการร่วมกับธุรกิจท่องเที่ยวใน ต่างประเทศ			✓	
2.8 บุคลากรในสายการท่องเที่ยวนั้นมีศักยภาพที่ทัดเทียมกันและมี ความสามารถสูงที่จะแข่งขันกับภูมิภาคอื่น			✓	

ผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจ ท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน	คะแนน IOC			ข้อเสนอแนะ
	-1	0	1	
3. ตลาดการท่องเที่ยว				
3.1 กระจายรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นรายได้ที่ กระจายไปสู่ประชากรอย่างกว้างขวาง				
3.2 สร้างงานสร้างอาชีพ และการพัฒนาอาชีพด้วยอาชีพที่เกิด ต่อเนื่องจากการท่องเที่ยว				
3.3 ดำเนินการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการ กิจกรรมระหว่างภาครัฐและเอกชน				
3.4 ความพร้อมของการดำเนินโครงการเชื่อมโยงเส้นทางรถไฟ				
3.5 การขยายถนนให้เชื่อมโยงและเพียงพอเพื่อรองรับ นักท่องเที่ยว				
3.6 ส่งเสริมการใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการ พัฒนาสินค้า และบริการ				
3.7 พัฒนามาตรฐานธุรกิจและวิชาชีพให้เป็นที่ยอมรับใน ระดับสากล				

นางธนิต สุวรรณภาพ

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ พระครูวัชรสุวรรณมหาร ดร.

ตำแหน่งงาน อาจารย์ประจำหลักสูตร

หน่วยงาน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วุฒิการศึกษา ปริญญาเอก

การทดสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

เรื่อง ผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คำชี้แจง : แบบสอบถาม

1. แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาเรื่อง “แนวทางการจัดการผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ซึ่งท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่านอย่างแท้จริงให้ครบถ้วนทุกข้อคำถาม คำตอบของท่านผู้วิจัยจะรักษาไว้เป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของท่านหรือหน่วยงานที่ท่านรับผิดชอบ เนื่องจากผู้วิจัยจะนำคำตอบของท่านไปใช้วิเคราะห์ในภาพรวมเท่านั้น

2. แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบการเปิดการค้าเสรีอาเซียน

ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความเมตตาอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ด้วยความเคารพอย่างสูง

นางสาว เนาวรัตน์ เหล่าวีระกุล

นักศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

แบบสอบถาม ผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง เขียนข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสมในช่องข้อเสนอแนะ

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. ต่ำกว่า 30 ปี 2. 31 - 40 ปี
 3. 41 - 50 ปี 4. มากกว่า 51 ปี

3. ระดับการศึกษา

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี
 2. ปริญญาตรี
 3. สูงกว่าปริญญาตรี

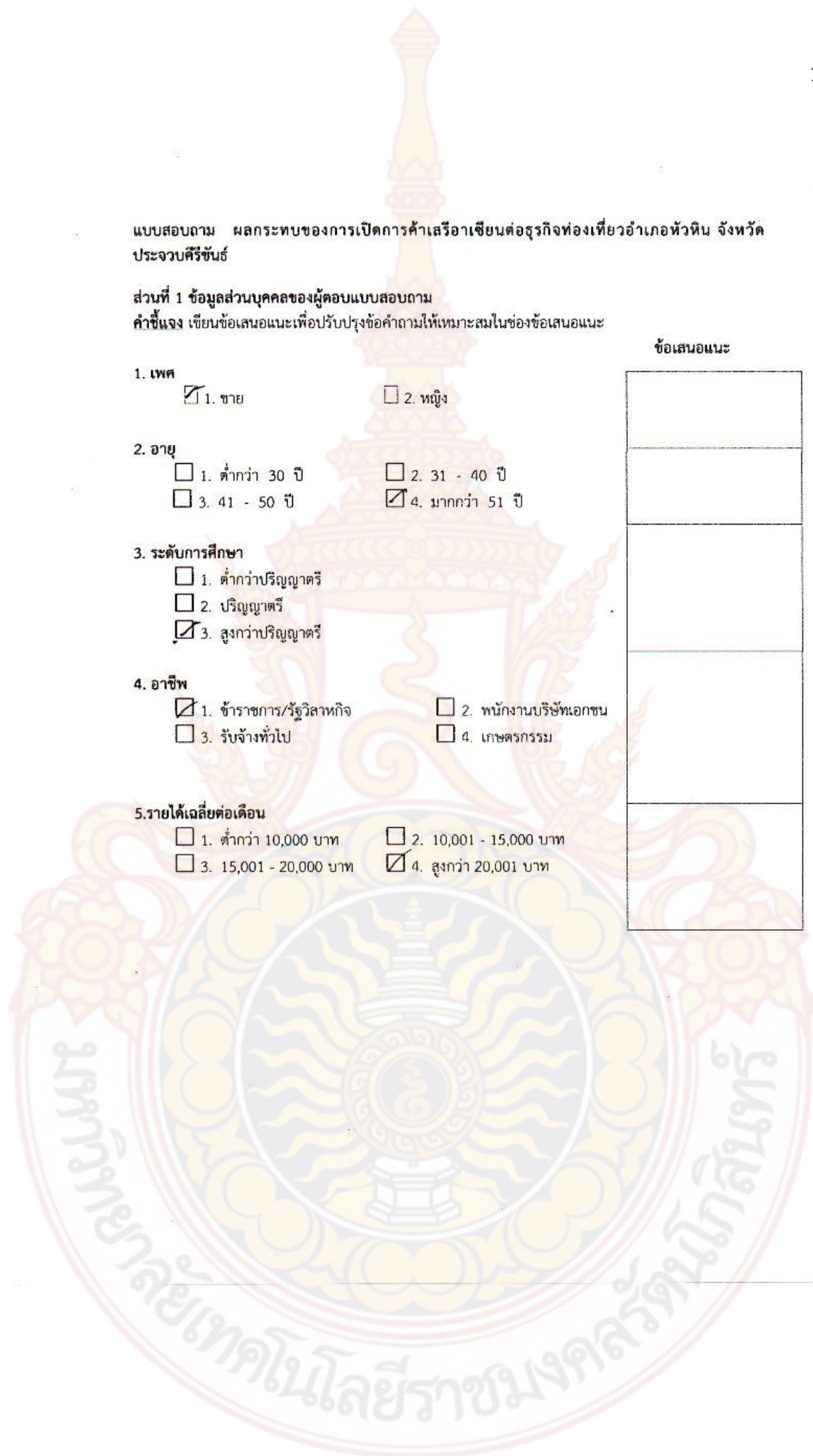
4. อาชีพ

1. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ 2. พนักงานบริษัทเอกชน
 3. รับจ้างทั่วไป 4. เกษตรกรรม

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

1. ต่ำกว่า 10,000 บาท 2. 10,001 - 15,000 บาท
 3. 15,001 - 20,000 บาท 4. สูงกว่า 20,001 บาท

ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 2 ผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับคะแนนความสอดคล้องระหว่างข้อความ
 กับวัตถุประสงค์ตามความคิดเห็นของท่าน และเพิ่มเติมข้อเสนอแนะถ้าท่านเห็นว่าควรปรับปรุง

ผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจท่องเที่ยว อำเภอหัวหิน	คะแนน IOC			ข้อเสนอแนะ
	-1	0	1	
1 แหล่งท่องเที่ยว				
1.1 ปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการของโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาระบบฐานข้อมูลภาคบริการโดยรวมของประเทศ			✓	
1.2 สร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของปะชนในท้องถิ่น			✓	
1.3 ให้ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมกับประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว			✓	
1.4 ส่งเสริมธุรกิจบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม			✓	
1.5 พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม			✓	
1.6 ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่			✓	
1.7 เพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจตราความปลอดภัยทั้งในและนอก เครื่องแบบในทุกจุด เพื่อให้เกิดความปลอดภัย			✓	
2. การบริการท่องเที่ยว				
2.1 ติดป้ายประชาสัมพันธ์ ให้นักท่องเที่ยวได้ทราบ ถึงกฎระเบียบ และข้อบังคับของสถานที่ท่องเที่ยวนั้นๆ			✓	
2.2 พัฒนาและพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด			✓	
2.3 เสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมให้สามารถปรับตัวเพื่อรองรับผลกระทบต่างๆ			✓	
2.4 ปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการของโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาระบบฐานข้อมูลภาคบริการโดยรวมของประเทศ			✓	
2.5 ภาครัฐบาลได้ดำเนินการช่วยเหลือดูแลนักท่องเที่ยวที่เสียชีวิต และได้รับบาดเจ็บ			✓	
2.6 เพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจตราความปลอดภัยทั้งในและนอก เครื่องแบบในทุกจุด เพื่อให้เกิดความปลอดภัย			✓	
2.7 สร้างเครือข่ายการให้บริการร่วมกับธุรกิจท่องเที่ยวใน ต่างประเทศ			✓	
2.8 บุคลากรในสายการท่องเที่ยวนั้นมีศักยภาพที่ทัดเทียมกันและมี ความสามารถสูงที่จะแข่งขันกับภูมิภาคอื่น			✓	

ผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอาเซียนต่อธุรกิจ ท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน	คะแนน IOC			ข้อเสนอแนะ
	-1	0	1	
3. ตลาดการท่องเที่ยว				
3.1 กระจายรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นรายได้ที่ กระจายไปสู่ประชากรอย่างกว้างขวาง			✓	
3.2 สร้างงานสร้างอาชีพ และการพัฒนาอาชีพด้วยอาชีพที่เกิด ต่อเนื่องจากการท่องเที่ยว			✓	
3.3 ดำเนินการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการ กิจกรรมระหว่างภาครัฐและเอกชน			✓	
3.4 ความพร้อมของการดำเนินโครงการเชื่อมโยงเส้นทางรถไฟ			✓	
3.5 การขยายถนนให้เชื่อมโยงและเพียงพอเพื่อรองรับ นักท่องเที่ยว			✓	
3.6 ส่งเสริมการใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการ พัฒนาสินค้าและบริการ			✓	
3.7 พัฒนามาตรฐานธุรกิจและวิชาชีพให้เป็นที่ยอมรับใน ระดับสากล			✓	

พรสรว โรจนพานิช

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ ดร. พรสรว โรจนพานิช

ตำแหน่งงาน รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์

หน่วยงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

วุฒิการศึกษา บริญญาเอก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	เนาวรัตน์ เหล่าวีระกุล
วัน เดือน ปี เกิด	วันที่ 08 กรกฎาคม พ.ศ. 2510
สถานที่เกิด	จังหวัดนครศรีธรรมราช
ที่อยู่ปัจจุบัน	ม. ศรีนเทพ 1 เลขที่15 ซ.หัวหมาก 6 แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240
สถานที่ทำงาน	บมจ.ซีพี ออลล์ 283 ถ.สีลม แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10150
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2533	สาขาบริหารธุรกิจ ปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีสังคม(เกริก)
พ.ศ. 2553	สาขาการจัดการค้าปลีก ปริญญาโท สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
ประสบการณ์ทำงาน	
พ.ศ. 2537	ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บัญชีทั่วไป บริษัท เอก-ชัย ดิสทริบิวชั่น ซิสเต็ม จำกัด
พ.ศ. 2540 ถึงปัจจุบัน	ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บัญชี ประกันภัย บมจ.ซีพี ออลล์